

*Powiatowa Stacja
Sanitarno – Epidemiologiczna
w Końskich*

**STAN SANITARNY
POWIATU KONECKIEGO
2018**

Końskie, luty 2019

Spis treści

Wstęp	1
I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego	4
II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej	13
III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.....	27
IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk	29
V. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza.....	44
VI. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy.....	53
VII. Działania w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez nowe narkotyki (tzw. „dopalacze”).....	63
VIII. Nadzór nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży.....	69
IX. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i przedmiotów użytku	81
X. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna	88
Podsumowanie	98

Wstęp

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie *ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz.59)* została powołana w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych.

Realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska;
- higieny pracy w zakładach pracy;
- higieny procesów nauczania i wychowania;
- higieny wypoczynku i rekreacji;
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku;
- higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizują wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, a także oświatowo – zdrowotną, promującą zdrowie.

Zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 października 2014 r. w sprawie systemów wymiany informacji w zakresie dotyczącym zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2014r., poz. 1474)* w PSSE w Końskich funkcjonują następujące ogólnopolskie systemy informatyczne:

- System nadzoru epidemiologicznego i chorób zakaźnych – Rejestr Ognisk Epidemicznych;
- System Rejestracji Wywiadów Epidemiologicznych (SRWE)
- Krajowy System Wczesnego Ostrzegania i Reagowania dla Chorób Zakaźnych;
- System Bezpieczeństwa Żywności (SBŻ II);
- Krajowy System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF);
- System Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia;
- System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach;
- Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS).

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie koneckim wykonuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jako organ rządowej administracji zespolonej w powiecie.

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa.

W działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej wdrożono system jakości i ustalono jednolite procedury kontroli obiektów i urządzeń, gwarantując uzyskanie wiarygodnych wyników kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze ochrony zdrowia mieszkańców powiatu koneckiego.

Ocenę stanu sanitarnego powiatu oraz sytuacji epidemiologicznej za rok 2018 opracowano na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli, pobranych do badań laboratoryjnych próbek żywności i wody, a także na podstawie zgłoszeń chorób zakaźnych i zawodowych oraz przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych i ich analizy.

Powiat konecki obejmujący obszar **1.140 km²** zamieszkiwany jest przez **81 015** ludności (dane GUS - stan na dzień 30.06.2018r.).

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich obejmowała swoim działaniem w 2018r. **8** gmin oraz **3** miasta: Końskie, Stąporków i Radoszyce.

W roku 2018 (stan na 31.12.2018 r.) w ewidencji komórek organizacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich znajdowało się **2132** obiektów nadzorowanych.

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decydowała o tym, jakie zdania z zakresu zdrowia publicznego były przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań kontrolnych i represyjnych.

Przeprowadzono **1524** kontroli i wizytacji, wydano **534** decyzje ogółem, w tym **379** merytorycznych i **155** płatnicze, **24** postanowienia, nałożono **21** mandatów na kwotę **8800 zł**.

W ramach urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody do spożycia, z kąpielisk i basenów pobrano ogółem **464** próbki do badań, w tym **203** próbki wody i **261** próbki żywności.

Przeprowadzono **1141** badań dotyczących higienicznej oceny warunków pracy uczniów, tj. ocen tygodniowych rozkładów lekcyjnych i oceny dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

Prezentowane dane statystyczne pochodzą ze sprawozdań statystycznych za rok 2018 sporządzonych przez Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Końskich w ramach badań statystycznych statystyki publicznej i stanowią porównawczą analizę występowania chorób zakaźnych, zawodowych, wyników badań i kontroli nadzorowanych obiektów wraz z ich oceną w ramach szacowania ryzyka zdrowotnego.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu koneckiego uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

Realizacja zadań odbywała się poprzez pracę w zakresie określonym w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie.

Przeprowadzana analiza wyników działań nadzorowych na terenie powiatu koneckiego, wskazuje, że stan bezpieczeństwa sanitarnego społeczeństwa ulega stałej poprawie.

Nadal jednak, stwierdza się negatywne zjawiska w sferze sanitarnej oraz epidemiologicznej, co świadczy o konieczności kontynuowania stałego nadzoru sanitarnego, obejmujące działania prewencyjne, monitoringowe i naprawcze.

I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego

W 2018 roku działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich była skoncentrowana na:

- nadzorze nad realizacją programu obowiązkowych szczepień ochronnych na podległym terenie;
- merytorycznym nadzorze nad egzekucją administracyjną obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym przez osoby zobowiązane;
- prowadzeniu nadzoru nad procesem dystrybucji szczepionek do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych w ESNDŚ;
- usprawnieniu komputerowej sieci nadzoru epidemiologicznego nad zakażeniami i chorobami zakaźnymi, w zakresie rejestracji zgłoszeń, prowadzenie analiz epidemiologicznych i przygotowania raportów statystycznych;
- sprawowaniu nadzoru nad podległymi podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w celu zapewnienia właściwych warunków sanitarno-higienicznych oraz przestrzegania procedur zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych;
- realizowaniu zadań wynikających z aktualnej sytuacji epidemiologicznej w woj. świętokrzyskim i powiecie koneckim;
- kontynuacji bieżącej działalności przeciwepidemicznej oraz nadzorze epidemiologicznym w zakresie zapobiegania, a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jednolity: Dz. U. z 2018r., poz. 151 z późn. zm.).

Realizacja Programu szczepień Ochronnych

Na terenie powiatu koneckiego w 2018 roku szczepieniom w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych podlegało **13 701** dzieci i młodzieży do lat 19. Pracownicy Sekcji Przeciwepidemicznej PIS w Końskich prowadzą nadzór nad dystrybucją i zużyciem preparatów szczepionkowych oraz warunkami wykonywania szczepień. Na terenie powiatu koneckiego znajduje się **14** punktów szczepień, w których w 2018 r. przeprowadzono **14** kontroli. Wykonawstwo szczepień przebiega zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych i utrzymane jest na dobrym poziomie. Punkty szczepień spełniają wymogi gabinetów zabiegowych i zapewniają prawidłowe warunki chłodnicze do przechowywania szczepionek, udokumentowane procedurami. Pielęgniarki wykonujące szczepienia posiadają kurs immunoprofilaktyki. Wykonawstwo szczepień w powiecie koneckim należy ocenić jako dobre, od lat utrzymuje się na poziomie wyższym niż średnia dla Polski.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Ocenę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie koneckim opracowano, w oparciu o dane zgłoszonych przypadków zachorowań i zakażeń do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich.

Dokonana na tej podstawie ocena, wskazuje na zadowalającą sytuację epidemiologiczną powiatu koneckiego, pomimo dostrzegalnych niekorzystnych wzrostów zapadalności w kilku jednostkach chorobowych.

Dane za rok 2018, zostały porównane z danymi za rok 2017 oraz w niektórych chorobach z danymi za ostatnie kilka lat.

Do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich wpłynęło **1322** (rok 2017 - 1058 przypadków) **przypadków** zgłoszeń podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne. Łącznie w 2018 roku przeprowadzono **97 dochodzeń epidemiologicznych**, w związku ze zgłoszeniem podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne (rok 2017 - 139 dochodzeń epidemiologicznych).

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie koneckim utrzymuje się, od kilku lat na porównywalnym poziomie.

Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w powiecie koneckim za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018r. oraz w porównywalnym okresie 2017 r.

Jednostka chorobowa (symbole wg „Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych” ICD- 10)	Od 1.01.2017 do 31.12.2017		Od 1.01.2018 do 31.12.2018	
	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)
Salmonella A02.0	17	20,8	9	11
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe A04	31	38,1	32	39,3
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe A05.9	0	0	0	0
Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe	101	123,7	65	78,9
Biegunki do lat 2 A09	4	4,9	0	0
Płonica (szkarlatyna) A38	12	14,7	6	7,3

Jednostka chorobowa (symbole wg „Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych” ICD- 10)	Od 1.01.2017 do 31.12.2017		Od 1.01.2018 do 31.12.2018	
	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)
Choroba meningokokowa zapalenie opon mózgowych A39.0	0	0	0	0
Róża A46	11	13,4	6	7,3
Zapalenie mózgu inne i nie określone G04.9	0	0	0	0
Krztusiec A37	1	1,2	0	0
Borelioza A69.2	10	12,2	13	15,9
Szczepienia p/wścieklicznie Z20.3/Z24.2	13	15,9	12	14,7
Ospa wietrzna B01	239	292,9	265	325,8
Różyczka B06	0	0	0	0
Wzw B przewlekłe B18.1	3	3,6	1	1,2
Wzw C B 17.1, B18.2	3	3,6	3	3,6
Wzw A ostre B15	1	1,2	0	0
Nowo wykryte zakażenie HIV	0	0	1	1,2
Świnka B26	1	1,2	1	1,2
Inne wirusowe zapalenie mózgu	0	0	0	0
Choroby wywołane przez Streptococcus pneumoniae	12	14,7	5	6,1
Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych A87.1	0	0	1	1,2
Zatrucie pestycydami T60	0	0	0	0
Zatrucie grzybami T62	0	0	0	0
Gruźlica	32	39,2	22	27
Grypa	418 (1 potwierdzony laboratoryjnie)	512,3	767 (2 potwierdzone laboratoryjnie)	943,2

Jednostka chorobowa (symbole wg „Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych” ICD- 10)	Od 1.01.2017 do 31.12.2017		Od 1.01.2018 do 31.12.2018	
	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)
Pokąsania przez zwierzęta	76	93.1	61	75
Choroby wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i>	0	0	1	1,2

Wybrane jednostki chorobowe, dla których w 2018 r. zaobserwowano wzrost zachorowań w powiecie koneckim to: borelioza, ospa wietrzna, grypa i zachorowania grypopodobne.

Grypa oraz zachorowania grypopodobne, to jednostka odznaczająca się najwyższym wskaźnikiem zapadalności wśród chorób zakaźnych występujących w Polsce.

W 2018 roku wg sprawozdania o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grypę zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich **767 przypadków**, w tym **2 potwierdzone laboratoryjnie** (w 2017r. – zgłoszono 418 przypadków zachorowań na grypę i choroby grypopodobne, w tym 1 potwierdzony laboratoryjnie).

W 2018 roku **współczynnik zapadalności** na grypę w powiecie koneckim wyniósł **943 na 100 tys. mieszkańców** (w 2017 roku - 512).

Najskuteczniejszą metodą zapobiegania grypie są szczepienia ochronne. Dostępne szczepionki p/grypie zawierają antygeny wirusa grypy wywołującego zachorowania potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. Ponieważ poziom odporności zabezpieczający przed zachorowaniem osiąga się dopiero po upływie około 2 tygodni od dnia szczepienia, najskuteczniejsze jest poddanie się szczepieniom przed rozpoczęciem sezonowego wzrostu zachorowań na grypę.

Gruźlica jest chorobą zakaźną, wywołaną zakażeniem prątkiem gruźlicy, która z reguły zajmuje płuca, choć zdarzają się przypadki gruźlicy pozapłucnej. Do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich w 2018 roku zgłoszono **22 przypadki** zachorowań na gruźlicę w tym 2 przypadki pozapłucnej, w 2017 r. - 32 przypadki, w tym 3 przypadki pozapłucnej).

W 2018 r. zarejestrowano **1 przypadek** choroby wywołanej przez ***Haemophilus influenzae*** – w postaci sepsy u 70-letniej pacjentki obciążonej chorobą nowotworową. Patogen *Haemophilus influenzae* występuje na całym świecie, szerzy się drogą kropelkową lub przez bezpośredni kontakt z wydzieliną dróg oddechowych chorego lub nosiciela.

W związku ze zgłoszonym przez lekarzy **narażeniem na wściekliznę**, przeprowadzono **61 dochodzeń epidemiologicznych** z powodu pokąsań przez zwierzęta, w tym **3 przypadki**

pokąsania przez kota, **1** przypadek pokąsania przez lisa i **57** przypadków pokąsań przez psy. Do **szczepień p/wściekliznie** zakwalifikowano **12 osób** (w 2017r. -13 osób).

Tendencję spadkową wykazują takie jednostki chorobowe jak: salmonellozy, wirusowe zakażenia jelitowe, płonica, róża, wirusowe zapalenie wątroby typu B, choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*, gruźlica.

Borelioza - w 2018r. z uwagi na lepszą dostępność diagnostyki i skomplikowany charakter tej jednostki chorobowej (łagodne zimy – więcej pajęczaków przeżywa tę porę roku i szuka swoich ofiar także w miastach) liczba zdiagnozowanych zachorowań rośnie.

W porównaniu do analogicznego okresu 2017 r. pozostałe jednostki chorobowe utrzymują się na tym samym poziomie.

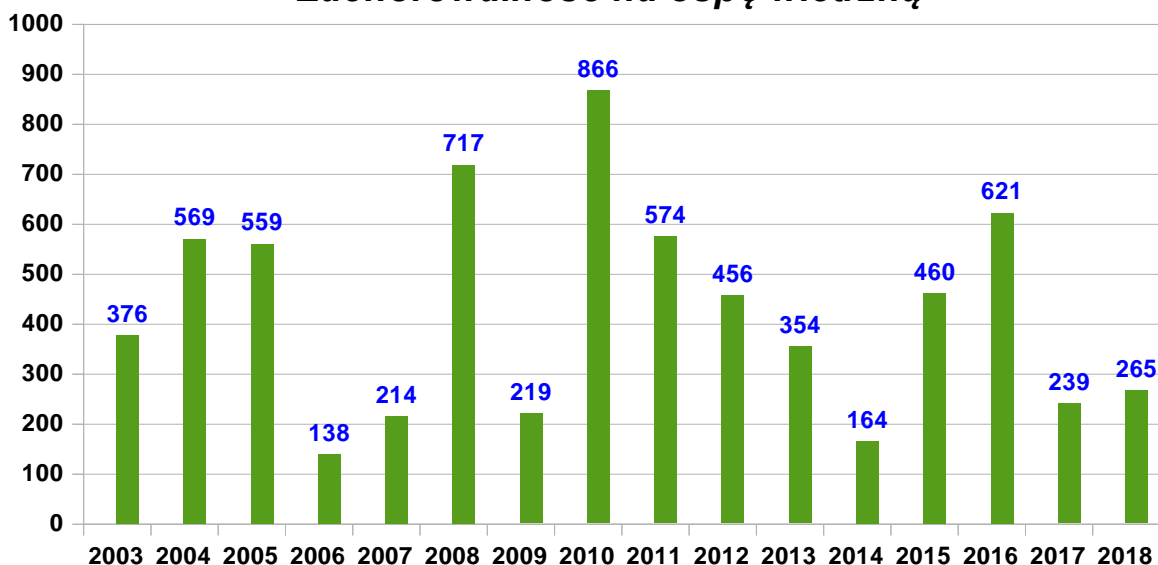
W 2018r. nie notowano zachorowań choroby meningokokowej, wirusowego zapalenia wątroby nieokreślonego, wirusowego zapalenia mózgu, zatruc pestycydami, zatruc grzybami oraz bąblowicy, wirusowego zapalenie wątroby typu A.

Ogniska zatrucia/zakażenia pokarmowego nie rejestrowano.

Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na ospę wietrzną w powiecie koneckim w latach 2002 – 2018

Lata	Liczba zachorowań ospa wietrzna	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2003	376	442,5
2004	569	659,8
2005	559	659,8
2006	138	162,9
2007	214	253,3
2008	717	848,7
2009	219	262,7
2010	866	1006,7
2011	574	671
2012	456	537
2013	354	416
2014	164	196
2015	460	554,7
2016	621	751,6
2017	239	292
2018	265	325,8

Zachorowalność na ospę wietrzną

W 2018 roku zaobserwowano wzrost liczby zachorowań dla ospy wietrznej, co jest zgodne z 2-3 letnią cyklicznością tej jednostki chorobowej.

Analiza sytuacji epidemiologicznej wirusowych zapaleń wątroby typu B i typu C w latach 2000 - 2018 w powiecie koneckim.

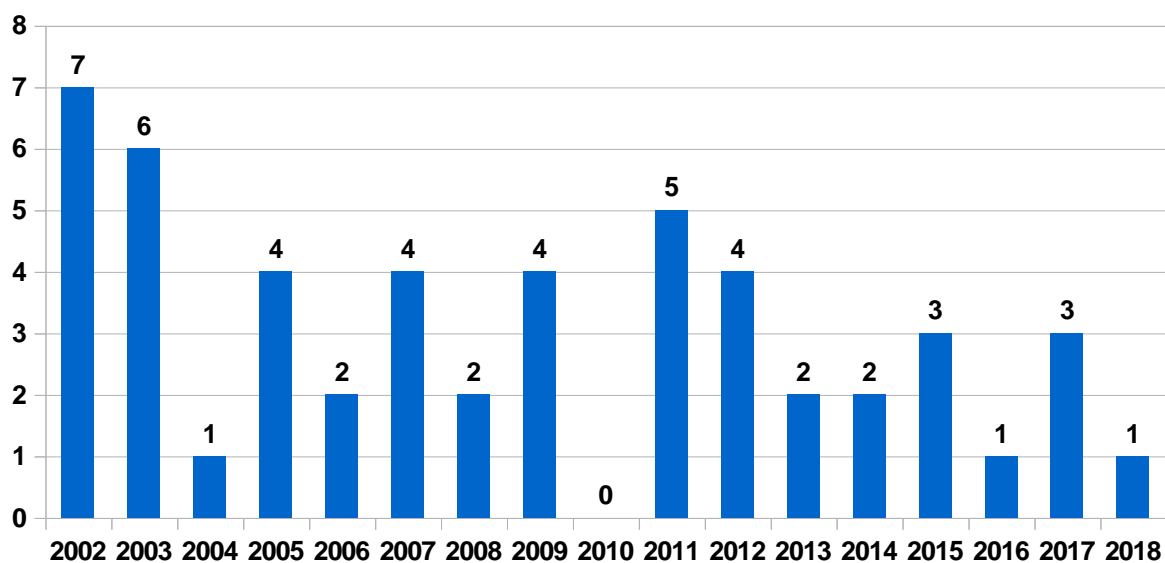
Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typu B w powiecie koneckim w latach od 2000r. do 2018r.

Lata	Liczba zachorowań WZW B (B16, B18.0-B18.1)*	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2002	7	8,2
2003	6	7,1
2004	1	1,2
2005	4	4,7
2006	2	2,4
2007	4	4,7
2008	2	2,4
2009	4	4,8
2010	0	0
2011	5	6,0

Lata	Liczba zachorowań WZW B (B16, B18.0-B18.1)*	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2012	4	4,7
2013	2	2,3
2014	2	2,3
2015	3	3,6
2016	1	1,1
2017	3	3,6
2018	1	1,2

* kod według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10
 B16 – Ostre wirusowe zapalenie wątroby B
 B18.0 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby B z wirusem delta
 B18.1 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby B bez wirusa delta

Liczba zachorowań na WZW typu B

Od 2000 do 2014 roku odnotowano od 8 do 3 przypadków, w 2015r. wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy odpowiednio od 9,3 do 3,6. W latach 2005 – 2015 zapadalność na tą jednostkę chorobową utrzymuje się na porównywalnym niskim poziomie, aż do całkowitego braku zgłoszeń w 2010r. W latach 2011 - 2017 zanotowano wzrost zgłoszeń przewlekłych wzw b, co jest wynikiem polepszenia diagnostyki w kierunku zakażeń HBV.

Utrzymująca się tendencja spadkowa jest efektem intensywnych programów zapobiegania i zwalczania tej choroby realizowanych w latach poprzednich, między innymi wprowadzenia szczepień ochronnych oraz poprawie warunków sterylizacji i upowszechnienie

stosowania sprzętu jednorazowego użycia w podmiotach prowadzących działalność leczniczą.

Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typu C w powiecie koneckim w latach 2000 - 2018

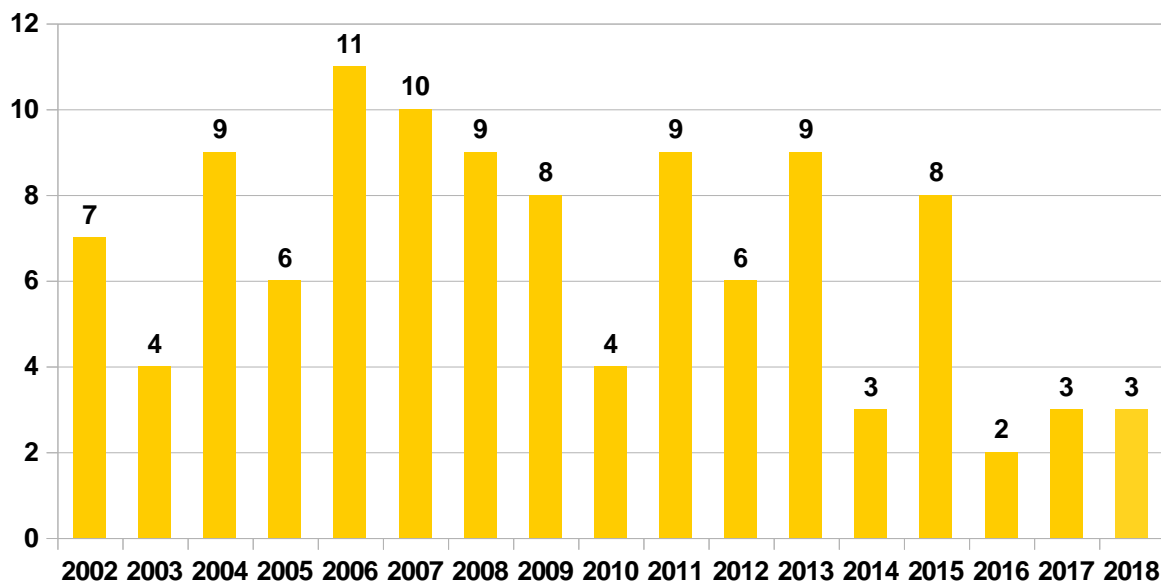
Lata	Liczba zachorowań WZW C (B17.1, B18.2)*	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2002	7	8,2
2003	4	4,7
2004	9	10,6
2005	6	7,1
2006	11	13,1
2007	10	11,8
2008	9	10,7
2009	8	9,6
2010	4	4,6
2011	9	10,5
2012	6	7,0
2013	9	10,7
2014	3	3,5
2015	8	9,6
2016	2	2,3
2017	3	3,6
2018	3	3,6

* kod według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10

B17.1 – Ostre wirusowe zapalenie wątroby C

B18.2 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby C

Liczba zachorowań na WZW typu C

Sytuacja epidemiologiczna wirusowego zapalenia wątroby typu C przypomina tę, jaka istniała w dziedzinie wirusowego zapalenia wątroby typu B przed wprowadzeniem szczepień ochronnych. We wskazanym okresie zanotowano:

w 2000r. – 6 przypadków;

2013r. – 9 przypadków;

2015r. - 8 przypadków;

2018r. - 3 przypadki.

Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy wynosił odpowiednio 7,0 w 2000r. i 3,6 w 2018r. Największą liczbę zachorowań zaobserwowano w 2006 r. – 11 przypadków (wskaźnik zapadalności - 13,1). Zwiększająca się liczba wykrywanych i zgłaszanych zachorowań jest wynikiem polepszenia diagnostyki w kierunku zakażeń HCV. Lepsza dostępność testów diagnostycznych sprawia, że u coraz większej liczby osób jest rozpoznawane zakażenie, co z kolei może zmniejszyć transmisję wirusa. Wprowadzenie testów typu antygen/przeciwciało skraca do minimum okres okienka serologicznego, to zaś może pomóc w rozpoznawaniu zakażenia HCV we wczesnym okresie.

II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej

1. Wprowadzenie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich prowadzi nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019r., poz. 59) i ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2018r., poz. 1152 z późn. zm.)

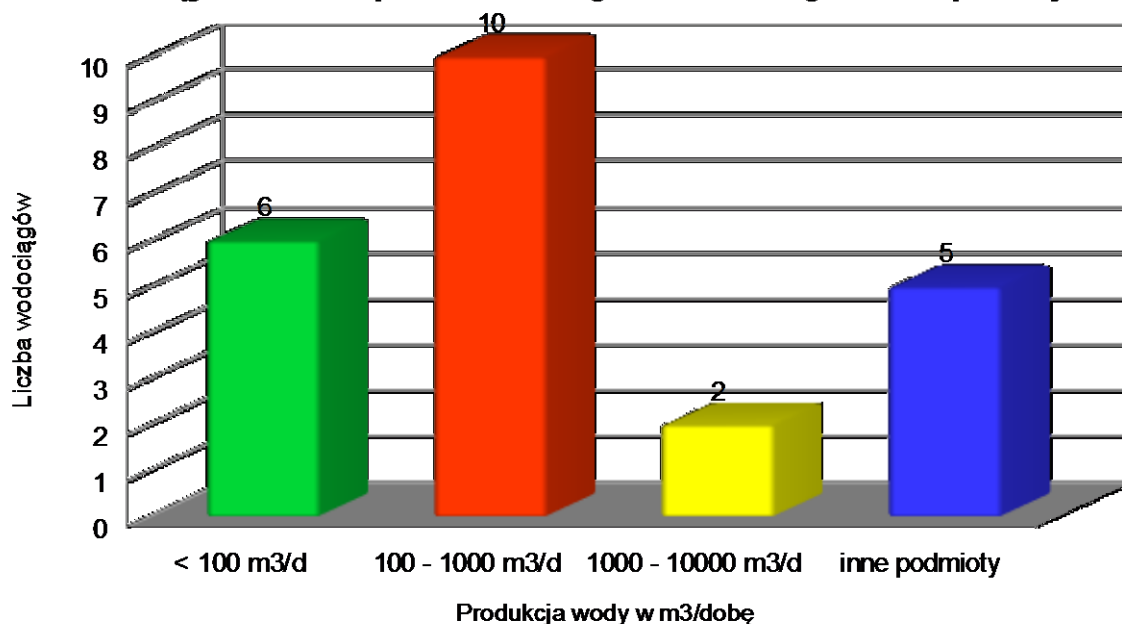
Wymagania jakim powinna odpowiadać woda, sposób oceny jej przydatności do spożycia oraz sprawowania nadzoru nad jej jakością określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294). Zgodnie z tym rozporządzeniem woda jest zdatna do użycia, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wykazuje agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia wymagania mikrobiologiczne i chemiczne określone w jego załącznikach. W roku sprawozdawczym 2018 podobnie jak w roku ubiegłym PPIS w Końskich gromadził dane w zakresie zintegrowanego nadzoru sanitarnego nad jakością wody oraz nad obiektami służącymi do zaopatrzenia ludności w wodę zgodnie z arkuszami tematycznymi, prowadził na bieżąco ich aktualizację, a następnie raportował dane monitoringowe w wyznaczonych terminach Świętokrzyskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w systemie informatycznym WODA – EXCEL.

2. Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę

W 2018r. PPIS w Końskich objął nadzorem sanitarnym 23 urządzenia wodociągowe, w tym: 18 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 5 innych podmiotów wykorzystujących wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej. Skontrolowano 100% urządzeń wodociągowych znajdujących się w ewidencji.

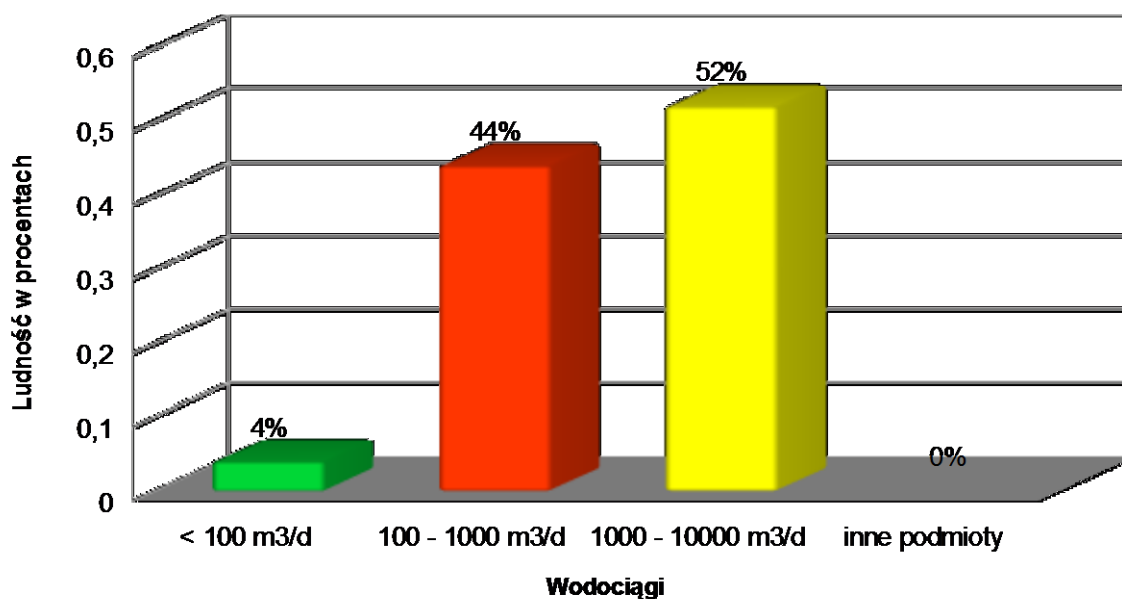
Na terenie powiatu koneckiego wodociągi oraz indywidualne inne podmioty w 100% zasilane są w wodę z ujęć głębinowych.

Liczba wodociągów na terenie powiatu koneckiego w 2018 roku wg wielkości produkcji wody

Liczba stałej ludności zaopatrywanej w wodę z urządzeń wodnych w 2018 r. wynosiła ok. 79,733 tys., w tym: wodociągi o produkcji poniżej 100m3/dobę zaopatrywały 3,421 tys., co stanowi 4%; wodociągi o produkcji 100 – 1000 m3/dobę – 35,096 tys., co stanowi 44%; a wodociągi o produkcji od 1000 – 10000 m3/dobę – 41,216 tys. stałych mieszkańców, co stanowi 52%.

Zaopatrzenie mieszkańców powiatu koneckiego w wodę przeznaczoną do spożycia przez wodociągi w zależności od ilości produkowanej wody

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobiera

do badań próbki wody oraz ocenia stan sanitarno – techniczny urządzeń wodnych. Badania wykonywane były w akredytowanych laboratoriach WSSE w Kielcach i PSSE w Skarżysku – Kamiennej.

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody (kontrolnego i przeglądowego) dokonywane są pobory próbek wody do badania z urządzeń wodociągowych, z częstotliwością uzależnioną od wielkości wodociągu (tj. ilości produkowanej wody), jak również stwierdzanych problemów z jakością wody.

W 2018r. przeprowadzono **33 kontrole sanitarne urządzeń wodnych, 151 kontroli jakości wody do spożycia**, pobrano **151 próbek wody** (w tym 137 próbki do monitoringu kontrolnego i 14 próbek do monitoringu przeglądowego), wykonano **36 oznaczeń chloru wolnego**.

Poza kontrolą jakości wody prowadzoną przez Państwową Inspekcję Sanitarną w 2018 roku prowadzona była przez właścicieli urządzeń wodociągowych kontrola wewnętrzna, zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294) oraz opracowanymi i uzgodnionymi z PPIS w Końskich harmonogramami poboru.

Wydano ogółem **76 decyzji administracyjnych**, w tym 6 decyzji na poprawę stanu sanitarno – technicznego, 12 decyzji na poprawę jakości wody do spożycia (w tym 10 z rygorem natychmiastowej wykonalności), 18 decyzji o wygaśnięciu, 19 decyzji – oceny jakości wody, 21 decyzji płatniczych i 17 komunikatów w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi skierowane do konsumentów wody z wodociągu Klucko gmina Radoszyce, z wodociągu Gosań, z wodociągu Smarków gmina Stąporków oraz wodociągu Mnin gmina Słupia Konecka.

Wydano **6 decyzji dotyczących poprawy stanu sanitarno – technicznego następujących wodociągów**: wodociąg **Gosań**, wodociąg **Odrawąż**, wodociąg **Smarków**, wodociąg **Stąporków** gm. Stąporków, wodociąg **Mnin** gm. Słupia Konecka, wodociąg Czarniecka Góra Szpital, zarządzono min: zapewnienie sprawnych chloratorów dla potrzeb wodociągów, zapewnienie wentylacji mechanicznej w pomieszczeniu chlorowni, doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego: ścian i sufitów w pomieszczeniach stacji uzdatniania wody, ścian w szachcie studziennym, ścian (wewnętrznych i zewnętrznych) w budkach na zbiornikach wody, przykryć zbiorników oraz drabinek w zbiornikach, przykryć studni, ogrodzenia bezpośredniej strefy ochrony sanitarnej studni.

Zarządzenia decyzji dotyczących 3 wodociągów (wodociąg Odrawąż, wodociąg Smarków, wodociąg Stąporków gm. Stąporków) wykonano. W dalszym ciągu prowadzone jest postępowanie dotyczące **3 wodociągów (wodociąg Gosań oraz wodociąg Czarniecka Góra Szpital gm. Stąporków, wodociąg Mnin gm. Słupia Konecka)**.

W 2018 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wystosował **2 pisma interwencyjne**, dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, skierowane min. do Burmistrza Stąporkowa i Burmistrza Miasta i Gminy Końskie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wniósł do **Burmistrza Stąporkowa** oraz **zarządcy wodociągów Dyrektora Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Stąporkowie** o podjęcie działań interwencyjnych oraz o informację o podjętych działaniach w sprawie jakości dostarczanej mieszkańcom wody do spożycia z **wodociągów Odrowąż, Smarków i Gosań** w oparciu o wyniki badań stwierdzających nieprawidłowości w składzie chemicznym wody do spożycia w zakresie chloru wolnego z przedmiotowych wodociągów dostarczających wodę dla mieszkańców gminy Stąporków.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich poinformował o obowiązku informowania PPIS w Końskich oraz konsumentów wody, zaopatrywanych z przedmiotowych wodociągów: o prowadzonych działaniach, w tym również z zakresu dezynfekcji wody oraz w przypadku prowadzenia okresowej bądź ciągłej dezynfekcji o obowiązku prowadzenia na bieżąco systematycznej kontroli wartości chloru wolnego w sieci wodociągowej, a także rozszerzenia zakresu i częstotliwości badań wody o dodatkowe parametry chemiczne wymagane przy wodociągach dezynfekowanych chlorem lub jego związkami, określone w załączniku nr 1 część D tab. 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294).

Stosownie do art. 5 ust. 1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2018r., poz. 1152 z późn. zm.) przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne jest obowiązane do prowadzenia regularnej wewnętrznej kontroli jakości wody. Natomiast § 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) mówi, że wewnętrzna kontrola jakości wody realizowana przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, obejmuje min. wykonywanie badań jakości wody w urządzeniach wodociągowych każdorazowo po wystąpieniu okoliczności mogących spowodować zmianę jakości wody, szczególnie jej pogorszenie, w szczególności awarii sieci wodociągowej, awarii systemu uzdatniania wody, wymiany sieci wodociągowej, oddania do użytku nowego odcinka sieci wodociągowej, powodzi, intensywne opadów, suszy, jak również niezwłoczne informowanie właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego o przekroczeniach wartości parametrycznych, a ponadto w przypadku wystąpienia ww. okoliczności wyznaczanie miejsc, zwiększanie częstotliwości i zakresu badania jakości wody w celu określenia spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu w uzgodnieniu z PPIS.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wniósł do **Burmistrza Miasta**

i Gminy Końskie o interwencję w zakresie nieprawidłowości w dostarczaniu wody do spożycia i odprowadzaniu ścieków przy kąpielisku w Sielpi, tj.:

- woda z instalacji wodociągowej, wewnętrznej w sanitariacie tymczasowym, kontenerowym, skanalizowanym znajdującym się przy plaży w Sielpi, w rejonie restauracji „Leśniczanka” (woda bieżąca, zimna z wodociągu sieciowego dla miasta i gminy Końskie przeznaczona do spożycia przez ludzi) podawana była do przyczepy gastronomicznej, gdzie prowadzona była działalność w zakresie produkcji i sprzedaży gofrów oraz sprzedaży lodów z konserwatora, zlokalizowanej przy ul. Spacerowej w Sielpi, w odległości ok. 120m od sanitariatu;
- woda z instalacji wodociągowej, wewnętrznej sanitariatu podawana była przy użyciu przewodu z tworzywa sztucznego, co do którego nie było pewności, że jest przeznaczone do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi, powyższa instalacja nie była kryta, przewód o długości ok. 120m leżał bezpośrednio na ziemi, przechodził przez ogólnodostępne tereny rekreacyjne (lasek przy plaży, rów odprowadzający nadmiar wód opadowych do zbiornika) przez co narażony był na uszkodzenie mechaniczne, co mogło skutkować zanieczyszczeniem wody;
- przyczepa gastronomiczna nie posiadała podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej. Przedmiotowy obiekt gastronomiczny nie posiadał umowy pisemnej na dostarczanie wody oraz odprowadzanie ścieków, określającej warunki świadczenia w/w usług.

Zalecenia doraźne udzielono w **7 obiektach**, dotyczyły min. zwiększenia częstotliwości wykonywania badań jakości wody z wodociągów Gosań, Smarków gm. Stąporków oraz wod. Klucko gm. Radoszyce (poza uzgodnionym, realizowanym harmonogramem) w zakresie bakterii grupy coli, Escherichia coli, enterokoków z częstotliwością minimum 1 raz w miesiącu w okresie 3 miesięcy, prowadzenia rejestru zaistniałych awarii sieci wodociągowej, zapewnienia miejsc do higienicznego przechowywania środków ochrony indywidualnej pracowników stacji wodociągowej, okazania do wglądu aktualnej dokumentacji zdrowotnej, zapewnienia i okazania do wglądu instrukcji obsługi chloratora.

W 2018r. na terenie powiatu koneckiego zrealizowano następujące zamierzenia mające na celu poprawę stanu sanitarno-technicznego wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj.

- **Komunalny Zakład Gospodarczy w Radoszycach (zarządcę wodociągów Radoszyce i Klucko)** wyposażono w 4 atestowane zbiorniki wykonane z tworzywa sztucznego (kontenery IBC o poj. 1 m³ każdy) na wypadek konieczności zapewnienia mieszkańcom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia;
- **Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Stąporkowie (zarządcę wodociągów Stąporków, Gosań, Odrowąż, Pardolów, Smarków)** wyposażono w 2 atestowane zbiorniki wykonane z tworzywa sztucznego (kontenery IBC o poj. 1 m³ każdy) na wypadek konieczności zapewnienia mieszkańcom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia oraz w kolorymetr do

oznaczania poziomu chloru wolnego w wodzie.

2.1. Wodociągi o produkcji <100 m³/dobę

W 2018r. na terenie powiatu koneckiego znajdowało się **6 wodociągów** (wodociągi: Dęba gm. Ruda Maleniecka, Klucko gm. Radoszyce, Pardołów, Smarków gm. Stąporków, Stanowiska gm. Smyków, Wąsosz gm. Końskie) o produkcji wody poniżej 100 m³/dobę.

W stosunku do 2017r. ich ilość nie uległa zmianie. Urządzenia te zaopatrywały ok. 3,421 tys. ludności stałej.

Wodociągi o produkcji wody poniżej 100 m³/dobę w 2018r. w większości dostarczały wodę odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2018 r. prowadzone były postępowania administracyjne w związku ze stwierdzonym zanieczyszczeniem mikrobiologicznym wody w 2 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj.: **wodociąg Klucko gm. Radoszyce, wodociąg Smarków gm. Stąporków.**

Wodociąg Klucko gm. Radoszyce

1) W dniu 25.10.2018r. została wydana decyzja znak: SE. Ia – 4262/80/2018, stwierdzone przekroczenia: obecność bakterii grupy coli i enterokoków.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich stwierdził **brak przydatności wody do spożycia w wodociągu Klucko**, zarządzono min.: wprowadzenie zakazu spożywania wody do czasu uzyskania właściwej jakości wody; poinformowanie konsumentów o zakazie spożywania wody; zapewnienie użytkownikom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia odpowiadającą wymogom sanitarnym zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294) oraz niezwłocznie podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji mających na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń mikrobiologicznych i doprowadzenie jakości wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego wymagania określone w ww. rozporządzeniu.

2) W dniu 29.10.2018r. została wydana decyzja znak: SE. Ia – 4262/80/2018, stwierdzone przekroczenia: obecność bakterii grupy coli < 10.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich stwierdził **warunkową przydatność wody do spożycia w wodociągu Klucko**, zarządzono min.: niezwłoczne podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji mających na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń mikrobiologicznych i doprowadzenie jakości wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

(Dz. U. poz. 2294); do czasu uzyskania właściwej jakości wody w wodociągu Kłucko informowanie w sposób skuteczny odbiorców wody o warunkowej przydatności wody do spożycia; utrzymywanie jakości wody zgodnej z §21 ust. 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) tj. bakterie grupy coli < 10 j.t.k. (NPL)/100ml, Escherichia coli i enterokoki na poziomie 0 j.t.k./100ml.

Wodociąg Smarków gm. Stąporków

1) W dniu 01.08.2018r. została wydana decyzja znak: SE. Ia – 4261/125/2018, stwierdzone przekroczenia: obecność bakterii grupy coli, Escherichia coli i enterokoków.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich stwierdził **brak przydatności wody do spożycia w wodociągu Smarków**, zarządził m. in.: wprowadzenie zakazu spożywania wody do czasu uzyskania właściwej jakości wody; poinformowanie konsumentów o zakazie spożywania wody; zapewnienie użytkownikom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia odpowiadającą wymogom sanitarnym zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294) oraz niezwłocznie podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji mających na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń mikrobiologicznych i doprowadzenie jakości wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego wymagania określone w ww. rozporządzeniu.

2) W dniu 12.09.2018r. została wydana decyzja znak: SE. Ia – 4261/146/2018, stwierdzone przekroczenia: obecność bakterii grupy coli < 10.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich stwierdził **warunkową przydatność wody do spożycia w wodociągu Smarków**, zarządził m. in.: niezwłoczne podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji mających na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń mikrobiologicznych i doprowadzenie jakości wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294); do czasu uzyskania właściwej jakości wody w wodociągu Kłucko informowanie w sposób skuteczny odbiorców wody o warunkowej przydatności wody do spożycia; utrzymywanie jakości wody zgodnej z §21 ust. 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) tj. bakterie grupy coli < 10 j.t.k. (NPL)/100ml, Escherichia coli i enterokoki na poziomie 0 j.t.k./100ml.

Na koniec 2018r. stwierdzono, że jakość wody z ww. wodociągów pod względem bakteriologicznym odpowiada wymogom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Ponadto w roku sprawozdawczym prowadzone było postępowanie administracyjne dotyczące **wodociągu Smarków gm. Stąporków** z uwagi na odchylenia od wymaganego składu fizykochemicznego (ponadnormatywna wartość manganu). Została wydana **decyzja znak: SE. Ia – 4261/82/2018 z dnia 12.06.2018r., stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia**, zarządzono min.: podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu wody w sieci wodociągowej do składu fizykochemicznego spełniającego obowiązujące wymagania określone w załączniku nr 1C do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. oraz określono najwyższy dopuszczalny poziom wartości dla kwestionowanych parametrów pozwalający na warunkowe dopuszczenie wody do spożycia.

Na koniec roku sprawozdawczego 2018 oceniono, że jakość dostarczanej wody z w/w wodociągu odpowiadała obowiązującym przepisom.

W dalszym ciągu prowadzone jest wszczęte w 2017r. **postępowanie administracyjne dotyczące jakości wody z wodociągu Dęba gm. Ruda Maleniecka** z uwagi na odchylenia od wymaganego składu fizykochemicznego tj. **ponadnormatywne wartości mętności oraz żelaza**. Dnia 18.10.2017r. wydano decyzję znak: SE. Ia – 4261/146/2017 stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia, zarządzono min.: podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu wody w sieci wodociągowej do składu fizykochemicznego spełniającego obowiązujące wymagania określone w załączniku nr 3B do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. oraz określono najwyższy dopuszczalny poziom wartości dla kwestionowanych parametrów pozwalający na warunkowe dopuszczenie wody do spożycia. Na uzasadnione wnioski zobowiązanego dwukrotnie udzielono prolongat odnośnie terminu wykonania obowiązków do dnia 28 lutego 2019r.

2.2. Wodociągi o produkcji 100 - 1000 m³/dobę

W 2018r., bez zmian w stosunku do 2017 r. pod nadzorem PPIS w Końskich znajdowało się **10 wodociągów** (wodociągi: Bernów, Gowarczów gm. Gowarczów, Fałków gm. Fałków, Gosań, Odrowąż gm. Stąporków, Mnin gm. Słupia Konecka, Paruchy gm. Końskie, Przyłogi gm. Smyków, Radoszyce gm. Radoszyce, Wyszyna Fałkowska gm. Ruda Maleniecka) o produkcji od 100 do 1000 m³/dobę, dostarczały one wodę dla 35,096 tys. ludności stałej.

W 2018 r. prowadzone były postępowania administracyjne w związku ze stwierdzonym

zanieczyszczeniem mikrobiologicznym wody w 2 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj.: **wodociąg Mnin gm. Słupia Konecka, wodociąg Gosań gm. Stąporków.**

Wodociąg Mnin gm. Słupia Konecka.

1) W dniu 17.09.2018r. została wydana decyzja znak: SE. Ia – 4261/156/2018, stwierdzone przekroczenia: obecność bakterii grupy coli ≥ 10 .

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich stwierdził **brak przydatności wody do spożycia w wodociągu Mnin**, zarządzono min.: wprowadzenie zakazu spożywania wody do czasu uzyskania właściwej jakości wody; poinformowanie konsumentów o zakazie spożywania wody; zapewnienie użytkownikom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia odpowiadającą wymogom sanitarnym zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294) oraz niezwłocznie podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji mających na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń mikrobiologicznych i doprowadzenie jakości wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego wymagania określone w ww. rozporządzeniu.

2) W dniu 21.09.2018r. została wydana decyzja znak: SE. Ia – 4261/156/2018, stwierdzone przekroczenia: obecność bakterii grupy coli < 10 .

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich stwierdził **warunkową przydatność wody do spożycia w wodociągu Mnin**, zarządzono min.: niezwłoczne podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji mających na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń mikrobiologicznych i doprowadzenie jakości wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294); do czasu uzyskania właściwej jakości wody w wodociągu Klucko informowanie w sposób skuteczny odbiorców wody o warunkowej przydatności wody do spożycia; utrzymywanie jakości wody zgodnej z §21 ust. 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) tj. bakterie grupy coli < 10 j.t.k. (NPL)/100ml, Escherichia coli i enterokoki na poziomie 0 j.t.k./100ml.

3) W dniu 07.11.2018r. została wydana decyzja znak: SE. Ia – 4261/187/2018, stwierdzone przekroczenia: obecność bakterii grupy coli i enterokoków.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich stwierdził **brak przydatności wody do spożycia w wodociągu Mnin**, zarządzono min.: wprowadzenie zakazu spożywania wody do czasu uzyskania właściwej jakości wody; poinformowanie konsumentów o zakazie spożywania

wody; zapewnienie użytkownikom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia odpowiadającą wymogom sanitarnym zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294) oraz niezwłocznie podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji mających na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń mikrobiologicznych i doprowadzenie jakości wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego wymagania określone w ww. rozporządzeniu.

Wodociąg Gosań gm. Stąporków.

1) W dniu 23.07.2018r. została wydana decyzja znak: SE. Ia – 4261/111/2018, stwierdzone przekroczenia: obecność bakterii grupy coli ≥ 10 .

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich stwierdził **brak przydatności wody do spożycia w wodociągu Gosań**, zarządzono min.: wprowadzenie zakazu spożywania wody do czasu uzyskania właściwej jakości wody; poinformowanie konsumentów o zakazie spożywania wody; zapewnienie użytkownikom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia odpowiadającą wymogom sanitarnym zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294) oraz niezwłocznie podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji mających na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń mikrobiologicznych i doprowadzenie jakości wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego wymagania określone w ww. rozporządzeniu.

2) W dniu 27.07.2018r. została wydana decyzja znak: SE. Ia – 4261/111/2018, stwierdzone przekroczenia: obecność bakterii grupy coli < 10 .

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich stwierdził **warunkową przydatność wody do spożycia w wodociągu Gosań**, zarządzono min.: niezwłoczne podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji mających na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń mikrobiologicznych i doprowadzenie jakości wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294); do czasu uzyskania właściwej jakości wody w wodociągu Klucko informowanie w sposób skuteczny odbiorców wody o warunkowej przydatności wody do spożycia; utrzymywanie jakości wody zgodnej z §21 ust. 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294), tj. bakterie grupy coli < 10 j.t.k. (NPL)/100ml, Escherichia coli i enterokoki na poziomie 0 j.t.k./100ml.

3) W dniu 12.09.2018r. została wydana decyzja znak: SE. Ia – 4261/147/2018, stwierdzone przekroczenia: obecność bakterii grupy coli ≥ 10 .

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich stwierdził **brak przydatności wody do spożycia w wodociągu Gosań**, zarządził m. in.: wprowadzenie zakazu spożywania wody do czasu uzyskania właściwej jakości wody; poinformowanie konsumentów o zakazie spożywania wody; zapewnienie użytkownikom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia odpowiadającą wymogom sanitarnym zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294) oraz niezwłocznie podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji mających na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń mikrobiologicznych i doprowadzenie jakości wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego wymagania określone w ww. rozporządzeniu.

W wyniku podjętych przez zarządców działań oraz na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań mikrobiologicznych wody stwierdzono, że jakość wody z **wodociągów Gosań i Mnin** pod względem bakteriologicznym odpowiada wymogom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294).

W 2018r. zostało wszczęte postępowanie administracyjne dot. **wodociągu Radoszyce** z uwagi na **ponadnormatywną wartość magnezu**. Została wydana **decyzja znak: SE.Ia-4261/115/2018 z dnia 03.09.2018 r., stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia**, zarządził min.: podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu wody w sieci wodociągowej do składu fizykochemicznego spełniającego obowiązujące wymagania określone w załączniku nr 1D do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia z dnia 7 grudnia 2017r. oraz określono najwyższy dopuszczalny poziom wartości dla kwestionowanych parametrów pozwalający na warunkowe dopuszczenie wody do spożycia.

Na koniec roku sprawozdawczego 2018 oceniono, że jakość dostarczanej wody z większości wodociągów nie budziła zastrzeżeń, za wyjątkiem wody z **wodociągu Radoszyce**. W dalszym ciągu prowadzone jest postępowanie administracyjne dotyczące jakości fizykochemicznej wody z przedmiotowego wodociągu z uwagi na odchylenia od wymaganego składu fizykochemicznego, tj. przekroczenie parametrów zawartych:

- w załączniku nr 1 część C tab. 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294), tj. **podwyższony poziom siarczanów;**

- w załączniku nr 1 część D tab. 2 do wyżej cytowanego rozporządzenia, tj. **podwyższony poziom twardości ogólnej**;
- w załączniku nr 1 część D tab. 2 do wyżej cytowanego rozporządzenia tj. **podwyższony poziom magnezu**.

PPIS w Końskich stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia z w/w wodociągu.

2.3. Wodociągi o produkcji 1000 - 10000 m³/dobę

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich nadzorowała **2 wodociągi** o produkcji od 1000 do 10000 m³/dobę, tj. wodociąg Końskie gm. Końskie, wodociąg Stąporków gm. Stąporków. Wodociągi te zostały zakwalifikowane jako wodociągi raportowane do Komisji Europejskiej, są to urządzenia produkujące wodę w ilości powyżej 1000 m³/dobę lub zaopatrujące więcej niż 5000 osób. Przedmiotowe wodociągi zaopatrywały w wodę odpowiadającą wymaganiom ok. 41,216 tys. ludności stałej.

2.4. Wodociągi o produkcji 10000 - 100000 m³/dobę

Na terenie powiatu koneckiego brak jest wodociągów o produkcji od 10000 do 100000 m³/dobę.

2.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W 2018r. pod nadzorem PPIS w Końskich znajdowało się **5 innych podmiotów wykorzystujących wodę**, pochodzącą z indywidualnego ujęcia jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej, tj.: wodociąg Czarniecka Góra SZPITAL gm. Stąporków, wodociąg Końskie OSM gm. Końskie, wodociąg Fidor gm. Końskie, wodociąg Stara Góra gm. Stąporków, wodociąg Koliszowy HUZAR gm. Ruda Maleniecka. Na koniec roku sprawozdawczego 2018 oceniono, że jakość dostarczanej wody z ww. wodociągów odpowiadała obowiązującym przepisom.

2.6. Ujęcia powierzchniowe

Na terenie powiatu koneckiego brak jest wodociągów opartych na ujęciach powierzchniowych.

2.7. Przyznane odstępstwa dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W roku sprawozdawczym 2018 podobnie jak we wcześniejszym okresie, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich nie wydawał zgód na odstępstwo od wymagań dla jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, określonych w przedmiotowym

rozporządzeniu.

3. Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek *Legionella sp.*

Wobec istniejących zagrożeń zdrowotnych powodowanych zasiedlaniem instalacji i urządzeń wodnych bakteriami z rodzaju *Legionella*, konieczne jest okresowe monitorowanie ciepłej wody użytkowej, w kierunku obecności tych bakterii.

Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać ciepła woda użytkowa w zakresie parametru *Legionella sp.* określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294).

Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać woda na pływalni w zakresie parametru *Legionella sp.* określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r., poz. 2016).

Przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich w 2018r. pobrali w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego do badania próbki wody ciepłej (ogółem **36 próbek**) na obecność pałeczek *Legionella sp.* w wytypowanych obiektach na terenie powiatu koneckiego (szpital, inny podmiot leczniczy, hotele, motele, obiekty pomocy społecznej, pływalnie).

W wyniku **14 kontroli jakości wody ciepłej użytkowej** przeprowadzonych w 9 obiektach, nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości bakterii *Legionella sp.*

3.1. Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

W 2018r. przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich skontrolowali na obecność bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej **1 szpital i 2 inne podmioty**. W nadzorowanych podmiotach leczniczych, w ramach nadzoru bieżącego pobrano ogółem **16 próbek** wody ciepłej z wewnętrznej instalacji ciepłej wody użytkowej.

Jakość wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej nie budziła zastrzeżeń.

3.2. Badania ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego

W 2018r. w powiecie koneckim przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich pobrali w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego do badania **20 próbek** wody ciepłej w celu określenia skolonizowania instalacji pałeczkami *Legionella sp.*, w tym: **8 próbek** w 4 obiektach zamieszkania zbiorowego, tj. 1 hotelu, 1 motelu i 2 obiektach pomocy

społecznej oraz **12 próbek** w 2 pływalniach.

W wyniku badań jakości ciepłej wody użytkowej stwierdzono, że jakość wody spełnia wymagania sanitarne.

4. Wnioski

Zaopatrzenie ludności w wodę jest bardzo istotnym elementem zachowania właściwego stanu sanitarnego powiatu.

Rozbudowywana jest systematycznie rozdzielcza sieć wodociągowa, a także prowadzona jest modernizacja już istniejącej, działania te zwiększają dostępność ludności do wody spełniającej wymagania sanitarne.

W roku 2018 skontrolowano wszystkie wodociągi. Na podstawie uzyskanych danych można stwierdzić, że stan sanitarno - techniczny budynków i urządzeń wodociągowych na terenie powiatu koneckiego ulega stałej poprawie.

Prowadząc na bieżąco monitoring jakości wody do spożycia, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowały stosowne działania w przypadkach naruszeń wymagań sanitarnych.

Jakość wody była najczęściej kwestionowana z uwagi na obecność w wodzie bakterii grupy coli oraz enterokoków.

Kwestię bardzo istotną dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego stanowi zabezpieczenie awaryjnych źródeł zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi lub zapasu wody na wypadek wystąpienia sytuacji awaryjnych.

Zabezpieczenie awaryjne w razie skażenia mikrobiologicznego wody lub awarii ujęć na terenie powiatu koneckiego, ze względu na brak studni publicznych oraz zbyt małą ilość cystern i innych zbiorników magazynujących wodę w środkach transportu w dalszym ciągu jest niezadowalające pomimo pewnej poprawy w tym zakresie tj. wyposażenia w 2018r. dwóch przedsiębiorstw wodociągowych (na terenie miasta i gminy Radoszyce oraz Stąporków) w atestowane zbiorniki przeznaczone do kontaktu z żywnością i wodą pitną, umożliwiające dowóz wody na wypadek konieczności zapewnienia mieszkańcom zastępczego zaopatrzenia w wodę.

III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego było uzgadnianie i opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych:

- wniosków dotyczących konieczności wykonania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko i jego zakresu,
- przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- przystąpienia do użytkowania przedsięwzięcia,
- uzgadnianie i opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach prowadzonych postępowań oraz uzgodnień w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przyczyniają się do eliminacji nieprawidłowości w zakresie sanitarno – higienicznym, zapewniają właściwe warunki sanitarno-zdrowotne w miejscach pobytu ludzi, a także odpowiednie warunki pracy.

W 2018r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny zajął **157 stanowiska**, których celem było zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w obiektach na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania, w tym **1 stanowisko negatywne**, tj. wydano **negatywną ocenę higieniczną** na materiały/wyroby używane do uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zastosowane na Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Piaski Królewieckie gmina Smyków oraz wydał **26 decyzji płatniczych** i przeprowadził **26 wizji lokalnych**.

Ilość załatwianych spraw i wydanych opinii przez Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w poszczególnych zakresach tematycznych w roku 2018:

- Postanowienia dot. uzgodnienia przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – **7**;
- Wydane opinie sanitarne dot. dokumentacji projektowej (projekty budowlane) – **68**;
- Wydane w drodze postanowień opinie sanitarne o konieczności wykonania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i jego zakresu – **18**;
- Wydane w drodze decyzji pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego - **20**;
- Zaopiniowane projektu studium i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – **1**;
- Uzgodnienia dot. zakresu i stopnia szczegółowości informacji do prognozy oddziaływania na

środowisko-**13**;

- Uzgodnienia wydane w innej formie – **18**;

- Uzgodnienia dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisk – **1**;

- Uzgodnienie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko - **11**;

- Wydane decyzje dotyczące opłat za wykonanie czynności w pionie nadzoru sanitarnego - **26**;

- Liczba przeprowadzonych wizji lokalnych związanych z oceną usytuowania projektowanej inwestycji, zmiany przeznaczenia terenów, obiektów itp. oraz liczba przeprowadzonych kontroli obiektów – **26**.

IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

1. Wprowadzenie

Bieżący nadzór sanitarny Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy różnorodnych obiektów, są to między innymi: kąpieliska, baseny kąpielowe, ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, hotele i inne obiekty hotelarskie, obiekty wczasowo – turystyczne, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, cmentarze, zakłady pogrzebowe, prosekoria i inne obiekty, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osobom z nich korzystającym.

W 2018r. na **280 obiektów użyteczności publicznej** ujętych w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich skontrolowano **175 obiektów**, przeprowadzono w nich **207 kontroli sanitarnych**, dodatkowo przeprowadzono **14 kontroli innych obiektów** (nie ujętych w ewidencji: kontrole warunków przygotowania zwłok do przewozu za granicę, ekshumacje, samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, samochody do przewozu chorych, ustępy ogólnodostępne) oraz **2 kontrole jakości wody z pływalni i 1 kontrolę jakości wody z kąpieliska**.

Powyższa liczba nie uwzględnia kontroli urządzeń wodnych (wodociągów) i podmiotów leczniczych.

W 2018r. do PPIS w Końskich zostały wniesione **4 interwencje**, dotyczące 4 obiektów użyteczności publicznej, które dotyczyły:

- **obecności sinic nitkowatych** w próbce wody z kąpieliska w Sielpi Wielkiej gmina Końskie pobranej w dniu 04.07.2018r. przez przedstawicieli Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach. W wyniku dokonanej w dniu 05.07.2018r. przez upoważnionych przedstawicieli PPIS w Końskich oceny organoleptycznej wody w kąpielisku zarówno w jego granicach, jak i poza wyznaczonym obszarem nie stwierdzono zakwitów sinic, zmiany barwy wody i wystąpienia zmętnienia oraz wyczuwalnego zapachu, nie stwierdzono również obecności w wodzie osadów smolistych i przedmiotów pływających typu: szkło, tworzywa sztuczne, inne odpady. Przebieg czynności kontrolnych utrwalono za pomocą obrazu o czym poinformowano i na co uzyskano zgodę zarządcy kąpieliska.

- **3 anonimowe interwencje telefoniczne**, dotyczące min.: **wyczuwalnego zapachu gazu** w pomieszczeniach zakładu odnowy biologicznej w Stąporkowie; **obecności martwych ryb na brzegu zbiornika wodnego** w Sielpi; **uciążliwości wynikających z niewłaściwej gospodarki odpadami na posesji** w Końskich; **przekazano do załatwienia wg kompetencji**.

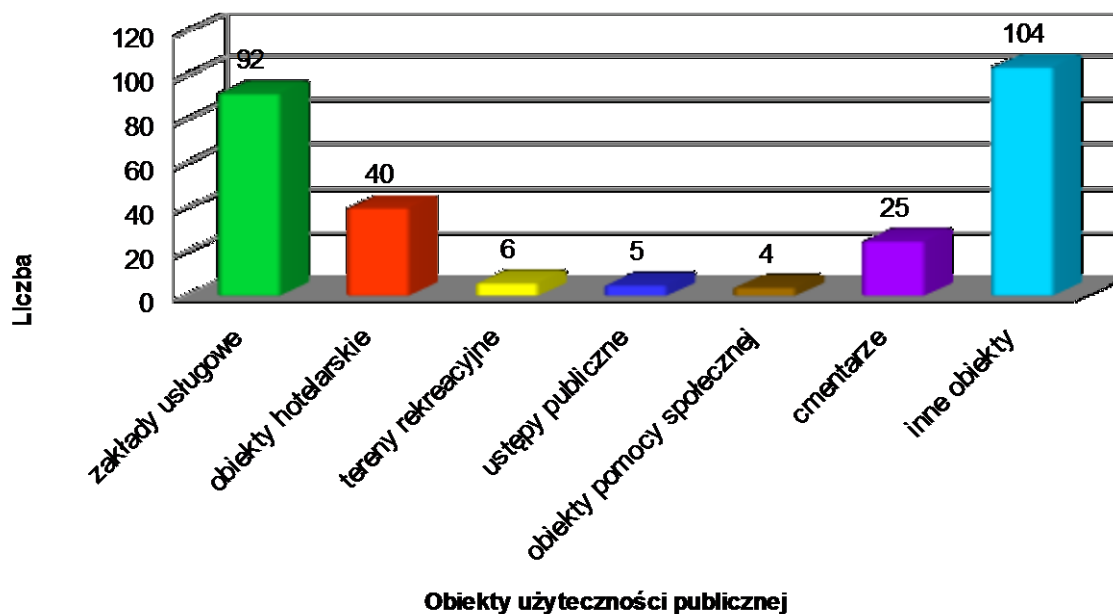
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wydał **3 decyzje zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczałków ludzkich**. Ekshumacja zwłok/szczałków jest dopuszczalna w okresie od 16 października do 15 kwietnia i przeprowadza się ją we wczesnych godzinach rannych przy zachowaniu odpowiednich warunków sanitarnych. Przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawowali nadzór nad prawidłowym przebiegiem czynności ekshumacyjnych i warunkami sanitarnymi przewozu zwłok. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Oceniając stan sanitarny środków do przewozu zwłok/szczałków ludzkich zwrócono szczególną uwagę na przestrzeganie obowiązku mycia i dezynfekcji części pojazdu przeznaczonej do umieszczania zwłok/szczałków, częstotliwość w/w czynności, stosowane preparaty. Wszystkie skontrolowane samochody były prawidłowo oznakowane i spełniały wymogi sanitarno-techniczne do przewozu zwłok/szczałków ludzkich.

Na wniosek Starosty Koneckiego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wydał **19 opinii w formie postanowienia na sprowadzenie zwłok z zagranicy**.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018r., 1 obiekt oceniono negatywnie ze względu na zły stan sanitarno – techniczny (1 zakład inny, w którym są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług), co stanowi 0,57% wszystkich skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń

Zestawienie obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu koneckiego w 2018 r.

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest **5 ustępów publicznych**: 2 ustępy znajdujące się w Końskich, **1 nowo przybyły** w 2018r., znajdujący się w Radoszycach oraz 2 ustępy publiczne, tymczasowe, skanalizowane w Sielpi, w ww. obiektach przeprowadzono ogółem 7 kontroli.

Stan sanitarno – techniczny obiektów dobry. Czystość i porządek pomieszczeń i otoczenia obiektów nie budziły zastrzeżeń, dezynfekcja pomieszczeń i urządzeń prowadzona była na bieżąco.

Ustęp publiczny w Radoszycach na parkingu przy ul. Koneckiej mieści się w kontenerze wolnostojącym o konstrukcji z blachy ocynkowanej i lakierowanej, teren parkingu jest częściowo utwardzony za pomocą żwiru oraz chodnika prowadzącego do ustępu.

Ustęp posiada wentylację grawitacyjną oraz mechaniczną włączaną automatycznie, składa się z kabiny wc przeznaczonej dla użytkowników uni-sex oraz komory technicznej dla serwisantów dostępnej z kabiny, z umieszczoną złączką do węża, z wydzieloną szafką do przechowywania sprzętu do utrzymania czystości oraz środków czystościowych i artykułów jednorazowego użytku.

Obiekt przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózku inwalidzkim z uwagi na: poziom podłogi wyniesiony +0,02m nad poziom chodnika, drzwi szerokości 90 cm w świetle otwierane na zewnątrz, wolną przestrzeń w kabinie opartą na kole

o średnicy 150 cm, umywalkę umieszczoną na odpowiedniej wysokości, pochyty dla niepełnosprawnych, umieszczenie wszystkich przycisków i urządzeń na wysokościach odpowiadających osobom na wózkach inwalidzkich, podłoga i ściany posiadają powierzchnie łatwozmywalne, gładkie, odporne na działanie środków dezynfekcyjnych.

W kabinie wc znajduje się 1 oczko ustępowe (muszla ze stali nierdzewnej przystosowana dla osób niepełnosprawnych) oraz automatyczny zespół umywalkowy, kompaktowy wykonany ze stali nierdzewnej, z umywalką do mycia rąk z automatycznym, sekwencyjnym uruchamianiem podajników: mydła w płynie, ciepłej wody i ciepłego powietrza.

Zaopatrzenie w wodę – woda bieżąca, zimna z wodociągu Radoszyce, ciepła z elektrycznego podgrzewacza wody, punkty poboru wody zaopatrzone są w wodę bieżącą, zimną i ciepłą. nieczystości płynne usuwane są do kanalizacji miejskiej.

Ustępy publiczne, tymczasowe, skanalizowane w Sielpi przy plaży oraz przy ul. Spacerowej mieściły się w wolnostojących kontenerach, zaopatrzonych w wodę bieżącą, zimną z wodociągu Końskie, ciepłą z elektrycznych podgrzewaczy, nieczystości płynne usuwane były do kanalizacji, ustępy podzielone na części damską z oczkami ustępowymi i męską z oczkami ustępowymi i pisuarami.

W wyniku kontroli stwierdzono, że stan sanitarno – techniczny pomieszczeń i wyposażenia sanitariatów nie budził zastrzeżeń, naruszenia wymagań sanitarno – higienicznych w zakresie utrzymania czystości i porządku nie stwierdzono, do dezynfekcji sanitariatów używany był Domestos.

Decyzji nie wydano, zaleceń doraźnych nie udzielono.

2.2. Obiekty Pomocy Społecznej

Nadzorowane są **4** placówki zapewniające całodobową opiekę, **3** w gm. Stąporków: Ośrodek Opiekuńczy „Barbara” w Wielkiej Wsi, Dom Opieki „Pogodna Jesień” w Odrowążu, „Kompleks Opiekuńczy u Stępników” w Koziej Woli, **1** w gm. Fałków: „Dom Zielone Wzgórze” w Starzechowicach.

Przeprowadzono 4 kontrole przedmiotowych obiektów, stan sanitarno – techniczny w/w nie budził zastrzeżeń.

Decyzji nie wydano, zaleceń doraźnych nie udzielono.

2.3. Obiekty hotelarskie

Hotele, motele, inne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest **6 hoteli** i **2 motele**. Powyższe obiekty stanowią bazę całoroczną, w większości reprezentują wysoki standard

świadczonych usług.

Skontrolowano 8 z 8 obiektów, przeprowadzono ogółem 11 kontroli.

W obiektach obowiązują i przestrzegany jest zakaz palenia tytoniu, w widocznych miejscach umieszczono odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia tytoniu, pokoje hotelowe wyposażone są w czujniki dymu.

Stan sanitarno – techniczny i sanitarno – porządkowy obiektów nie budził zastrzeżeń, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania nieczystości stałych i płynnych, obiekty wyposażone są w urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych w i poza pomieszczeniami.

W 2018r. w dalszym ciągu prowadzono wzmożony nadzór nad w/w obiektami w zakresie kontroli gospodarki odpadami w związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terytorium województwa świętokrzyskiego.

Zaopatrzenie w wodę z wodociągów sieciowych.

Postępowanie z bielizną czystą i brudną zgodne z wymogami sanitarnymi, obiekty posiadają pomieszczenia magazynowe z odpowiednią wentylacją do przechowywania bielizny czystej oraz miejsca do czasowego przechowywania bielizny brudnej, pranie bielizny świadczą pralnie zewnętrzne.

Zaopatrzenie w środki czystościowe, dezynfekcyjne dostateczne.

Zalecenia doraźne udzielono w 2 obiektach (hotel, motel), dotyczyły okazania do wglądu dokumentacji zdrowotnej (orzeczeń do celów sanitarno – epidemiologicznych) personelu, zalecenia wykonano.

Obiekty wczasowo-turystyczne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest: **28 ośrodków wypoczynkowych** oraz **4 pola namiotowe**.

Powyższe obiekty stanowią w większości bazę sezonową, znajdują się na terenach wiejskich, tj. w Sielpi i Czarnieckiej Górze (2 obiekty).

Skontrolowano 26 obiektów, przeprowadzono 28 kontroli, których zakres obejmował m.in. kontrolę zaopatrzenia w wodę do spożycia, odprowadzania ścieków bytowo – gospodarczych, gospodarkę odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną czystą i brudną, stan sanitarno – techniczny pomieszczeń i ich wyposażenia, stan sanitarno-porządkowy terenu obiektów.

Stan sanitarno – techniczny ośrodków większości wypoczynkowych nie budził zastrzeżeń, tj. tereny ośrodków były utrzymane czysto, zadbane, ogrodzone, nieprawidłowości w zakresie

usuwania nieczystości stałych i płynnych nie stwierdzono, stan sanitarno – techniczny pomieszczeń oraz ich wyposażenia nie budził zastrzeżeń, gromadzenie bielizny czystej i brudnej zgodne z wymogami sanitarnymi, wszystkie obiekty korzystają z usług pralniczych pralni zewnętrznych, zaopatrzenie w środki czystościowe, dezynfekcyjne oraz artykuły jednorazowego użytku dostateczne.

W 2018r. poprawił się stan sanitarno – techniczny następujących ośrodków wypoczynkowych:

- **ośrodek wypoczynkowy „ATMOSFERA” w Sielpi** – na terenie ośrodka wydzielono i zagospodarowano camper park oraz rozbudowano zlewnię ścieków carawaningowych podłączoną do systemu kanalizacyjnego.

Infrastruktura camper parku - 16 punktów z możliwością podłączenia się do sieci wod.-kan., 2 punkty czerpania wody bieżącej zimnej, punkt mycia naczyń zadaszony, o utwardzonym podłożu, z wodą bieżącą, zimną oraz ciepłą z bojlera elektrycznego, wyposażony w zlewozmywak dwukomorowy, stanowisko do zlewu ścieków carawaningowych do systemu kanalizacyjnego, znajdujące się w kontenerze z tworzywa sztucznego ustawionym na utwardzonym terenie, przy zlewni zapewniony jest punkt czerpania wody do zaopatrzenia carawaningu oraz mycia i płukania zbiornika na ścieki.

Sanitariat dla potrzeb camper parku mieści się w budynku recepcji wolnostojącym, murowanym, skanalizowanym, posiada osobne wejście, podzielony jest na część męską i damską, w części damskiej są 2 kabiny wc oraz 2 umywalki, w części męskiej 2 kabiny wc, 2 umywalki i pisuar, znajdują się w nim też 3 natryski ogólnodostępne oraz wydzielone miejsce na pralnię dla wczasowiczów wyposażone w 2 pralki

- **ośrodek wypoczynkowy „ŁUCZNIK” w Sielpi** – pokoje hotelowe w budynku głównym wyposażono w nowe łóżka i materace, budynki A i B wyposażono w nowe szafy na podręczne zapasy bielizny czystej, przeprowadzono remont kotłowni w połączeniu ze zmianą medium grzewczego na pellet, wygradzono i utwardzono (wybetonowano) teren pod kontenerami na odpady komunalne.

Nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 zł w 1 obiekcie w związku z użytkowaniem, tj. udostępnianiem basenu kąpielowego, odkrytego dla potrzeb osób wypoczywających w ośrodku wypoczynkowym pomimo braku aktualnego, pozytywnego wyniku badania wody z przedmiotowego urządzenia.

Zalecenia doraźne udzielono w 4 obiektach, dotyczyły min. okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej odbiór odpadów komunalnych przez uprawnione firmy, korzystanie z usług pralniczych pralni zewnętrznych, okazania do wglądu aktualnej dokumentacji zdrowotnej personelu, zalecenia wykonano.

W 2018r. z będących w ewidencji Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska 4 pól namiotowych w Sielpi 2 były nieczynne (pole namiotowe „Iglasty Zakątek” w Sielpi, pole namiotowe Sielpia Wólka Smolana), w sezonie letnim 2018r. nadzorowano 2 pola namiotowe w Sielpi.

W 2018r. przybył 1 obiekt - pole namiotowe i kempingowe w Sielpi Wielkiej.

Teren pola namiotowego z przeznaczeniem dla potrzeb ok. 30 osób, pole jest ogrodzone, oświetlone, posiada całodobowy dozór.

Infrastrukturę pola namiotowego stanowią: budynek sanitarno-socjalny z recepcją, murowany, skanalizowany, wykaz pomieszczeń: recepcja, pomieszczenie socjalne personelu, wc personelu, pomieszczenie porządkowe z 2 umywalkami, z kranami zainstalowanymi na wysokości umożliwiającej korzystanie z wiadra, natryski męski i damski z 1 kabiną prysznicową, 2 umywalkami, 1 oczkiem ustępowym, z zaworem czerpalnym ze złączką do węża, sanitariat damski i dla osób niepełnosprawnych oraz męski, damski z 1 oczkiem ustępowym, 1 umywalką, z zaworem czerpalnym ze złączką do węża, męski z 1 oczkiem ustępowym, 1 pisuarem, 1 umywalką, z zaworem czerpalnym ze złączką do węża, podłogi w pomieszczeniach wyłożone terakotą, ściany przy umywalkach i w kabinach natryskowych wyłożone kafelkami, punkt mycia naczyń na ścianie zewnętrznej budynku (pod zadaszeniem), wyposażony w zlewozmywak jednokomorowy oraz 2 zawory ze złączkami do węża do czerpania wody zimnej i wody ciepłej, zbiornik bezodpływowy na nieczystości płynne, punkt zlewny dla ścieków caravaningowych, przydomowa oczyszczalnia ścieków.

Zaopatrzenie w wodę – woda bieżąca, zimna z wodociągu Końskie, ciepła z elektrycznego podgrzewacza wody, punkty poboru wody zaopatrzone są w wodę zimną i ciepłą.

Nieczystości płynne usuwane są do zbiornik bezodpływowego, a następnie do przydomowej oczyszczalni ścieków.

Odpady komunalne - pole namiotowe wyposażone jest w urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów poza pomieszczeniami (2 pojemniki z tworzywa sztucznego, z przykryciami, o poj. 120l, stelaż metalowy, z przykryciami, z podpiętymi workami foliowymi na odpady segregowane: papier, plastik, szkło) oraz w pomieszczeniach (pojemniki z tworzywa sztucznego, z uchylnymi przykryciami, wyłożone workami foliowymi), odbiór odpadów świadczy PGK Sp. z o. o. w Końskich ul. Łazienna 8, 26-200 Końskie.

Pole namiotowe „Camping u Zuzi” w Sielpi

Infrastrukturę pola namiotowego stanowią: 3 kabiny natryskowe przenośne, 3 sanitariaty przenośne typu toi-toi (w kabinie 1 oczko ustępowe oraz 1 pisuar), punkt mycia naczyń wyposażony w zlewozmywak dwukomorowy, 2 umywalki do mycia rąk.

Zaopatrzenie w wodę – woda bieżąca, zimna z wodociągu prywatnego, opartego o studnię

kopaną, znajdującego się na polu namiotowym, ciepła z bojlera elektrycznego, Nieczystości płynne usuwane były do zbiornika bezodpływowego, położonego w sąsiedztwie kontenerów z natryskami.

Odpady komunalne - pole namiotowe wyposażone jest w urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów: 2 kontenery metalowe, z przykryciami, wózkowe, o poj. 1,1m³ oraz 3 pojemniki typu „dzwon” (papier, szkło, tworzywo sztuczne), odbiór odpadów komunalnych świadczyło Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Końskich ul. Łazienna 8.

Zalecenia doraźne udzielono w 1 obiekcie dotyczyły okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej odbiór nieczystości stałych i płynnych, serwisowania sanitariatów przenośnych. oraz okazania do wglądu aktualnego wyniku badania wody z wodociągu na polu namiotowym, zalecenia wykonano.

2.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W ewidencji PSSE w Końskich znajduje się **92 zakłady usługowe: 60 zakładów fryzjerskich, 14 zakładów kosmetycznych, 9 zakładów odnowy biologicznej i 9 innych zakładów**, w których są świadczone więcej niż jedna z usług.

Skontrolowano 88 zakładów, przeprowadzono 97 kontroli, których zakres obejmował min. kontrolę stanu sanitarno - technicznego zakładów oraz wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. Podczas kontroli zwracano zatem szczególną uwagę na przestrzeganie zasad dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu wielorazowego użytku oraz prawidłowe postępowanie z odpadami niebezpiecznymi, w miejscu ich powstawania, warunki ich czasowego przechowywania czy odbiór odpadów świadczą uprawnione firmy, co jest poświadczane stosowną dokumentacją.

Wydano **4 decyzje dotyczące poprawy stanu sanitarno – technicznego** (2 zakładów fryzjerskich, 1 zakładu kosmetycznego, 1 zakładu świadczącego łącznie więcej niż jedną z usług) oraz **8 decyzji płatniczych**, zarządzono min.:

- zapewnienie pomieszczenia do spożywania posiłków i przechowywania odzieży wierzchniej i ochronnej personelu zakładu,
- zapewnienie przedsionka w sanitariacie,
- doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego ścian we wszystkich pomieszczeniach zakładu.

Zarządzenia decyzji, dotyczących 2 zakładów (zakładu fryzjerskiego i zakładu kosmetycznego) wykonano.

W dalszym ciągu prowadzone jest **postępowanie dotyczące 1 zakładu świadczącego łącznie więcej niż jedną z usług** (decyzja z terminem wykonania zarządzeń do dnia 28 lutego 2019 r.).

Ponadto PPIS w Końskich stwierdził wygaśnięcie decyzji 1 decyzji, po rozpoznaniu wniosku zobowiązanej – właścicielki zakładu fryzjerskiego o uchylenie zarządzeń, dot. zapewnienia pomieszczenia do spożywania posiłków i przechowywania odzieży wierzchniej i ochronnej personelu zakładu, z uwagi na to, że w ww. zakładzie nie zatrudnia się pracowników, a usługi fryzjerskie są świadczone wyłącznie przez właścicielkę zakładu, co stwierdzono w trakcie przeprowadzonej kontroli sanitarnej.

Zalecenia doraźne udzielono w 11 obiektach (5 zakładach fryzjerskich, 2 zakładach świadczących więcej niż jedna usługę, 2 zakładach odnowy biologicznej, 2 zakładach kosmetycznych) dotyczyły min.:

- okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej odbiór odpadów komunalnych, odbiór nieczystości płynnych oraz odbiór odpadów niebezpiecznych przez uprawnione firmy,
- okazania do wglądu aktualnej dokumentacji zdrowotnej personelu,
- okazania do wglądu aktualnego wyniku badania wody z wodociągu zaopatrującego zakład w wodę,
- opracowania procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w zakładzie, uwzględniającą sposób postępowania na wypadek naruszenia ciągłości tkanek ludzkich (dotyczący klientów i personelu).

Nałożono **2 mandaty na kwotę 400 zł** za zły stan sanitarny zakładu fryzjerskiego oraz zakładu kosmetycznego, tj.:

- brak kontroli skuteczności sterylizacji prowadzonej w zakładzie, brak dokumentacji poświadczającej prowadzenie kontroli skuteczności sterylizacji,
- brak świeżo sporządzonego roztworu użytkowego środka do dezynfekcji narzędzi stosowanych przy świadczeniu usług fryzjerskich.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

nie dotyczy.

2.6. Cmentarze

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest **25 cmentarzy**, skontrolowano 100%, przeprowadzono 25 kontroli.

Stan sanitarno – techniczny cmentarzy nie budził zastrzeżeń, obiekty posiadają ogrodzenia z trwałego materiału, zapewnione są punkty czerpalne wody, źródła zaopatrzenia w wodę stanowią wodociągi sieciowe bądź źródła własne (studnie kopane), zapewnione są urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych, część cmentarzy posiada utwardzone dojścia

i dojazdu do powierzchni grzebalnych.

Zalecenia doraźne udzielono w 1 obiekcie, dotyczyły okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej odbiór odpadów komunalnych pochodzących z powierzchni grzebalnej cmentarza przez uprawnioną firmę, zalecenie wykonano.

2.7. Domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu nadzorowany jest **1 dom przedpogrzebowy** w Radoszycach.

Stan sanitarno-techniczny obiektu nie budził zastrzeżeń.

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji PSSE w Końskich znajduje się **109 innych obiektów użyteczności publicznej**: 6 terenów rekreacyjnych (plaża, place gier i zabaw), 10 zakładów pogrzebowych, 35 aptek, 3 sklepy zielarsko-medyczne, 3 domy kultury, 2 kina, 1 muzeum, 9 obiektów sportowych, 4 biblioteki, 6 parkingów, 8 urzędów miast i gmin, 1 park, 2 skwery, 18 stacji paliw, 1 prosektorium.

Skontrolowano 13 obiektów (w tym: 2 tereny rekreacyjne, 1 park miejski, 1 skwer, 6 parkingów, 1 obiekt sportowy, 1 kino letnie, 1 prosektorium), co stanowi łącznie 11,93 % wszystkich obiektów w tej grupie, przeprowadzono łącznie 23 kontrole sanitarne, w tym 12 kontroli parkingów w zakresie gospodarki odpadami.

Stan sanitarno – porządkowy 6 parkingów (w tym 1 strzeżonego) nadzorowanych na terenie powiatu koneckiego nie budził zastrzeżeń.

W 2018r. w dalszym ciągu sprawowano wzmożony nadzór nad parkingami, w zakresie gospodarki odpadami w w/w obiektach w związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terytorium województwa świętokrzyskiego.

Kontrole przedmiotowych obiektów nie wykazały nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami, czystość i porządek otoczenia obiektów nie budził zastrzeżeń.

Nie stwierdzono wyrzucania żywności zawierającej produkty pochodzenia zwierzęcego (np. kanapki z wędliną, pieczone mięso, domowe przetwory z mięsem, itp.).

Wszystkie obiekty wyposażone są w dostateczną ilość urządzeń do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych, stan sanitarno – techniczny i sanitarno – porządkowy urządzeń do gromadzenia odpadów (kontenerów oraz pojemników) nie budził zastrzeżeń.

Odbiór i transport odpadów oraz utrzymanie pojemników (opróżnianie, mycie i dezynfekcja) są świadczone przez specjalistyczne, uprawnione firmy, powyższe poświadczane jest stosowną dokumentacją (umowy na odbiór odpadów komunalnych oraz dowody opłaty za ich odbiór,

mycie i dezynfekcję).

Zarządcy obiektów umieścili w widocznych miejscach stosowne ulotki informacyjne dotyczące zagrożeń wynikających z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń pt. „Uwaga! Główny Lekarz Weterynarii, informuje”.

Decyzji nie wydano, zaleceń doraźnych nie udzielono.

W stosunku do 1 obiektu (zakład pogrzebowy) w dalszym ciągu prowadzone jest postępowanie administracyjne (decyzja z dnia 12 maja 2016r. z terminem wykonania zarządzeń przedłużonym na uzasadnione wnioski zobowiązanego do dnia 31 lipca 2019r.)

Zalecenia doraźne udzielono w 1 obiekcie, dotyczyły wymiany piasku w piaskownicy znajdującej się na Placu Gier i Zabaw w Końskich przy ul Partyzantów.

2.9. Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpeli i baseny kąpielowe

Kąpieliska

W sezonie letnim 2018r. na terenie powiatu koneckiego funkcjonowało **1 kąpielisko w Sielpi Wielkiej**, na zbiorniku wodnym w Sielpi, o długości linii brzegowej 50 m.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich zaopiniował pozytywnie projekt uchwały Rady Miejskiej w Końskich w sprawie wykazu kąpielisk na terenie Gminy Końskie postanowieniem znak: SE. Ia-4250/1/2018 z dnia 23.02.2018r.).

Zgodnie z przekazanym do PPIS w Końskich przez Burmistrza Miasta i Gminy w Końskich, wnioskiem znak: UKO.6344.1.2018.ZS z dnia 14 lutego 2018r. (data wpływu do PSSE w Końskich 19.02.2018r.) **sezon kąpieliskowy** na kąpielisku w Sielpi Wielkiej trwał **od 01.07.2018 r. do 31.08.2018r.**

Organizator kąpieliska podejmował właściwe środki zarządzania oraz sprawowania nadzoru nad jakością wody w kąpielisku, poprzez uzgodnienie z PPIS w Końskich harmonogramu pobierania próbek wody z kąpieliska, który zrealizowano zgodnie z ustaleniami; oznakowanie kąpieliska tablicami informacyjnymi; systematyczne, wizualne nadzorowanie wody w kąpielisku; badanie próbek wody z kąpieliska w laboratorium PIS w Skarżysku – Kamiennej i przekazywanie wyników badań PPIS w Końskich, celem dokonania bieżącej oceny jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich sprawował w roku 2018 nadzór nad jakością wody w czasie trwania sezonu zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r., poz.1602). Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne i 1 kontrolę jakości wody z kąpieliska w Sielpi, pobrano 1 próbkę wody z kąpieliska w Sielpi w ramach kontroli urzędowej.

Próbka wody do badania w ramach kontroli urzędowej pobrana została w dniu 25.06.2018r., nie odnotowano sytuacji mogących powodować pogorszenie jakości wody w kąpielisku oraz stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób.

Zgodnie z przyjętą przez Komisję Europejską praktyką pobierania pierwszej próbki wody do badań w kąpielisku, próbka wody przed otwarciem sezonu kąpielowego, powinna zostać pobrana nie wcześniej niż na 10 dni przed rozpoczęciem sezonu.

Główny Inspektor Sanitarny przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego przedstawia Komisji Europejskiej informację o liczbie kąpielisk.

Organizator kąpieliska w sezonie letnim 2018r. prowadził kontrolę wewnętrzną jakości wody w kąpielisku wg harmonogramu pobierania próbek wody uzgodnionego z PPIS w Końskich oraz systematyczne, wizualne monitorowanie wody w kąpielisku i wody zasilającej kąpielisko pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób.

Harmonogram pobrania próbek w ramach kontroli wewnętrznej uwzględniał terminy pobierania i analizy próbek, tj. nie mniej niż trzech próbek w sezonie kąpielowym, w okresie funkcjonowania kąpieliska, tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała miesiąca.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w oparciu o wyniki badań laboratoryjnych próbek wody pobranych **w ramach kontroli urzędowej** (przed sezonem w ramach kontroli urzędowej pobrano do badania **1 próbkę wody**) i **wewnętrznej** prowadzonej przez zarządcę (w sezonie w ramach kontroli wewnętrznej pobrano do badania **3 próbki wody**) z kąpieliska w Sielpi, zgodnie z harmonogramem, przeprowadzonych w laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Skarżysku-Kamiennej, wydał **5 komunikatów (4 bieżące oceny jakości wody w kąpielisku i 1 sezonowa ocena jakości wody)** stwierdzających przydatność wody do kąpieli w kąpielisku Sielpia w Sielpi Wielkiej, gm. Końskie, komunikaty na bieżąco umieszczano w serwisie kąpieliskowym na stronie internetowej PSSE w Końskich i przekazywano do wiadomości zarządcy oraz jednostkom samorządowym i Komendantowi Powiatowemu Policji.

Przed sezonem letnim 2018r. podobnie jak we wcześniejszych latach nie przeprowadzono czyszczenia dna zbiornika.

Decyzji nie wydano, doraźnych zaleceń nie udzielono.

W dniu 05.07.2018r. PPIS w Końskich pismem Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, znak IK.703.0.189.2018r. został poinformowany o obecności sinic nitkowatych w próbce wody pobranej w dniu 04.07.2018r. przez przedstawicieli Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach z przedmiotowego kąpieliska w wyniku zgłoszenia zanieczyszczenia zbiornika.

W wyniku dokonanej przez przedstawicieli PPIS w Końskich w dniu 05.07.2018r. oceny organoleptycznej wody w kąpielisku zarówno w jego granicach, jak i poza wyznaczonym obszarem nie stwierdzono zakwitów sinic, zmiany barwy wody i wystąpienia zmętnienia oraz wyczuwalnego zapachu, nie stwierdzono również obecności w wodzie osadów smolistych i przedmiotów pływających typu: szkło, tworzywa sztuczne, inne odpady. Przebieg czynności kontrolnych utrwalono za pomocą obrazu o czym poinformowano zarządcę kąpieliska.

Miejsce wykorzystywane do kąpeli w Stąporkowie przy ul. Miłej

W sezonie letnim 2018r. na terenie miasta Stąporkowa podobnie jak w okresie wcześniejszym nie uruchomiono miejsca wykorzystywanego do kąpeli w Stąporkowie przy ul. Miłej.

Baseny kąpielowe

W ewidencji PSSE w Końskich znajdują się **2 pływalnie**: Pływalnia Miejska w Końskich i Pływalnia Kryta przy Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze.

Ogółem przeprowadzono **6 kontroli** stanu sanitarnego pływalni, **2 kontrole** jakości wody z pływalni, pobrano **25 próbek wody** do badania oraz **2 próbki wody** doprowadzanej do pływalni.

Jakość wody odpowiadała wymogom określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U., poz. 2016).

Kontrole wykazały, że w nadzorowanych obiektach prowadzona jest systematyczna, udokumentowana kontrola wewnętrzna jakości wody, zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z PPIS w Końskich; prowadzony jest systematyczny i udokumentowany nadzór pracy urzędów oraz rejestrowane są wyniki pomiarów jakości wody na pływalni z częstotliwością oraz w zakresie parametrów wymaganych rozporządzeniem; zarządzający pływalnią sporządzają komunikaty informujące o spełnianiu przez wodę na pływalni wymagań określonych w w/w rozporządzeniu lub aktualnych przekroczeniach dopuszczalnych wartości parametrów, komunikaty zamieszczane są na tablicach informacyjnych zlokalizowanych w miejscach widocznych dla korzystających z pływalni, 1 obiekt umieszcza je też na prowadzonej stronie internetowej.

Wydano 2 decyzje: 1 dotyczącą jakości wody na 1 pływalni, 1 dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego 1 pływalni.

Badania wody przeprowadzone przez zarządcę 1 pływalni w ramach kontroli

wewnętrznej jakości wody wykazały zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody basenowej stanowiące zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, tj. w **niecce basenowej** obecność **Pseudomonas aeruginosa** oraz **ponadnormatywna ogólna liczba mikroorganizmów w $36 \pm 2^\circ\text{C}$ po 48 h** próbki wody oraz w **minibasenie SPA (jacuzzi)** **ponadnormatywna ogólna liczba mikroorganizmów w $36 \pm 2^\circ\text{C}$ po 48 h**.

Wydano **1 decyzję dotyczącą poprawy jakości wody na pływalni**, zarządzono min.:

- **unieruchomienie niecki basenowej, unieruchomienie minibasenu SPA (jacuzzi)** oraz niezwłoczne podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji mające na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń mikrobiologicznych i doprowadzenie jakości wody na pływalni do składu mikrobiologicznego spełniającego wymagania określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U., poz. 2016),

Występowanie patogenów w wodzie na pływalni w tym m.in. *Pseudomonas aeruginosa* może bezpośrednio w istotny sposób zwiększyć ryzyko zakażenia użytkowników pływalni.

Niebezpieczeństwo to wynika z czasu ekspozycji na zagrożenie mikrobiologiczne zanim zostanie wykryte, dlatego tak istotna jest kontrola jakości wody na pływalni oraz właściwe prowadzenie procesów uzdatniania i dezynfekcji wody.

Pseudomonas aeruginosa może być przyczyną: infekcji skóry i tkanek miękkich (ciężkie powikłania oparzeń i powikłania pooperacyjne, zakażenia ran), infekcji układu oddechowego, zapalenia ucha środkowego i zewnętrznego, zapalenia zatok, zakażenia oczu (np. zapalenie rogówki), zapalenia dróg moczowych (osoby cewnikowane).

Ogólna liczba mikroorganizmów w $36 \pm 2^\circ\text{C}$ po 48h – są to organizmy mezofile, dla których optymalna temperatura wzrostu i rozwoju mieści się w granicach od 30°C do 40°C . Wśród nich mogą znaleźć się bakterie chorobotwórcze, gdyż ich optymalna temperatura jest taka jak ciała ludzkiego.

Wydano **1 decyzję dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego 1 pływalni** zarządzono:

- doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego ścian w pomieszczeniach hali basenowej,
- zapewnienie dostatecznej ilości pojemników do przechowywania sprzętu do nauki pływania, zapewnienie łatwowymyalnych, odpornych na działanie środków dezynfekcyjnych powierzchni wyposażenia: punktu udzielania pierwszej pomocy (leżanki) oraz dyżurki ratowników (krzesła).
Zarządzenia decyzji wykonano.

Zalecenia doraźne udzielono w 1 obiekcie, dotyczyły zapewnienia apteczki I-iej pomocy w magazynie podchlorynu oraz koszy w kabinach wc damskich, w sanitariatach przy natryskach,

zalecenia wykonano.

3. Wnioski

Na terenie powiatu koneckiego w 2018r. obserwowano poprawę warunków bytowania mieszkańców, z uwagi na działania samorządów, mające na celu między innymi poprawę struktury sieci zbiorowego zaopatrzenia miejscowości w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, gospodarki odpadami komunalnymi oraz nieczystościami płynnymi jak również stanu sanitarno – porządkowego obiektów użyteczności publicznej i terenów ogólnodostępnych dla ludności.

W obiektach użyteczności publicznej (hotele, motele i inne obiekty hotelarskie oraz ośrodki wypoczynkowe) z roku na rok podnoszony jest standard i estetyka przez co poprawiają się również warunki sanitarno – techniczne świadczonych usług, W 2018r. na terenie powiatu koneckiego zwiększyła się też baza noclegowa, sezonowa z uwagi na oddanie do użytkowania 1 nowego obiektu w Sielpi (pole namiotowe i kempingowe przy w Sielpi Wielkiej) oraz rozszerzeniu działalności o camper park na terenie ośrodka wypoczynkowego „Atmosfera” w Sielpi).

Systematycznie wzrasta poziom i higiena wykonywanych usług w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej dzięki świadomości właścicieli i pracowników na temat zagrożeń istniejących przy świadczeniu tego typu usług oraz prowadzania prawidłowej dezynfekcji i sterylizacji narzędzi.

W ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich w 2018 r. poprawił się stan sanitarno – porządkowy miejscowości turystyczno – wypoczynkowej Sielpia z uwagi na zapewnienie większej liczby ustępów ogólnodostępnych, tj. ustawienie 3 sanitariatów, skanalizowanych, kontenerowych, na terenie miejscowości (w lasku naprzeciwko ośrodka wypoczynkowego „Łucznik”, w rejonie restauracji „Leśniczanka” oraz na parkingu niestrzeżonym, „unijnym” w Sielpi między ulicami Sosnową i Turystyczną).

Jednakże w dalszym ciągu na terenie powiatu koneckiego **liczba toalet dostępnych publicznie w stosunku do liczby mieszkańców jest niewystarczająca**, a odpowiednia liczba toalet dostępnych publicznie jest jednym z elementów, które mają wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego.

W dalszym ciągu na terenie powiatu nie w pełni uporządkowana jest gospodarka ściekowa.

V. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza

PSSE w Końskich nadzoruje **163 podmioty wykonujące działalność leczniczą**, w tym: **39 podmiotów leczniczych** – **1** szpital, **3** inne niż szpitale, **35** podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria, medyczne laboratoria diagnostyczne, inne) oraz **124 praktyki zawodowe** prowadzące działalność leczniczą.

W 2018r. skontrolowano ogółem przez przedstawicieli PPIS w Końskich 76 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym 31 podmiotów leczniczych, 45 praktyk zawodowych prowadzących działalność leczniczą.

W roku sprawozdawczym ogółem przeprowadzono 90 kontroli podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza, w tym: 45 podmiotów leczniczych i 45 praktyk zawodowych prowadzących działalność leczniczą.

W skontrolowanych obiektach poddawano ocenie między innymi stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, postępowanie z odpadami medycznymi w miejscach ich wytwarzania oraz czasowego gromadzenia, postępowanie z odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną czystą i brudną, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych.

Zaopatrzenie w sprzęt jednorazowy, środki dezynfekcyjne i czystościowe oraz sprzęt niezbędny do utrzymania czystości w nadzorowanych podmiotach jest prawidłowe.

Naruszenia wymagań sanitarno – higienicznych w zakresie utrzymania czystości i porządku nie stwierdzono.

Dostępność i użycie środków ochrony osobistej personelu jest odpowiednie do zagrożenia. Sprzęt wielorazowego użytku wyjaławiany jest w autoklawach. Na terenie powiatu koneckiego 45 podmiotów wyposażonych jest we własne autoklawy. Omawiane podmioty lecznicze przeprowadzające procesy sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego kontrolują skuteczność przebiegu tych procesów testami biologicznymi w ramach kontroli wewnętrznej ze średnią, szacunkową częstotliwością 1 raz w miesiącu. Przez użytkowników autoklawów prowadzona jest ponadto kontrola wewnętrzna wskaźnikami chemicznymi i kontrola fizyczna.

1. Szpitale

W 2018r. w Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze ogółem przeprowadzono 3 kontrole, w tym: 2 kontrole w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego (1 sanitarna i 1 po linii oceny szpitala w zakresie systemu kontroli zakażeń szpitalnych)

i 1 kontrola w zakresie higieny środowiska. W placówce wprowadzone są indywidualne karty rejestracji zakażenia zakładowego oraz rejestracji drobnoustroju alarmowego.

W roku 2018 nie wystąpiły zakażenia zakładowe. Zespół realizuje program zapobiegania zakażeniom zakładowym poprzez bieżący nadzór i monitoring stanu higieniczno – sanitarnego oraz standardów pracy związanych z prewencją zakażeń, prowadzenie szkoleń zewnętrznych i wewnętrznych oraz prowadzenie racjonalnej polityki antybiotykowej.

1.1. Zaopatrzenie w wodę

Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze posiada 2 źródła zaopatrzenia w wodę: własny wodociąg zaopatrujący w wodę stary budynek szpitala oraz wodociąg sieciowy dla Stąporkowa, który zaopatruje nowy budynek szpitala oraz awaryjnie cały budynek.

Jakość wody z w/w wodociągów dobra.

1.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

W Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze stosowany jest ujednolicony system postępowania z wszelkiego rodzaju odpadami wytwarzanymi w trakcie działalności. Postępowanie z odpadami medycznymi prawidłowe, prowadzone zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017r. (Dz. U., poz. 1975) oraz wg opracowanej szczegółowej procedury postępowania z odpadami medycznymi w zakresie selektywnego zbierania, transportu i wstępnego magazynowania odpadów medycznych wraz z instrukcją selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania, tj. odpady medyczne zbierane są selektywnie w miejscu ich powstawania z podziałem na odpady o kodzie 18 01 03 oraz o kodzie 18 01 04 uwzględniając sposób ich unieszkodliwiania.

Odbiór i utylizację odpadów medycznych świadczą firmy: TPO Sp. z o. o., 94-029 Łódź, ul. Mińska 2 – odbiór i transport, utylizację - RAF- EKOLOGIA Sp. z o. o. 38-460 Jedlicze, ul. Trzecieckiego 14.

Odbiór odpadów komunalnych świadczy PGK Sp. z o. o. w Końskich, ul. Łazienna 8, 26-200 Końskie.

1.3. Gospodarka bielizną szpitalną

Postępowanie z bielizną czystą i brudną zgodne z wymogami sanitarnymi, tj.:

- **bielizna czysta** gromadzona jest w wydzielonym magazynie, w obiekcie znajdują się też podręczne magazyny bielizny bądź przeznaczone na ten cel szafy w korytarzach oddziałów;

- **bielizna brudna** gromadzona jest w wydzielonym magazynie, do czasu dostarczenia do magazynu bielizna brudna gromadzona jest w pomieszczeniach porządkowych.

Transport bielizny – w pomieszczeniach ŚCR odbywa się za pomocą przeznaczonych na ten cel wózków metalowych posiadających szczelne zamknięcia, opisanych, wydzielonych do transportu bielizny czystej i brudnej.

Pranie bielizny szpitalnej świadczy pralnia zewnętrzna – TOM-MARG ZPCH Sp. z o. o. z siedzibą 30-732 Kraków, ul. Pułkownika Stanisława Dąbka 16, miejsce prania bielizny 26-110 Skarżysko – Kamienna, ul. Asfaltowa.

Transport bielizny do i z pralni odbywa się środkiem transportu pralni.

1.4. Prosektoria, postępowanie ze zwłokami osób zmarłych

ŚCR posiada opracowaną i wdrożoną procedurę postępowania w przypadku śmierci pacjenta.

Wg procedury ciało osoby zmarłej, okryte prześcieradłem jednorazowego użytku, transportowane jest do wydzielonego pomieszczenia w oddziale, gdzie przechowywane jest przez 2 godziny od czasu zgonu wskazanego w dokumentacji medycznej, po upływie 2 godzin i ponownym stwierdzeniu zgonu pacjenta przez lekarza ciało przekazywane jest do prosektorium przy ZOZ w Końskich.

2. Stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – inne niż szpitale.

Pod nadzorem PPIS w Końskich znajdują się 3 obiekty: 1 hospicjum, 2 inne podmioty (Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży; Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego).

W 2018 r. przeprowadzono ogółem 5 kontroli podmiotów leczniczych, w tym: 4 kontrole w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego i 1 kontrolę w zakresie higieny środowiska.

Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na stan sanitarno – porządkowy i sanitarno – techniczny obiektów, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych. Ponadto nadzór nad stanem sanitarnym podmiotów prowadzących działalność leczniczą, prowadzony był również w aspekcie prawidłowego postępowania z odpadami medycznymi, komunalnymi, nieczystościami płynnymi oraz postępowania z bielizną czystą i brudną.

Zalecenie doraźne udzielono w 1 innym podmiocie, dotyczyły:

- okazania do wglądu dokumentacji potwierdzającej odbiór odpadów komunalnych przez firmę posiadającą wymagane zezwolenia.

Zalecenie wykonano.

Zakończone zostało postępowanie administracyjne dotyczące poprawy stanu sanitarno – technicznego i innego podmiotu leczniczego. W wyniku przeprowadzonej kontroli sprawdzającej stwierdzono wykonanie zarządzeń decyzji PPIS w Końskich, tj.:

- zapewniono odpowiednią wentylację w pomieszczeniu natrysków i sanitariacie w części męskiej na pierwszym piętrze oraz sanitariacie na parterze;
- doprowadzono do należytego stanu sanitarno – technicznego ściany: w salach pacjentów oraz pomieszczeniu natrysków w części męskiej na pierwszym piętrze;
- zapewniono pomieszczenie porządkowe dla potrzeb NZOZ;
- zapewniono wydzielone miejsca do przechowywania bielizny czystej i brudnej.

2.1. Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze zaopatrywane są w wodę z wodociągów sieciowych. Jakość wody odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

2.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Postępowanie z **odpadami medycznymi** w miejscu ich wytwarzania było właściwe i zgodne z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017r. (Dz. U. poz. 1975) oraz wg opracowanej szczegółowej procedury postępowania z odpadami medycznymi w zakresie selektywnego zbierania, transportu i wstępnego magazynowania odpadów medycznych wraz z instrukcją selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania.

Odbiór i transport odpadów jest świadczony przez specjalistyczne firmy, odbiorcy odpadów medycznych posiadają zezwolenia na transport w/w.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą obsługiwane są w zakresie **odbioru odpadów medycznych** przez następujące firmy: **Zakład Termicznej Utylizacji Odpadów „ECO – ABC” Sp. z o. o., 97 – 400 Bełchatów, ul. Przemysłowa 7; PHU GASKAR, 26-085 Miedziana Góra, ul. Bukowa 31.**

Postępowanie z **odpadami komunalnymi** w nadzorowanych podmiotach nie budzi zastrzeżeń, tj. obiekty wyposażone są w dostateczną ilość urządzeń do czasowego gromadzenia odpadów.

Stan sanitarno – techniczny kontenerów i pojemników nie budził zastrzeżeń, nieczystości usuwane były na bieżąco.

Odbiór odpadów komunalnych świadczą uprawnione firmy, co poświadczane jest stosowną dokumentacją.

2.3. Gospodarka bielizną

Wszystkie podmioty korzystają z usług pralniczych pralni zewnętrznych.

Postępowanie z brudną bielizną (czystą i brudną) było właściwe i zgodne z opracowanymi i wdrożonymi szczegółowymi procedurami, Bielizna przechowywana jest w wydzielonych miejscach bądź przeznaczonych na ten cel magazynach.

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp.)

W 2018r. przeprowadzono ogółem 37 kontroli podmiotów leczniczych, w tym: 27 w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego i 10 kontroli w zakresie higieny środowiska.

Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na stan sanitarno – porządkowy i sanitarno – techniczny obiektów, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych. Ponadto nadzór nad stanem sanitarnym podmiotów prowadzących działalność leczniczą, prowadzony był również w aspekcie prawidłowego postępowania z odpadami medycznymi, komunalnymi, nieczystościami płynnymi oraz postępowania z bielizną czystą i brudną.

W 2018 roku nastąpiła poprawa stanu sanitarno – technicznego następujących podmiotów:

- **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gowarczowie** – podmiot leczniczy od dnia 02.07.2018r. przeniesiono do nowej siedziby w Gowarczowie przy ul. Stanisława Żuka 5. Jest to nowo wybudowany budynek, wolno stojący, murowany, skanalizowany;

- **Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radoszycach** – w miesiącu wrześniu 2018 r. zakończono rozbudowę obiektu, budynek PZOZ został rozbudowany o część dwukondygnacyjną z częściowym podpiwniczeniem, powierzchnię użytkową obiektu zwiększono. Nowy budynek jest połączony łącznikiem z istniejącym obiektem, dostosowany jest dla osób niepełnosprawnych. Komunikacja między I, a II piętrem odbywa się schodami lub windą.

Na I piętrze nowej części znajdują się 3 gabinety lekarskie, sala gimnastyczna, szatnia dla pacjentów z węzłem sanitarnym, prysznicem, umywalką i oczkiem ustępowym, sanitariat dla personelu, sanitariat przystosowany dla osób niepełnosprawnych, sanitariat dla pacjentów męski, sanitariat pacjentów damski, hol.

Na II piętrze nowej części znajduje się sala hydromasażu, sala gimnastyczna, pomieszczenie porządkowe, gabinet lekarski, sanitariat dla personelu, sanitariat przystosowany dla osób niepełnosprawnych, sanitariat dla pacjentów męski, sanitariat dla pacjentów damski, punkt pobrań materiałów do analiz, pomieszczenie do zabiegów laserem, gabinet fizykoterapii z 6-cioma boksami, w których są świadczone następujące zabiegi: elektroterapia, ultradźwięki,

krioterapia, aquavibron, magnetronik, sollux, masaż wibracyjny, miejsce do ćwiczeń fizycznych.

- **NZOZ MARLLA-MED Centrum Zdrowia i Rehabilitacji Mariola Konieczna w Czermnie** – przeprowadzono rozbudowę obiektu. W nowo dobudowanej części budynku znajdują się w większości pomieszczenia przeznaczone do świadczenia zabiegów z zakresu rehabilitacji.

Wydano 1 decyzję dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego 1 obiektu (NZOZ), zarządzono:

- doprowadzenie do należytego stanu sanitarno – technicznego ścian i sufitów w pomieszczeniach podmiotu leczniczego.

Zalecenia doraźne udzielono w 1 podmiocie (NZOZ), dotyczyły:

- okazania do wglądu dokumentacji potwierdzającej odbiór odpadów komunalnych oraz odpadów medycznych przez firmy posiadające wymagane zezwolenia.

Zalecenia wykonano.

Zakończono postępowanie administracyjne dotyczące poprawy stanu sanitarno – technicznego 4 podmiotów leczniczych (3 SPZOZ, 1 NZOZ). W wyniku przeprowadzonych kontroli sprawdzających stwierdzono wykonanie zarządzeń decyzji PPIS w Końskich, tj. min.:

- doprowadzono do należytego stanu sanitarno – technicznego ściany i sufity w pomieszczeniach podmiotów leczniczych;

- zapewniono ochronę wejścia z zewnątrz do podmiotu leczniczego przed nadmiernym dopływem chłodnego powietrza;

- zapewniono wydzielone pomieszczenie do udzielania świadczeń rehabilitacyjnych;

- zapewniono sanitariat dla pacjentów przystosowany dla osób niepełnosprawnych;

- zapewniono wentylację grawitacyjną w pomieszczeniu socjalnym, w magazynie artykułów jednorazowego użytku i w poczekalni do części rehabilitacyjnej;

- zapewniono wentylację mechaniczną w sanitariacie dla personelu;

- zapewniono umywalkę do mycia rąk w gabinecie lekarskim;

- zapewniono wyposażenie o powierzchniach łatwo zmywalnych, odpornych na działanie środków dezynfekcyjnych w poczekalni dla pacjentów w części rehabilitacyjnej;

- zapewniono odpowiednią ilość szafek do przechowywania odzieży własnej oraz roboczej i ochronnej personelu.

3.1. Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze zaopatrywane są w wodę z wodociągów sieciowych.

Jakość wody z większości wodociągów odpowiadała wymaganiom sanitarnym, za wyjątkiem wody z wodociągu Radoszyce (z uwagi na podwyższoną wartość: siarczanów, magnezu i twardości ogólnej) zaopatrującego PZOZ w Radoszycach.

3.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

W nadzorowanych podmiotach wykonujących działalność leczniczą **postępowanie z odpadami medycznymi** prawidłowe, prowadzone zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017r. (Dz. U., poz. 1975) oraz wg opracowanej szczegółowej procedury postępowania z odpadami medycznymi w zakresie selektywnego zbierania, transportu i wstępnego magazynowania odpadów medycznych wraz z instrukcją selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania, tj. odpady medyczne zbierane są selektywnie w miejscu ich powstawania z podziałem na odpady o kodzie 18 01 03 oraz o kodzie 18 01 04 uwzględniając sposób ich unieszkodliwiania.

Wytwórcy składali zbiorcze zestawienia o rodzaju i ilościach odpadów za ostatnie dwa lata do Urzędu Marszałkowskiego.

Odbiór i transport odpadów jest świadczony przez specjalistyczne firmy, odbiorcy odpadów medycznych posiadają zezwolenia na transport w/w.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą obsługiwane są w zakresie odbioru odpadów niebezpiecznych pochodzenia medycznego przez następujące firmy: Zakład Termicznej Utylizacji Odpadów „ECO – ABC” Sp. z o. o. , 97 – 400 Bełchatów, ul. Przemysłowa 7, „TPO” Sp. z o. o. z siedzibą w Łodzi, ul. Mińska 2, 94-029 Łódź, PHU GASKAR, 26-085 Miedziana Góra, ul. Bukowa 31.

Odpady niebezpieczne pochodzenia medycznego wytwarzane w trakcie działalności podmiotów leczniczych są utylizowane w spalarniach odpadów medycznych: Zakład Termicznej Utylizacji Odpadów „ECO – ABC” Sp. z o. o., 97 – 400 Bełchatów, ul. Przemysłowa 7; F.U.H. „EKO-TOP” z siedzibą w Rzeszowie, Stacja Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów Medycznych w Łodzi ul. Mińska 2, Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów, 27-600 Sandomierz, ul. Schnizła 13, RAF- EKOLOGIA sp. z o. o., ul. Trzecieckiego 14, 38-460 Jedlicz, dotyczy to wszystkich nadzorowanych placówek na terenie powiatu.

Na terenie powiatu koneckiego nie stosuje się innych, niż przekazanie w celu przekształcenia termicznego (spalania) metod unieszkodliwiania odpadów medycznych.

Postępowanie z odpadami komunalnymi w nadzorowanych podmiotach nie budzi zastrzeżeń, tj. obiekty wyposażone są w dostateczną ilość urządzeń do czasowego gromadzenia odpadów w i poza pomieszczeniami. Urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów poza

pomieszczeniami: kontenery metalowe z przykryciami, bądź pojemniki metalowe z przykryciami umieszczone są w większości obiektów w boksach murowanych, zadaszonych, o utwardzonym podłożu.

Urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów w pomieszczeniach podmiotów leczniczych: kosze plastikowe bądź metalowe, pedałowe, bądź z uchylnymi przykryciami, wyłożone workami foliowymi. Stan sanitarno – techniczny w/w nie budził zastrzeżeń, nieczystości usuwane były na bieżąco.

Odbiór odpadów komunalnych świadczą uprawnione firmy, co poświadczane jest stosowną dokumentacją.

3.3. Gospodarka bielizną

Wszystkie podmioty korzystają z usług pralniczych pralni zewnętrznych.

Większość użytkowanej bielizny stanowi bielizna jednorazowego użytku.

Postępowanie z bielizną (czystą i brudną) w nadzorowanych podmiotach leczniczych zgodne z wymogami sanitarnymi, tj. gromadzona jest w wydzielonych miejscach bądź przeznaczonych na ten cel magazynach, transport bielizny – bielizna do i z pralni dostarczana jest w workach jednorazowego użytku bądź płóciennych, podlegających praniu, transportem własnym bądź transportem pralni.

4. Praktyki zawodowe

W 2018 r. przeprowadzono ogółem 45 kontroli praktyk zawodowych.

W skontrolowanych obiektach poddawano ocenie między innymi warunki sanitarno-higieniczne, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, postępowanie z brudną bielizną i odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych. Stwierdzono, że zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne, sprzęt jednorazowy i środki czystości jest prawidłowe, czystość bieżąca zachowana.

Dostępność i użycie środków ochrony osobistej personelu jest odpowiednie do zagrożenia. Sprzęt wielorazowego użytku wyjaławiany jest w autoklawach.

4.1. Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze (praktyki zawodowe) zaopatrywane są w wodę z wodociągów sieciowych.

Jakość wody z większości wodociągów odpowiadała wymaganiom sanitarnym, za wyjątkiem wody z wodociągu Radoszyce zaopatrującego miasto i gminę Radoszyce (z uwagi na podwyższoną wartość: siarczanów, magnezu i twardości ogólnej).

4.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania było właściwe i zgodne z opracowanymi i wdrożonymi szczegółowymi procedurami.

Odpady komunalne usuwane są do kontenerów lub pojemników.

4.3. Gospodarka bielizną

Postępowanie z brudną bielizną było właściwe i zgodne z opracowanymi i wdrożonymi szczegółowymi procedurami.

5. Wnioski

Następuje poprawa stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą w związku z prowadzoną modernizacją przez przedmiotowe obiekty. W 2018r. oddano do użytkowania nową siedzibę SPZOZ w Gowarczowie, ponadto przeprowadzono rozbudowę 2 podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.

Zarządzenia decyzji wydanych przez PPIS w Końskich na poprawę stanu sanitarno – technicznego obiektów oraz udzielone doraźne zalecenia były wykonywane na bieżąco.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury medyczne, mające na celu minimalizację zakażeń.

Zaopatrzenie placówek leczniczych w środki dezynfekcyjne, w zakresie ilości i asortymentu jest wystarczające.

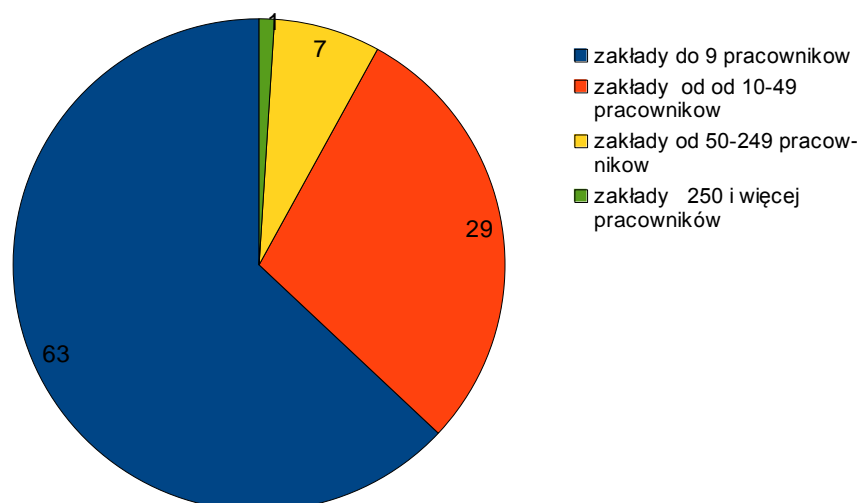
VI. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy zajmuje się ochroną zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych, poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie przestrzegania przepisów higieny i warunków środowiska pracy.

W ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajdowało się **470 zakładów pracy**, zatrudniające **8480 pracowników**. Większość objętych ewidencją podmiotów to firmy zatrudniające do 50 pracowników – 433 firmy, co stanowi 92% wszystkich nadzorowanych zakładów.

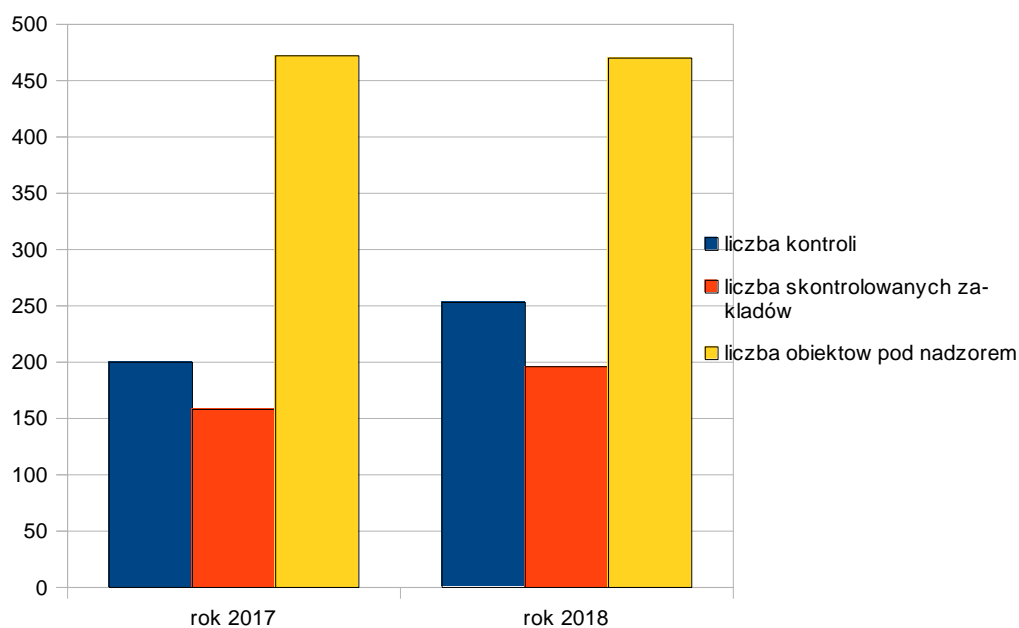
Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy	Procentowy udział w ogólnej ilości zakładów
do 9	295	63
10-49	138	29
50 - 249	33	7
≥250	4	1
Ogółem	470	100

Procentowy udział w ogólnej ilości zakładów

1. Zakres kontroli warunków pracy

Przeprowadzono 253 kontrole w 196 zakładach zatrudniających 5573 pracowników (w 2017 r. - 200 kontrole w 158 zakładach zatrudniających 3650 osób).

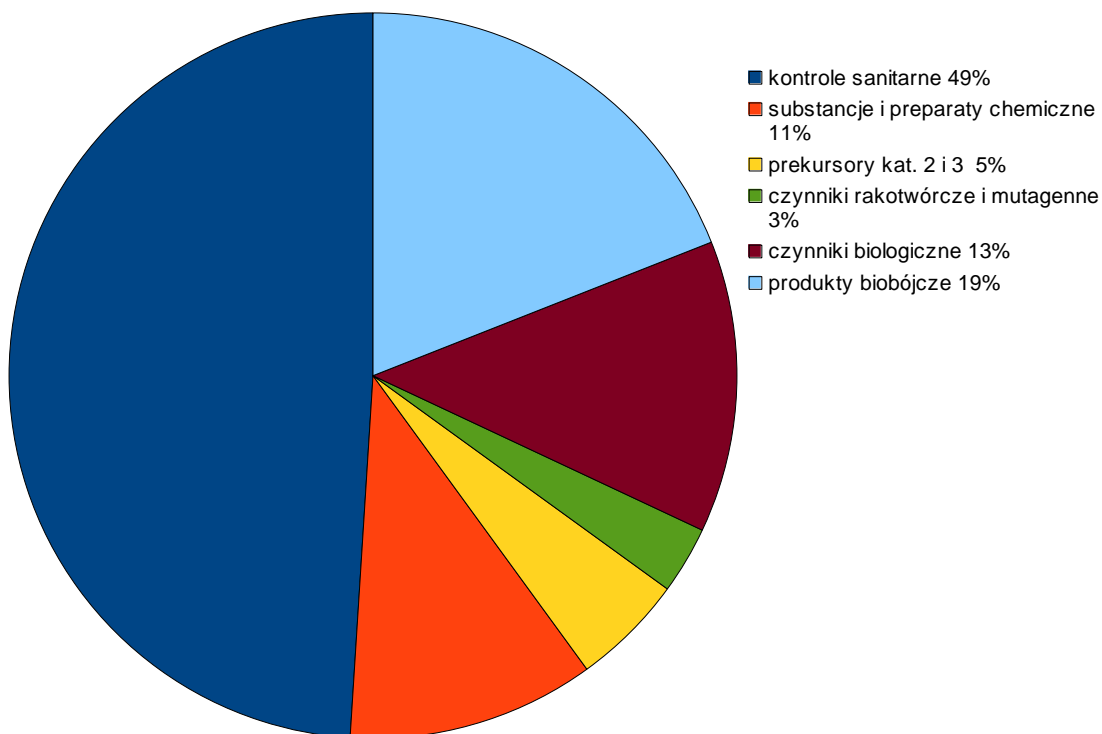

Przeprowadzone kontrole dotyczyły między innymi następujących tematów:

Liczba kontroli z podziałem na zagadnienia:

Temat	Liczba kontroli	Odsetek wszystkich przeprowadzonych kontroli
Nadzór nad warunkami pracy (kontrole sanitarne)	124	49
Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi	29	11
Nadzór nad prekursorami kategorii 2 i 3	13	5
Czynniki rakotwórcze i mutagenne	7	3
Czynniki biologiczne	32	13
Produkty biobójcze	48	19
Ogółem	253	100%

Procentowy wskaźnik przeprowadzonych kontroli

Intensywność sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego różnicowana jest w zależności od oceny ryzyka zawodowego.

Pod uwagę bierze się następujące kryteria:

Występowanie czynników szkodliwych w środowisku pracy.

Występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników.

Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych.

Stosowanie prekursorów kategorii 2 i 3.

Występowanie czynników rakotwórczych i mutagennych.

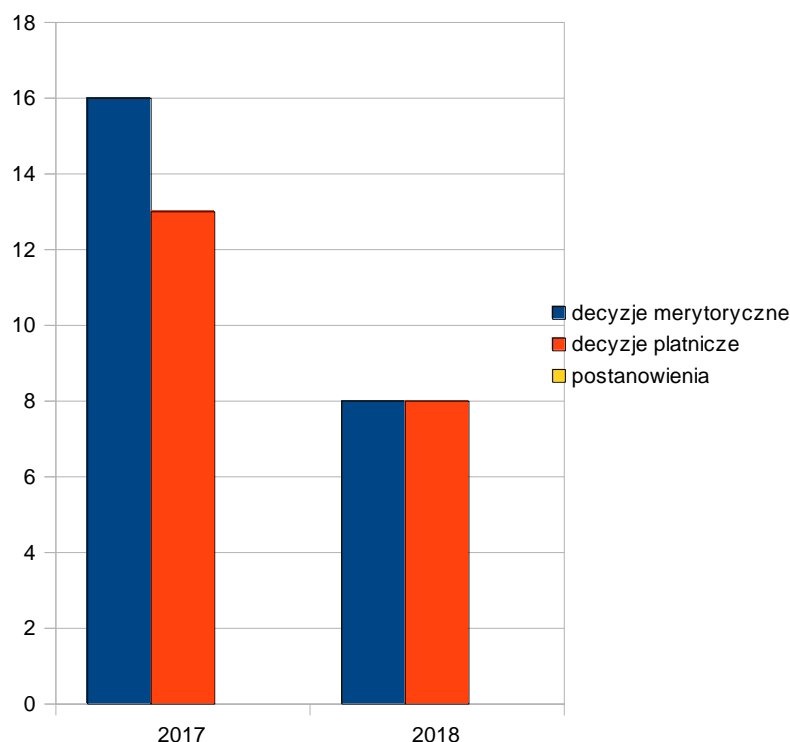
Stosowanie produktów biobójczych.

Występowanie czynników biologicznych.

Zapadalność na choroby zawodowe.

2. Postępowanie administracyjno-egzekucyjne

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **8 decyzji merytorycznych** (13 nakazów), **8 decyzji płatniczych** (w 2017 r. odpowiednio 16 decyzji merytorycznych, 13 płatniczych).

Nie wydano postanowień.

Nie wydano grzywnien w drodze mandatów karnych.

Nie wydano decyzji unieruchamiających zakłady, wydziały, stanowiska pracy.

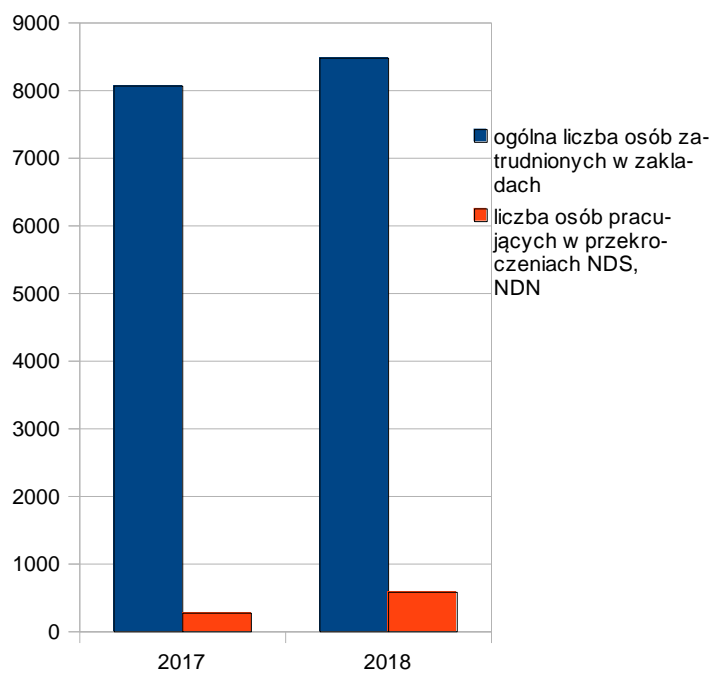
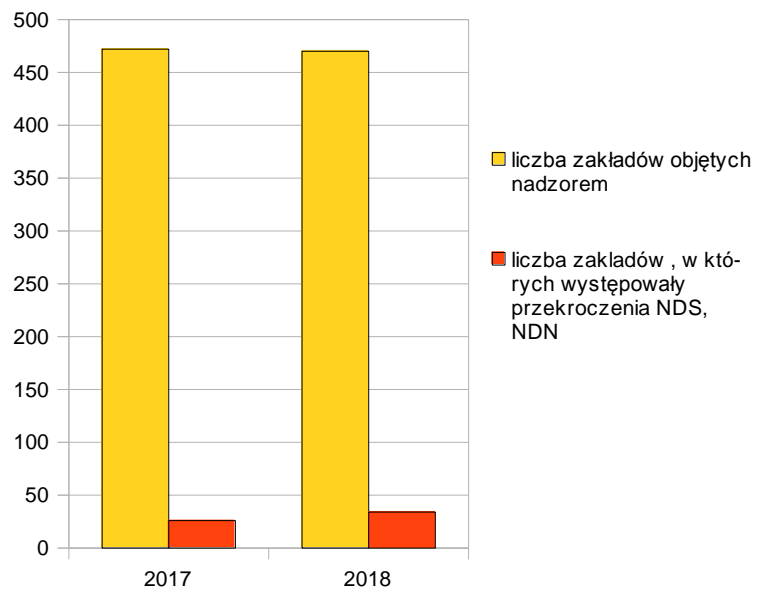
Wydane decyzje zawierały zarządzenia dotyczące:

- badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy - 3,
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy – 9
- oceny ryzyka zawodowego – 1

3. Nadzór nad warunkami pracy – charakterystyka działań naprawczych

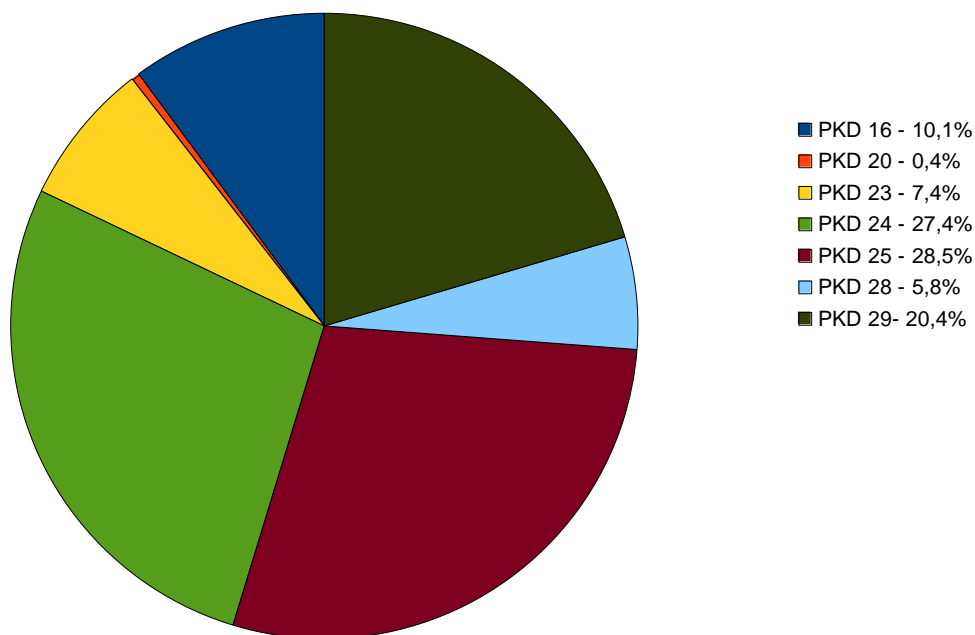
3.1. Nadzór nad warunkami pracy w przekroczeniach NDS i NDN

Bieżącym nadzorem sanitarnym objęto 470 zakładów, zatrudniających 8480 pracowników, **583 osoby** (6,9 %) pracowały w przekroczeniach NDS i NDN czynników szkodliwych w 34 zakładach (w 2017r. odpowiednio: 472 zakłady zatrudniające 8068 pracowników, 274 osoby (2,2%) pracowały w przekroczeniach NDS i NDN w 26 zakładach).

Wykaz zakładów pracy i osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN				
Dział PKD	Rodzaj działalności (nazwa działu PKD)	Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS/NDN	Liczba osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN	Procent osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN
16	Produkcja drewna i wyrobów z drewna	5	59	10,1
20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1	2	0,4
23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	5	43	7,4
24	Odlewnictwo żeliwa	11	160	27,4
25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych	8	166	28,5
28	Produkcja maszyn i urządzeń	2	34	5,8
29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	2	119	20,4
Razem		34	583	100

Procentowy wskaźnik osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN

W ramach nadzoru nad warunkami pracy wydano 13 nakazów, które dotyczyły:

- badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy - 3,
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy – 9
- oceny ryzyka zawodowego – 1

Stwierdzono, że pracodawcy w miarę możliwości technicznych poprawili warunki pracy, poprzez zakup nowych maszyn i urządzeń, montaż urządzeń odpylających oraz systematyczne przeglądy, konserwacje i naprawy maszyn.

W przypadkach, gdzie zmniejszenie do granic NDS/NDN działania czynników szkodliwych było niemożliwe ze względów technologicznych, wprowadzono rozwiązania organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia (stosowanie indywidualnych ochron, rotacja pracowników, izolowanie stanowisk pracy).

3.2. Substancje i preparaty chemiczne oraz prekursory

Przeprowadzono 29 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi:

- 7 kontroli w zakładach stosujących substancje i mieszaniny chemiczne (dalszy użytkownik wg REACH),

- 16 kontroli dotyczących wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych (dystrybutor wg REACH),
- 1 kontrolę producenta substancji chemicznej,
- 5 kontroli dalszych użytkowników – formulatorów.

W ramach nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3 przeprowadzono 14 kontroli w tym:

- 7 kontroli dotyczących wprowadzania do obrotu,
- 7 kontroli w podmiotach stosujących prekursory.

3.3. Produkty biobójcze

Przeprowadzono 36 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi:

- 40 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- 8 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych.

3.4. Czynniki biologiczne

Przeprowadzono ogółem 32 kontrole w 32 zakładach w ramach nadzoru nad warunkami pracy pracowników zatrudnionych w narażeniu na czynniki biologiczne w zakładach pracy (nadleśnictwa, przemysł spożywczy, zakłady opieki zdrowotnej, zakłady gospodarki komunalnej, oczyszczalnie ścieków, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne). Nie wydano decyzji.

3.5. Czynniki rakotwórcze i mutagenne

Przeprowadzono 7 kontroli w 7 zakładach w zakresie występowania czynników rakotwórczych i mutagennych. Nie wydano decyzji.

Sekcja prowadzi **elektroniczną bazę danych informacji o czynnikach rakotwórczych** występujących w środowisku pracy i przesyła do centralnego rejestru czynników rakotwórczych w Łodzi.

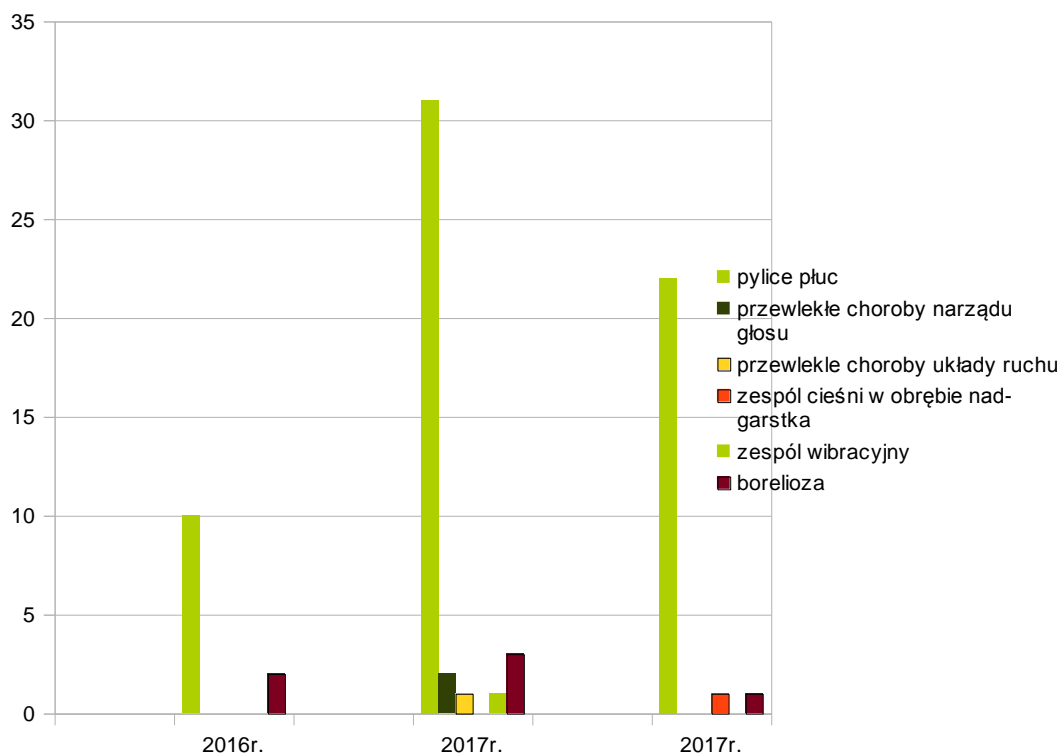
3.6. Choroby zawodowe

Wpłynęło **32 zgłoszenia podejrzeń chorób zawodowych, wydano 24 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 8 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej** (w 2017r. odpowiednio wpłynęło 45 zgłoszeń, wydano 38 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 14 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej).

Najczęściej stwierdzone choroby zawodowe to:

Lp.	Nazwa	Pozycja	Liczba przypadków			%		
			2016	2017	2018	2016	2017	2018
1	Pylice płuc	3	10	31	22	83	81,6	92
4	Przewlekłe choroby narządu głosu	15	-	2	-	-	5,3	-
5	Przewlekłe choroby układu ruchu	19	-	1	-	-	2,6	-
6	zespół cieśni w obrębie nadgarstka	20	-	-	1	-	-	4
7	Zespół wibracyjny	22	-	1	-	-	2,6	-
8	Borelioza	26	2	3	1	17	7,9	4
Razem			27	12	24	100	100	100

Liczba przypadków stwierdzonych chorób

4. Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty w środowisku pracy

Podczas kontroli sanitarnych w zakładach pracy:

- informowano o skutkach narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy oraz o istniejących wymaganiach dotyczących bezpiecznych warunków pracy;
- przekazywano informację dotyczącą kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”, która jest realizowana pod hasłem „Substancje niebezpieczne pod kontrolą”;
- zbierano informacje na temat przestrzegania zakazu palenia.

Współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach i w Łodzi w zakresie chorób zawodowych.

Podsumowanie

W 2018 r. nadzorem bieżącym objęto 470 zakłady zatrudniające 8480 pracowników.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że:

- stan sanitarny i techniczny zakładów ulega poprawie,
- pracodawcy realizują zalecenia pokontrolne Inspekcji Sanitarnej,
- pracodawcy w ramach możliwości technicznych realizują wymagania dotyczące poprawy warunków pracy w zakładach.

Prowadzono nadzór nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach sektora gospodarki odpadami i ściekami.

Prowadzono działania kontrolne związane z nadzorem nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3.

Prowadzono działania kontrolne wynikające z ustaleń FORUM wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów, działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów.

Prowadzono nadzór nad produktami biobójczymi.

Stwierdzono, że pracodawcy w miarę możliwości finansowych i technicznych poprawiali warunki pracy poprzez zakup nowych urządzeń i maszyn. W przypadkach, gdzie zmniejszenie do granic NDN działania czynników szkodliwych było niemożliwe ze względów technologicznych, wprowadzano rozwiązania organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia (stosowanie indywidualnych ochron, rotacja pracowników, izolowanie stanowisk).

VII. Działania w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez nowe narkotyki (tzw. „dopalacze”)

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania w celu ochrony zdrowia ludzi także w obszarze przeciwdziałania zagrożeniom życia lub zdrowia stwarzanych przez nowe narkotyki, tzw. „*dopalacze*”, w skład których wchodzi nowe substancje psychoaktywne.

Kompetencje w zakresie kontroli przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie, w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii określa znowelizowana ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Nowe narkotyki tzw. „*dopalacze*” – produkt zawierający co najmniej jedną nową substancję psychoaktywną lub inną substancję o podobnym działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty zamiast środka odurzającego lub substancji psychotropowej lub w takich samych celach jak środek odurzający lub substancja psychotropowa, których wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych.

Sformułowanie to należy rozumieć w ten sposób, że „*dopalacz*” posiada taką właściwość, że w następstwie jego użycia wystąpią w ośrodkowym układzie nerwowym człowieka **te same lub podobne skutki, jak te, które są typowe dla środków odurzających lub substancji psychotropowych.**

W myśl art. 4 pkt 11a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 z późn.zm.), „**nowa substancja psychoaktywna**” oznacza każdą substancję lub grupy substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie czystej lub w formie preparatu działającą na ośrodkowy układ nerwowy, inną niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzającą zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, o której mowa w art. 18b ust. 1 pkt 3, zagrożenia dla zdrowia lub zagrożenia społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający, lub które naśladują działanie tych substancji, określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 44f pkt 3 ww. ustawy.

Nowe narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, często potocznie zwane „*dopalaczami*” - to produkty o zróżnicowanym składzie, które łączy jedna wspólna cecha: zawierają substancje

psychoaktywne działające na układ nerwowy człowieka w podobny sposób do dotychczas znanych narkotyków.

Substancje te są zarówno produkowane przez człowieka, czyli syntetyczne, jak i pozyskiwane z roślin. Substancje te nawet tak samo nazwane, mogą różnić się składem. Dlatego bardzo łatwo je przedawkować, co może prowadzić do poważnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego, a nawet śmierci użytkownika.

Na polskim rynku narkotykowym pojawiają się coraz to nowe substancje psychoaktywne, które w dużej mierze pochodzą z modyfikacji już istniejących, aktualnie kontrolowanych substancji lub mogą być lekami, które nie przeszły testów klinicznych, a także mogą to być całkowicie nowe struktury o analogicznych właściwościach psychoaktywnych do kontrolowanych substancji lub farmaceutyków.

Należy mieć świadomość, że nowe związki wprowadzane są na rynek bez żadnych wcześniejszych badań w zakresie ich oddziaływania na organizm człowieka, w szczególności nie jest oceniana ich toksyczność.

Obserwacje poczynione na podstawie wyników badań zabezpieczonych produktów z rynku narkotykowego pozwalają sądzić, że podstawowym źródłem wiedzy producentów na temat m.in. właściwego dawkowania poszczególnych związków chemicznych są sami użytkownicy, którzy eksperymentują z nowymi środkami.

W odniesieniu do tzw. produktów kolekcjonerskich – „*dopalacz*” jest potocznym określeniem tzw. narkotyków zmodyfikowanych, które mają silnie aktywować (dopalać) ośrodkowy układ nerwowy. „*Dopalacze*” to substancje, które powstają poprzez modyfikację podstawowej struktury kontrolowanego narkotyku w celu uzyskania analogu nie objętego kontrolną prawną. Często taka pochodna może wykazywać dużo większą toksyczność od macierzystej substancji.

Cechą charakterystyczną produktów zawierających nowe narkotyki jest również to, że na opakowaniu brak jest informacji na temat ich składu, a zwykle jedynie „*że są nie do spożycia przez ludzi*”, a „*w przypadku niezamierzonego spożycia należy skontaktować się z lekarzem*”.

W przypadku gdy nie ma wiarygodnych informacji o składzie produktu, działania podejmowane przez lekarzy podczas leczenia zależą wyłącznie od obserwowanych objawów, które często nie są specyficzne. Stąd trudności w postawieniu diagnozy i prawidłowym leczeniu.

Na terenie powiatu koneckiego w 2018 roku nie funkcjonowały rozpoznane podmioty w zakresie wprowadzania do obrotu i produkcji nowych narkotyków.

W ramach monitoringu obecności na rynku nowych narkotyków w ubiegłym roku podczas przeprowadzania bieżących kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów, które mogłyby być „*dopalaczami*”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich z uwagi na brak funkcjonujących oraz

podejrzanych podmiotów gospodarczych o produkcję lub wprowadzanie do obrotu nowych substancji psychoaktywnych nie prowadził wspólnych kontroli z Policją lub Służbą Celną, jak również nie przejmował spraw w powyższym zakresie.

W 2018 roku współpracowano z Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym w Końskich w zakresie zgłaszania przypadków zatrucia „*dopalaczami*”.

W 2018r. zgłoszono **4 przypadki zatruc „dopalaczami”**. Byli to: 1 mężczyzna w wieku 22 lata i 3 kobiety w wieku 16-28 lat (porównywalnie w roku 2017 było 8 przypadków zatruc „*dopalaczami*”, mężczyźni w wieku 17-27 lat).

Zgodnie z ustawowymi kompetencjami wynikającymi z *ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz.U. z 2019r., poz.59)* oraz *ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 z późn.zm.)* prowadzono w 2018r. **3 postępowania administracyjne** dotyczące wprowadzania do obrotu i produkcji nowych narkotyków (sprawy przekazane przez Prokuraturę), w wyniku których wydano **6 decyzji** o umorzeniu postępowania w sprawie o wprowadzanie do obrotu nowych narkotyków (3 decyzje dotyczyły postępowań z 2017r.).

Przeprowadzone badania przez Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji w Kielcach wykazały obecność następujących substancji: **5-F-ADB, FUB-AMB, ADB-CHMICA, MDMB-CHMICA, MMB-CHMICA, MDMB-FUBICA, N-etyloheksedron, PV8.**

Są to substancje psychoaktywne zaliczane do grupy syntetycznych analogów funkcjonalnych kannabinoli i katynonów.

W 2018r. przekazano do utylizacji **24 próbki (łączna waga – 59,31g)**. Koszt utylizacji **108 zł**. Utylizację przeprowadziła firma ECO-ABC Sp. z o.o. w Bełchatowie.

Syntetyczne kannabinoidy (SC) - zajmują wysoką pozycję pod względem liczby identyfikowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną środków zastępczych począwszy od 2012 r. do chwili obecnej. Jest to grupa substancji obejmująca zarówno związki naturalnie występujące w konopiach siewnych (*Cannabis sativa*), a także ich syntetyczne analogi lub metabolity. Kannabinoidy to grupa związków chemicznych, oddziałujących na receptory kannabinoidowe w mózgu. Dodatkowo można stwierdzić, że działają podobnie do A-9-tetrahydrokannabinolu (THC), głównego składnika aktywnego konopi indyjskich. Zażywane są głównie poprzez palenie suszu roślinnego. Duża ilość potencjalnych metabolitów. Syntetyczne kannabinoidy wykazują wysokie powinowactwo do receptorów CB₁ i CB₂.

Zażycie syntetycznych kannabinoidów:

- zaczerwienione spojówki,
- utrudniona mowa,

- silne pobudzenie psychomotoryczne, spadek koordynacji ruchowej,
- napady psychozy, paniki,
- zaburzenia nastroju i percepcji,
- drgawki kloniczno-toniczne,
- utrata świadomości,
- zaburzenia krążenia (tachykardia, wzrost ciśnienia tętniczego),
- nudności,
- ostra niewydolność nerek.

Osoby pod wpływem SC podejmują działania stanowiące bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia, np. skok z wysokości.

Syntetyczne katynony - zażywane głównie doustnie, donosowo, drogą iniekcji dożylniej. Molekularne działanie: hamowanie wychwytu zwrotnego dopaminy, noradrenaliny i serotoniny. Działanie: euforia, przypływ energii, wzrost empatii, gadatliwość, pobudzenie psychofizyczne, wzrost libido (ryzykowne zachowania seksualne), zmniejszenie apetytu i zapotrzebowania na sen. Stosowane są w połączeniu z: alkoholem, marihuaną, benzodiazepinami, β -blokerami, innymi związkami psychostymulującymi (kokaina, amfetamina), opiatami, kwasem γ -hydroksymasłowym (GHB), ketaminą, zopiklonem.

Działania toksyczne katynonów:

- Sercowo-naczyniowe – tachykardia zatokowa, palpacje, bóle w klatce piersiowej, nadciśnienie, zmiany odcinka S-T w zapisie EKG, zapalenie mięśnia sercowego, zatrzymanie akcji serca;
- Hematologiczne – zespół rozsianego wykrzepiania wewnątrznaczyniowego (DIC), trombocytopenia, anemia;
- Poznawcze – dezorientacja, długotrwałe osłabienie funkcji poznawczych, obniżenie sprawności umysłowej, problemy z kojarzeniem nazw, miejsc i czasu;
- Psychiczne – drażliwość, agresja, niepokój, napady paniki, brak motywacji, wycofanie społeczne, anhedonia, depresja, myśli samobójcze;
- Neurologiczne – bezsenność, zaburzenia snu, koszmary nocne, dreszcze, drgawki, hipertermia, rozszerzenie źrenic, zaburzenia widzenia, parastezje, bruksizm, mimowolne ruchy kończyn, bóle i zawroty głowy;
- Percepcyjne – urojenia paranoidalne, omamy słuchowe i wzrokowe;
- Ze strony przewodu pokarmowego – nudności, wymioty, bóle brzucha;
- Inne – nadmierna potliwość prowadząca do odwodnienia, hiponatremia, hiperkalemia, wzrost poziomu kreatyniny i kinazy kreatyninowej, kwasica metaboliczna, suchość w jamie ustnej.

Zażycie syntetycznych katynonów zwłaszcza w dużych dawkach i/lub mieszaninie z innymi psychostymulantami, może wiązać się z wystąpieniem działania kardio- i neurotoksycznego, co może stwarzać co najmniej potencjalne niebezpieczeństwo dla zdrowia, a w szczególnych przypadkach nawet życia „konsumenta”.

Zagrożenie jakie wiąże się z zażywaniem „dopalaczy” wynika nie tylko z właściwości toksycznych samej substancji psychoaktywnej, ale również obecności różnego rodzaju zanieczyszczeń (obecnych w substancji wyjściowej lub powstających jako produkty uboczne podczas syntezy środka czy rozkładu pierwotnych zanieczyszczeń w materiale wyjściowym). Zmienny skład ilościowy i jakościowy produktów nawet w obrębie tej samej serii.

Nieznana siła działania NPS. Niewielka ilość (lub brak) danych na temat stężeń (aktywnych, toksycznych, śmiertelnych), jak również danych farmakokinetycznych i farmakodynamicznych, toksyczności i interakcji. Przyjmowanie wielu NPS jednocześnie. Stosowanie narkotyków modyfikowanych stwarza zagrożenia społeczne w zakresie przestępstw popełnianych pod ich wpływem (rozboje, gwałty) oraz wypadków drogowych. Łatwy dostęp do „dopalaczy” młodych ludzi powoduje trudne do oszacowania szkody w zakresie społecznym (destrukcja osobowości, choroby psychiczne, rozpad więzi społecznych, różne uzależnienia od narkotyków lub/i alkoholu, wkroczenie w margines społeczny). Wzrost liczby przypadków śmiertelnych zatruc NPS. Ujemne wyniki w testach kropłowych. Trudności w jednoznacznej identyfikacji związków – trudności diagnostyczne – leczenie zatruc objawowe i zachowawcze. Przewlekłe stosowanie substancji z grupy dopalaczy prowadzi do rozwoju tolerancji, uzależnienia psychicznego i fizycznego. Zjawisko wprowadzania do obrotu oraz używania środków zastępczych nasiliło się w ostatnich latach i wymaga zdecydowanych działań zapobiegawczych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna powiatu koneckiego biorąc pod uwagę skalę zagrożenia wynikającego z przyjmowania szczególnie przez młodzież „nowych narkotyków” **podejmowała różnego rodzaju działania prewencyjne**, prowadzone są stale na terenie powiatu działania edukacyjne wśród młodzieży poprzez organizowanie spotkań, prelekcji i dystrybucji materiałów edukacyjnych, których celem jest upowszechnienie wiedzy na temat zagrożeń zdrowotnych związanych z zażywaniem środków zastępczych.

W zakresie działań edukacyjnych, pion PZiOZ PSSE w Końskich podejmował następujące działania profilaktyczne:

Działanie	Odbiorcy	Liczba odbiorców
13 spotkań edukacyjnych zorganizowanych przez Sekcje PZiOZ w Końskich i Komendę Powiatową Policji w Końskich	Uczniowie szkół podstawowych gimnazjalnych, młodzież szkół ponadgimnazjalnych, rodzice uczniów szkół podstawowych	593
dystrybucja ulotek prowadzona przez sekcje PZiOZ, HDiM, HŻŻiPU PSSE w Końskich	Młodzież wypoczywająca na 34 placówkach wypoczynku	2121
Organizacja stoiska profilaktycznego i 3 namiotów profilaktycznych na festynach i podczas obchodów Dni Seniora	Społeczność lokalna Końskich, Radoszyc, Stąporkowa i Gowarczowa	1100
- prelekcja (na szkoleniu zorganizowanym przez GKRPA z Końskich)	Nauczyciele ze szkół gminy Końskie	33
Akcja profilaktyczna na skwerku w centrum Końskich zorganizowana przez KPP w Końskich/Sekcja PZiOZ Końskie/PCPR Końskie	Przechodnie i odpoczywający na skwerku w Końskich - dorośli	20

VIII. Nadzór nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży

W latach 2017/2018 skontrolowano 98/100 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 35/40 placówek wypoczynku letniego i zimowego. Przeprowadzono w nich 188/196 kontroli. Wydano: 6/4 decyzje administracyjno - egzekucyjne na poprawę stanu sanitarno – technicznego, 3/5 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń, 8/6 decyzji płatniczych, 0/0 decyzje o umorzeniu postępowania. Decyzje na poprawę stanu sanitarno-technicznego wydano dla: Punktu Przedszkolnego w Fałkowie, Punktu Przedszkolnego w Czermnie, Niepublicznego Przedszkola „Bajkowe Przedszkole” w Stąporkowie, Zespołu Placówek Oświatowych w Nieświniu. Zarządzenia decyzji administracyjnych dotyczyły min.: nawierzchni dróg, dojścia i ogrodzenia, placów rekreacyjnych, ciągów komunikacyjnych w budynkach, odnowienia ścian i podłóg w salach zajęć dla dzieci i młodzieży, stanu sanitarno-higienicznego toalet, w tym sprawności technicznej armatury oraz wyposażenia w środki higieniczne, malowania ścian, remontu posadzek, wentylacji mechanicznej w sanitariatach, renowacji boisk oraz poprawy warunków do prowadzenia zajęć z wf, ponad normatywnej liczby dzieci w salach.

W latach 2017/2018 zakończono 2/3 postępowania, w tym wszczęte w br. 1/3 oraz 1/0 z lat ubiegłych. Toczy się 1/1 postępowanie wszczęte przed 2017/2018 rokiem, dotyczy ono: zabezpieczenia sal dydaktycznych przed spadkiem temperatury, 4/4 z 2017 roku oraz 1 z 2018 r. Wystawiono 2/1 upomnienia.

Wystawiono 0/0 tytuł wykonawczy.

Nałożono 1/0 mandat na sumę 200 zł/0.

Wydano 0/0 opinie na istniejące inne formy wychowania przedszkolnego w związku ze zmianą lokalizacji.

Wydano 0/0 opinie na istniejące placówki w związku ze zmianą organu prowadzącego.

Wydano 0/0 opinię do szkół ponadgimnazjalnych na utworzenie dodatkowych kierunków nauczania.

Wydano 0/0 opinii na nowo utworzone placówki.

Sporządzono 15/17 adnotacji urzędowych na brak możliwości kontroli.

Wysłano 59/67 zawiadomień o zamiarze wszczęcia kontroli z urzędu.

Informowano 7/5 organów prowadzących placówki o złym stanie sanitarno - technicznym.

W celu oceny warunków pracy ucznia wykonano ogółem 838/1141 badań; były to oceny tygodniowych rozkładów lekcji, oceny dostosowania stanowisk pracy do warunków antropometrycznych ucznia oraz pomiary tornistrów. Łącznie wykonano 1692 oznaczeń.

W 2017/2018 roku do PPIS w Końskich wpłynęło 8/14 interwencji.

1. Informacje telefoniczne - 5/7 dotyczące wszawicy w placówkach. Przekazano do placówek mailem 7 pism GIS dotyczących postępowania z wszawicą (pedikulozą).
2. Informacja telefoniczna - 1/1 dotycząca niskiej temperatury w szkole. Zmierzono temperaturę w 8 salach lekcyjnych i hali sportowej. Informacja nie została potwierdzona.
3. Informacja telefoniczna - 0/1 dotycząca zalania w szkole 3 sal lekcyjnych i korytarza w związku z awarią studzienki przelewowej od kanalizacji. Informacja potwierdzona. Przeprowadzono kontrolę doraźną w dniu kontroli stwierdzono, że w zalanych pomieszczeniach przeprowadzono sprzątanie, usunięto część mebli oraz przeprowadzono dezynfekcję pomieszczeń przez specjalistyczną firmę DDD. Pomieszczenia zostały wyłączone z użytku na czas dezynfekcji oraz wietrzenia pomieszczeń.
4. Informacja telefoniczna - dotycząca wydawania dzieciom przeterminowanych i zepsutych owoców i mleka. Informacja niepotwierdzona. Kontrolę przeprowadzono w szkole wspólnie z Sekcją HŻŻiPU. Dziecko owoce nosiło przez tydzień w plecaku.
5. Przesłane zdjęcie brudnego pojemnika na mydło w płynie w sanitariacie dla dzieci. Przeprowadzono kontrolę w szkole, stwierdzono, że pojemnik został usunięty ze ściany, a w jego miejsce postawiono pojemnik z atomizerem. Ponadto w szkole rozpoczęto kapitalny remont wszystkich sanitariatów.
6. Informacja telefoniczna - dotycząca nieprawidłowego żywienia dzieci na zielonej szkole. Przeprowadzono kontrole wspólnie z Sekcją HŻŻiPU. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
7. Informacja telefoniczna - dotycząca Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego na obecność pluskiew. Informacja potwierdzona. Przeprowadzono kontrolę podczas, której stwierdzono i udokumentowano przeprowadzenie 3 krotnej dezynsekcji całego ośrodka wraz z jego wyposażeniem przez specjalistyczną firmę DDD.
8. Anonimowe pismo dotyczące przebywania dzieci w przedszkolu niepublicznym na piętrze budynku bez opinii sanitarnej. Interwencja potwierdzona. Przeprowadzono kontrolę. Wszczęto postępowanie administracyjne z terminem wykonania zarządzeń. Wyłączono salę przedszkolną z użytku. Po przeprowadzeniu kontroli sprawdzającej postępowanie zakończono.

Liczba zamknięć / unieruchomień / wyłączeń z użytkowania obiektu lub jego części:

0/1 wyłączono z użytku pomieszczenie na I piętrze przeznaczone na salę zajęć w niepublicznym przedszkolu w Stąporkowie z uwagi na brak pozytywnej opinii straży pożarnej oraz nieprawidłowe schody.

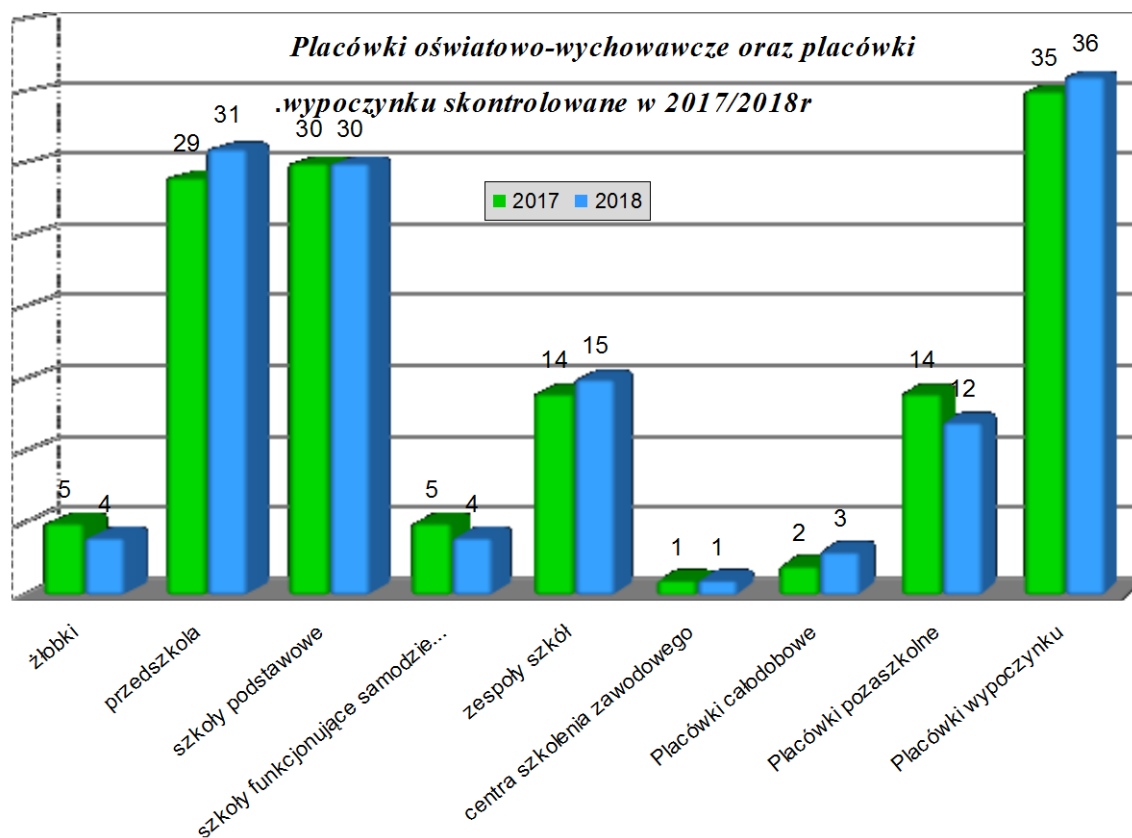
Stałe placówki oświatowo - wychowawcze w latach 2017/2018

Łącznie pod nadzorem było 100/102, tj.:

- żłobek – 5/4;

- przedszkola – 29/31, w tym (8 - samorządowych, 10 – prywatne, 13 - inne formy wychowania przedszkolnego);
- szkoły podstawowe – 30/30;
- gimnazja - 1/0;
- licea ogólnokształcące – 1/1;
- ponadgimnazjalne szkoły zawodowe –2/2;
- szkoły policealne – 1/1;
- zespoły szkół – 14/15;
- warsztaty i centra zawodowe (OHP) -1/1;
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze – 1/1;
- młodzieżowe ośrodki socjoterapii – 1/1;
- placówki wsparcia dziennego – 3/3;
- młodzieżowe domy kultury i pałace młodzieży- 6/6;
- ogniska pracy pozaszkolnej – 4/2;
- ogród jordanowski – 1/1
- zielona szkoła 0/1

Skontrolowano 100 (98%)/ na 102 - będących w ewidencji placówek nauczania i wychowania oraz 36 (90%)/ na 40 zgłoszonych placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Kontrole w latach 2017/2018 placówek wykazały, że:

- 0/0 mieściło się w budynkach nieprzystosowanych;
- 5/8 mieściło się w budynkach w złym stanie higieniczno-sanitarnym lub technicznym oraz czystości i porządku;
- 1/3 w złym stanie higieniczno-sanitarnym;
- 7/8 w złym stanie technicznym;
- 0/0 nie podłączone do kanalizacji sanitarnych;
- 0/0 nie podłączone do instalacji wodociągowej;
- 1/1 z ponadnormatywną liczbą uczniów przypadającą na urządzenie sanitarne;
- 0/0 posiadały ustępy zewnętrzne.

1) Dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów w 2017/2018r.

Oceniono dostosowanie stanowisk pracy do wzrostu ucznia w 6/7 placówkach, w 22/19 oddziałach 134/278 - stanowisk pracy ucznia, nieprawidłowości stwierdzono w 1/1 placówce w 4/3 oddziałach 4/6 – stanowisk.

2) Tygodniowy rozkład lekcji w 2017/2018r.

Oceniono 412/434 tygodniowych rozkładów lekcji w 47/46 placówkach. Nie stwierdzono niezgodności planu lekcji z zasadami higieny.

3) Przeprowadzono pomiary obciążenia ciężarem tornistrów

Do badania wytypowano dwie szkoły podstawowe, w tym jedna z terenu miejskiego, a druga z terenu wiejskiego. Obie objęte profilaktyczną opieką zdrowotną nad uczniami. W 2 szkołach podstawowych - dokonano **429 badań i 858 oznaczeń** – stwierdzono, że **normę niską 10%** uzyskało **201 dzieci**, **normę wysoką 15%** uzyskało **369 dzieci**, natomiast **60 uczniów przekracza obie normy**.

4) Posiadanie infrastruktury do prowadzenia zajęć z wf w 2017/2018r.

Szkoły Podstawowe

Na 29/30 skontrolowanych, 28/29 posiadało infrastrukturę do prowadzenia zajęć wf, z czego:

- 10/10 szkolny zespół sportowy z czynnymi natryskami używanymi tylko sporadycznie lub po zajęciach dodatkowych -5/10, nie używanymi -5/0;
- 14/13 salę zastępczą z boiskiem;

- 5/6 tylko boisko sportowe;
- 0/0 tylko salę zastępczą;
- 1/1 nie posiadało żadnego pomieszczenia do wf;
- 1/10 korzystało z basenu;
- 0/2 korzystało z sali gimnastycznej poza placówką;
- 2/1 korzystało z hali sportowej;
- 1/0 korzystało z siłowni;
- 1/1 korzystało z boiska na stadionie sportowym;
- 6/7 zajęcia odbywały się na korytarzach.

Licea ogólnokształcące

Na 1/1 skontrolowanych szkół posiadało
1/1 salę zastępczą z boiskiem;

Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe

Na 2/2 skontrolowanych szkół posiadało:

- 1/2 salę zastępczą z boiskiem;
- 0/0 korzystało z basenu;
- 0/2 korzystało z boiska na stadionie sportowym;
- 0/0 zajęcia odbywały się były na korytarzach.

Szkoły policealne

Na 1/1 skontrolowanych szkół posiadało:

- 0/0 tylko salę zastępczą;
- 1/1 salę zastępczą z boiskiem;
- 0/0 korzystało z hali sportowej;
- 1/0 korzystało z boiska na stadionie sportowym.

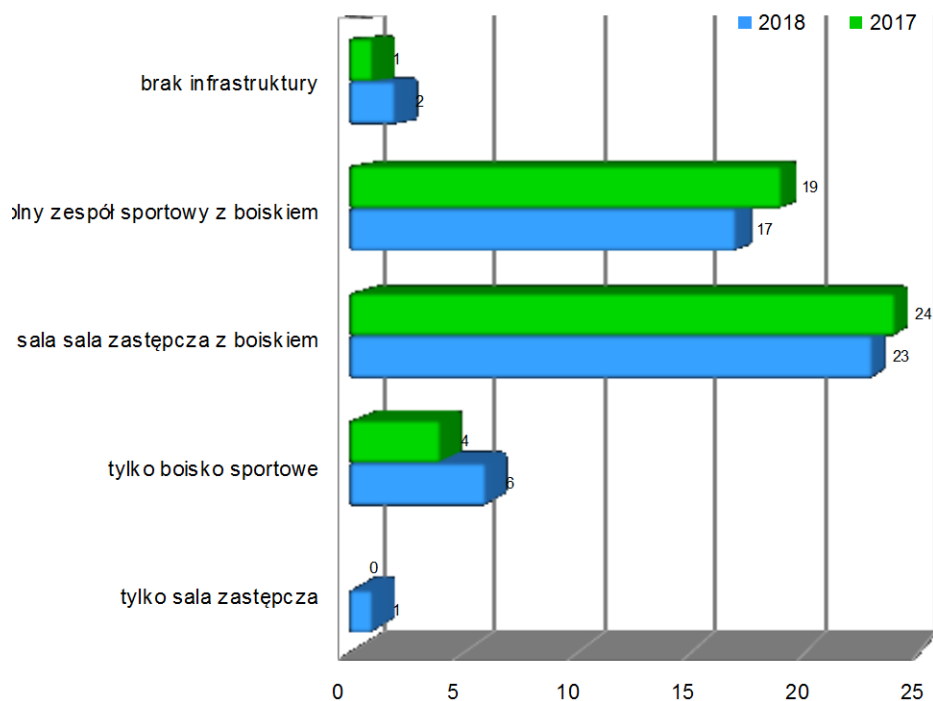
Zespoły szkół

Na 14/15 skontrolowanych zespołów posiadało 14/15 posiadało infrastrukturę do prowadzenia zajęć wf, z czego:

- 9/7 szkolny zespół sportowy z czego 5 z czynnymi natryskami używanymi tylko po zajęciach dodatkowych sportowych a 2 sporadycznie po zajęciach WF;
- 5/6 salę zastępczą z boiskiem;
- 0/1 salę zastępczą bez boiska;
- 1/0 tylko boisko sportowe;
- 1/0 salę gimnastyczną z boiskiem;
- 3/4 korzystało z basenu;
- 1/0 korzystało z siłowni;

- 1/2 korzystało z hali sportowej;
- 0/0 korzystało z boiska na stadionie sportowym;
- 0/0 zajęcia odbywały się na korytarzach.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wf w szkołach

5) Opieka medyczna 2017/2018r.

Przedszkola

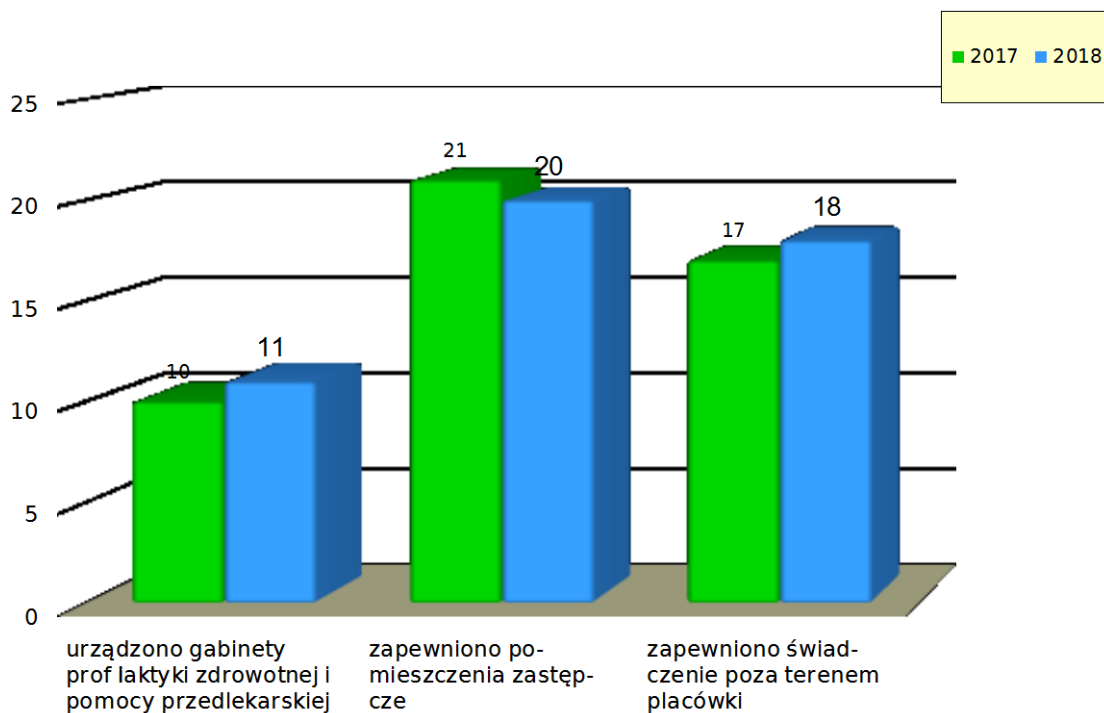
W żadnym nie zapewniono opieki medycznej.

Szkoły

Na 54/49 skontrolowanych szkół posiadało:

- 10/11 urządzone gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej;
- 21/20 zapewnione pomieszczenia zastępcze na terenie placówki;
- 17/18 korzystało ze świadczeń poza terenem placówki.

Pomieszczenia wykonywania profilaktyki zdrowotnej i opieki przedlekarskiej

6) Działalność prowadzona w zakresie dożywiania w 2017/2018r.

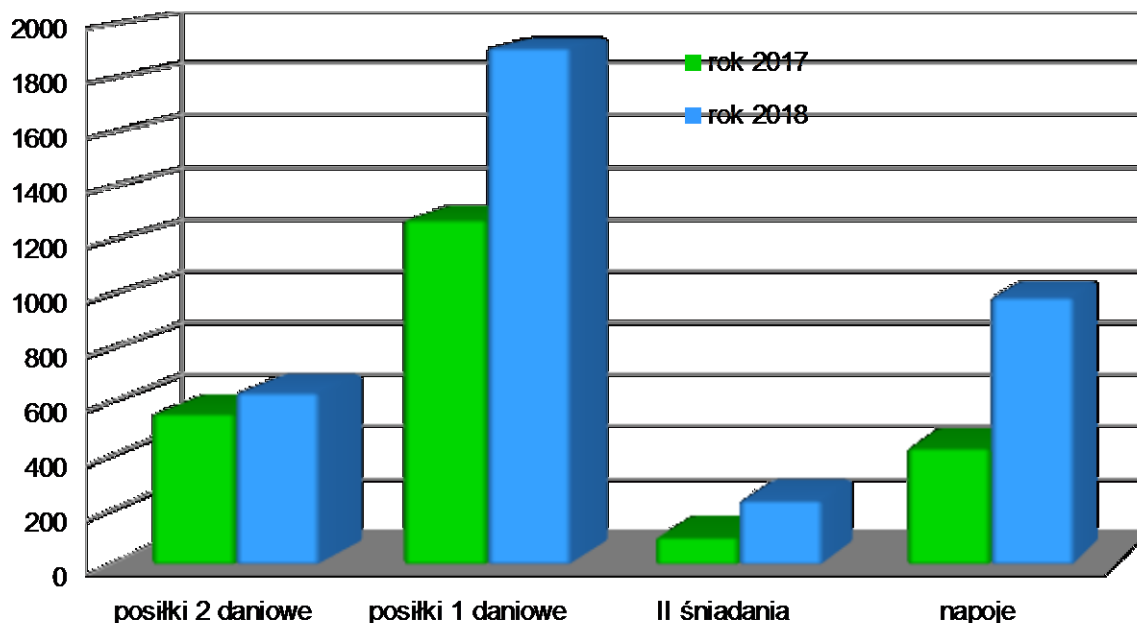
W 48/49 skontrolowanych placówkach prowadzono dożywianie, z czego:

- 42/33 wydawane były ciepłe posiłki dla 1468/2553 uczniów;
- 3/2 przygotowywano śniadania w szkołach dla 102/238 osób;
- 16/7 wydawano napoje dla 433/991 dzieci.

Z posiłków dofinansowanych skorzystało 933/906 dzieci i młodzieży.

Z posiłków dowożonych skorzystało 447/601 dzieci i młodzieży.

Ilość posiłków i napoi spożywana przez dzieci w szkołach w roku 2017 i w roku 2018.

7) Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach w 2017/2018r.

Na 48/49 skontrolowanych placówek stwierdzono w 3/3 niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów, w tym:

- 0/0 brak ciepłej bieżącej wody;
- 0/0 brak mydła w dozownikach;
- 0/0 brak suszarki lub ręczników jednorazowych do rąk;
- 0/0 zaniedbania porządku i czystości;
- 3/3 niewłaściwy stan techniczny;

Wydano 3/1 decyzję administracyjną.

8) Ochrona placów zabaw/terenów rekreacyjnych/terenów sportowych przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi w 2017/2018r.

Skontrolowano 110/130 placówek posiadających tereny rekreacyjne:

- 9/2 nie posiadało wystarczającej ochrony przed zanieczyszczeniami.

Wydano 1/1 decyzję administracyjną.

Nałożono 1/0.

9) Ocena warunków sanitarno -higienicznych dla dzieci 6-letnich w 2017/2018r.

Na 74/76 skontrolowanych placówek:

- w 29/34 nie funkcjonują oddziały „zerowe”;
- 0/0 przygotowują się do utworzenia w/w oddziałów;
- 45/42 placówkach funkcjonują oddziały „zerowe”;
- 31/28 posiada właściwą infrastrukturę;
- 14/14 nie posiada właściwej infrastruktury.

10) Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na sprzęt sportowy i meble 2017/2018r..

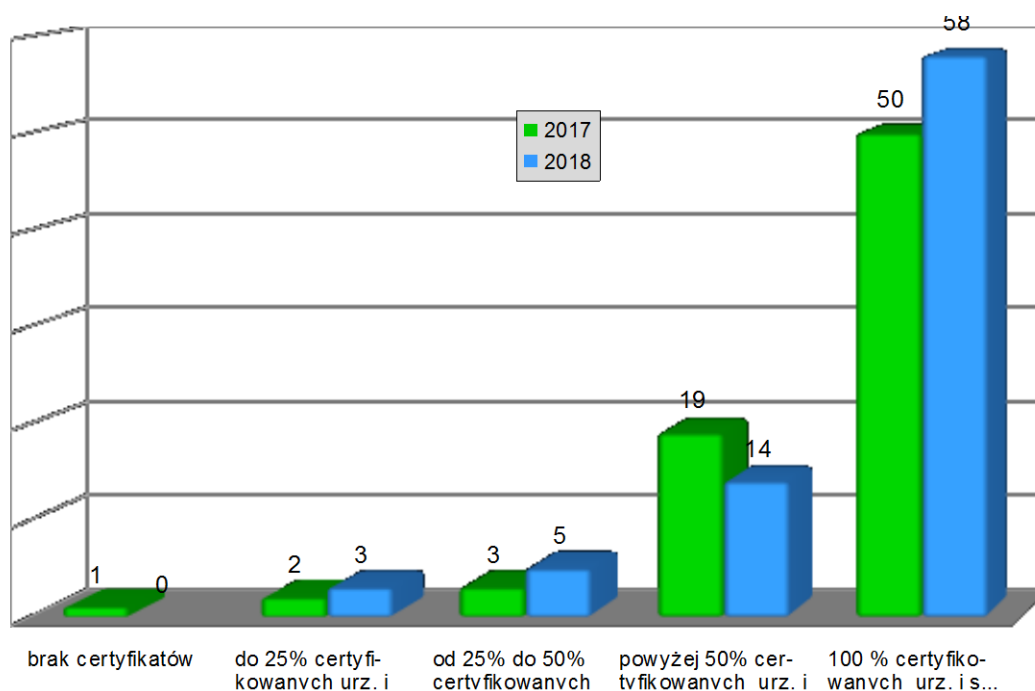
Na 75/80 skontrolowanych placówek

- 1/0 nie posiadało certyfikatów na urządzenia i sprzęt sportowy, z czego:
- 2/3 posiadało certyfikaty obejmujące do 25 % urządzeń i sprzętu sportowego;
- 3/5 posiadało certyfikaty obejmujące od 25 % do 50 % urządzeń i sprzętu sportowego;
- 19/14 posiadało certyfikaty obejmujące powyżej 50 % urządzeń i sprzętu sportowego;
- 50/58 posiadało certyfikaty obejmujące 100 % urządzeń i sprzętu sportowego.

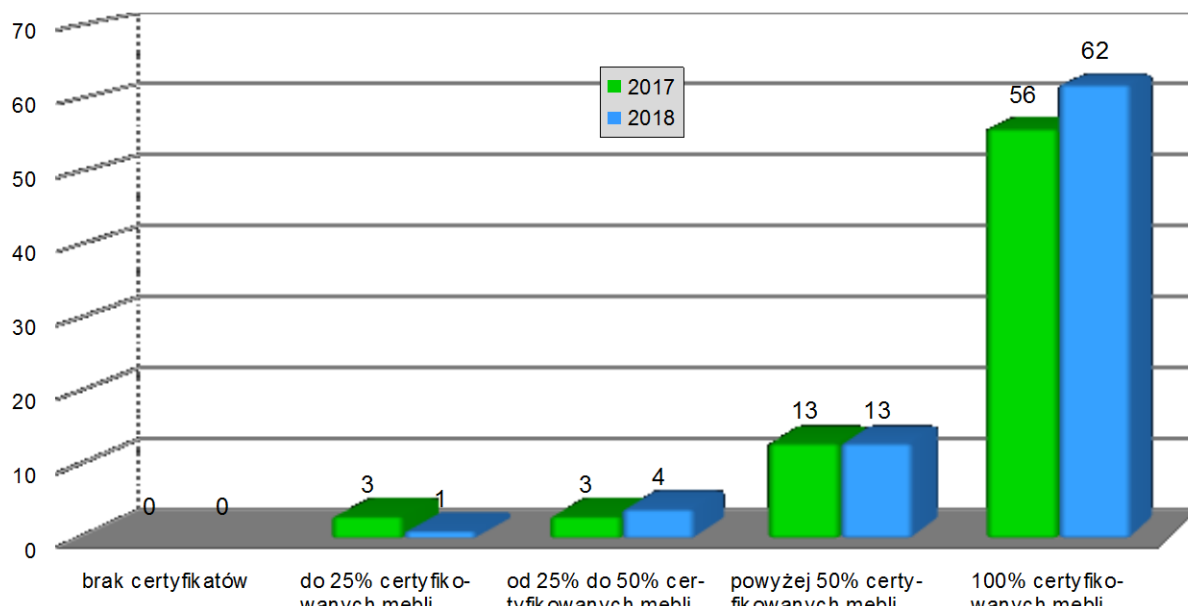
Na 83/80 skontrolowanych placówek

- 0/0 nie posiadało certyfikatów na meble, z czego:
- 3/1 posiadało certyfikaty obejmujące do 25 % mebli;
- 3/4 posiadało certyfikaty obejmujące od 25 % do 50 % mebli;
- 13/13 posiadało certyfikaty obejmujące powyżej 50 % mebli;
- 56/62 posiadało certyfikaty obejmujące 100 % mebli.

Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na urządzenia i sprzęt sportowy w 2017/2018r.

Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na meble w 2017/2018r.

11) Pozostawianie przez uczniów podręczników w 2017/2018r.

Na 41/48 skontrolowanych szkół 41/49 miało obowiązek zapewnienia możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN. Z tej liczby 41/48 zapewniło tą możliwość wszystkim uczniom (100 %).

12) Wypoczynek dla dzieci i młodzieży 2017/2018r.

Z wypoczynku letniego i zimowego skorzystało w latach 2017/2018 w 35/36 placówkach 1360/2189 osób, w których:

- 0/0 nie zapewniono opieki medycznej;
- 0/5 placówka prowadziła dożywianie;
- 0/0 nie zapewniono właściwych warunków sanitarnych i higienicznych.

Wydano 0/0 decyzji administracyjnych, nałożono 0/0 mandatów karnych na 0/0 zł.

Podsumowanie

Podczas kontroli placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku stwierdza się, że większość z placówek zapewnia uczniom/podopiecznym bezpieczne i higieniczne warunki. Systematycznie obserwuje się poprawę stanu sanitarno – technicznego warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych między innymi w zakresie:

- wymiany umeblowania i doposażenia placówek w certyfikaty;

- poprawy oznakowania i dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów;
- podnoszenia świadomości organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku;
- zapewnienia środków higieny w sanitariatach;
- zapewnienia warunków do prowadzenia zajęć z WF;
- przeprowadzania termomodernizacji budynków.

Nadal istniejącym problemem jest brak opieki medycznej (pielęgniarki) szczególnie w przedszkolach i szkołach na wsiach. We wszystkich placówkach brak jest opieki lekarza i lekarza stomatologa. Brak gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na 49 szkół tylko w 11 są urządzone gabinety. Zbyt mała ilość godzin pracy pielęgniarek.

Zwiększone zagęszczenie w szkołach podstawowych w związku z przejściem klas gimnazjalnych.

Dożywianie prowadzone jest głównie w szkołach podstawowych w formie obiadów I i II daniowych lub Cateringu. W znacznej ilości posiłki są opłacane przez opiekę społeczną. Nadal można zaobserwować małe zainteresowanie uczniów obiadami pełnopłatnymi. Niewiele szkół organizuje śniadania szkolne oraz wydaje napoje. W szkołach podstawowych dzieci otrzymują mleko i owoce.

Brak wystarczającej infrastruktury do zajęć w-f szczególnie w szkołach wiejskich. W wielu szkołach zajęcia z WF prowadzone są na korytarzach.

Brak wentylacji mechanicznej w sanitariatach dla dzieci.

Niewystarczające zabezpieczanie terenów w szkołach (placów rekreacyjnych, boisk) przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi.

Rozpoczynanie zajęć lekcyjnych przed godziną 8.

Mała ilość placówek wsparcia dziennego dla dzieci.

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego w miesiącu październiku 2018 r. przeprowadzono badania dotyczące oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów, które polegało na ważeniu uczniów oraz ich plecaków.

Polskie ustawodawstwo nie reguluje kwestii maksymalnej wagi plecaka dzieci i młodzieży szkolnej, ale przyjmuje się, iż stosunek ciężaru (wagi tornistra) do masy ciała dziecka, które go nosi powinien wynosić od 10 do 15 %. Na potrzeby bieżącej analizy ustalono dwie normy obciążenia ciała ciężarem tornistra, tj. normę niską (10 %) i normę wysoką (15%).

Należy podkreślić, że mimo stworzenia w szkołach miejsc do przechowywania podręczników i przyborów szkolnych, uczniowie nadal noszą zbyt ciężkie plecaki.

Ważenie tornistrów, które przeprowadzono w 2018r. miało pokazać, czy w kwestii kilogramów noszonych na plecach przez dzieci coś się zmieniło, czy nadal obciążenie jest zbyt duże

i konieczne są zmiany. W porównaniu do wcześniejszych badań z 2016 r. nie nastąpiła znacząca poprawa w w/w kwestii. W szkołach występuje system nauki pracowniany (uczniowie klas IV-VIII po każdej lekcji zmieniają salę zajęć). Mimo wydzielonych miejsc w swoich klasach nie zostawiają w nich podręczników z uwagi na zadawane lekcje do nauki w domu.

Najwięcej przekroczeń stwierdzono w klasach IV. Inaczej przedstawia się sytuacja w klasach I-III każde dziecko ma wydzieloną indywidualną półkę w sali gdzie mają możliwość pozostawienia podręczników i przyborów i z tego korzystają.

Poprawa stanu sanitarnego w 2018 r.:

Wymieniono 100% stolarki okiennej w 1 szkole.

Zapewniono wentylację grawitacyjną w 2 placówkach.

Kompleksowy remont 2 pionów sanitariatów w 2 szkole.

Oddano do użytku 3 nowe place zabaw dla dzieci przy szkołach.

Oddano do użytku 1 halę sportową.

Przeprowadzono termomodernizację w 4 szkołach.

Przybyły nowe placówki w 2018 r.:

- 1 żłobek w 1 nowo oddanym budynku;
- 2 przedszkola, 1 w nowo oddanym budynku;
- 4 placówki w budynkach istniejących;

Placówki zlikwidowane w 2018 r.:

- 2 żłobki;
- 1 szkoła podstawowa;
- 2 placówki pracy pozaszkolnej.

Remonty generalne w 2018 r.:

- 5 szkół;
- 2 placówki pozaszkolne.

IX. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W 2018r. z **861 obiektów objętych nadzorem** znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich skontrolowano **351 obiektów**, tj.: 40,76%.

Kontrolą objęto zakłady produkcyjne, zakłady obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu żywności oraz miejsca obrotu przedmiotów użytku i kosmetyków jak również produkcję pierwotną.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono łącznie **455 kontroli i rekontroli sanitarnych**,
- wydano **28 decyzji na poprawę stanu sanitarno-higienicznego**,
- nałożono **18 mandatów karnych na łączną kwotę 8200 zł**.

W 2018r. z 351 obiektów skontrolowanych, sklasyfikowano 211 co stanowi 60,110%. Z ogólnej liczby obiektów sklasyfikowanych wszystkie zostały ocenione jako obiekty „zgodne” z wymaganiami”, wg ujednoliconych arkuszy oceny stanu sanitarnego dla poszczególnych rodzajów obiektów.

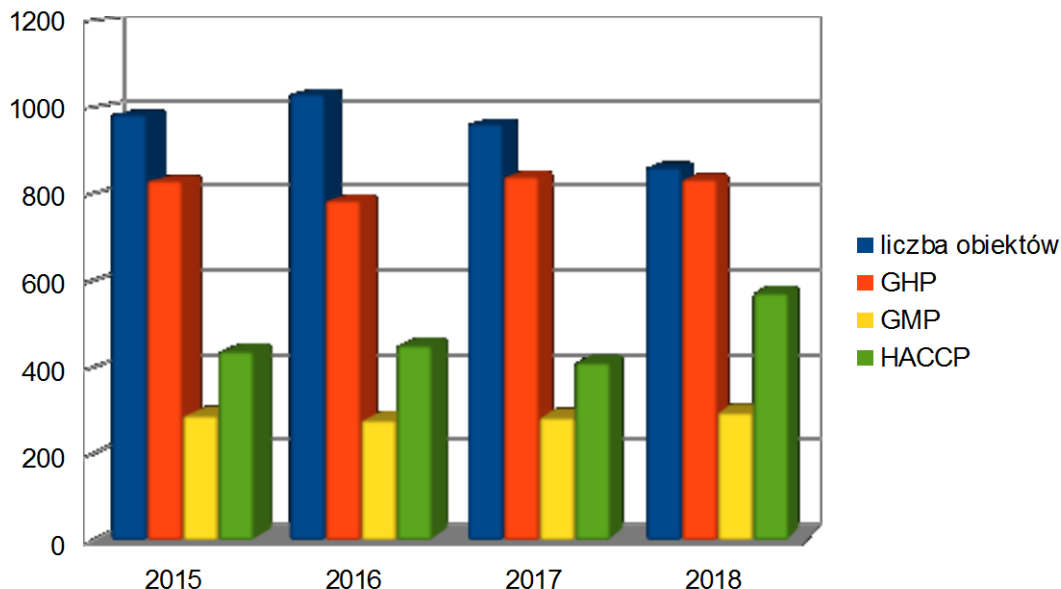
Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach w 2018r.:

- zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń zakładu;
- oferowane do sprzedaży środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia;
- przerwany ciąg chłodniczy środków spożywczych wymagających szczególnych warunków przechowywania i magazynowania;
- brak kontroli wewnętrznej pełnionej przez przedsiębiorców branży spożywczej z zakresu Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej, tj.: monitorowania temperatur z urządzeń chłodniczych, brak opracowanych harmonogramów badania wyrobu gotowego; brak zapisów z procesów technologicznych (dot. obróbki termicznej np. potraw);
- brak środków myjąco-dezynfekcyjnych do mycia rąk, sprzętu i powierzchni;
- zły stan higieniczny sprzętu i powierzchni.

W 2018r. odnotowano dalszą poprawę stanu sanitarno – technicznego nadzorowanych zakładów zarówno w obszarze stanu technicznego zakładów, higieny, jak i dokumentacji prowadzonej przez zakłady w zakresie GHP, GMP i HACCP.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców systemów samokontroli w latach 2015 – 2018 przedstawia poniższy wykres.

Dynamika wdrażania systemów bezpieczeństwa żywności w zakładach branży spożywczej na terenie powiatu koneckiego w latach 2015 - 2018

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców systemów samokontroli gwarantujących bezpieczeństwo żywności w zakładach żywnościowo - żywieniowych w powiecie koneckim jest zadowalający. Analizując powyższe dane z analogicznymi wskaźnikami roku ubiegłego stwierdza się poprawę stanu wdrożenia zasad systemu GHP, GMP i HACCP w każdej grupie obiektów. Najwyższą dynamikę wzrostu odnotowano w zakresie wprowadzania systemu HACCP.

Działania podejmowane w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku.

W celu oceny bazy żywnościowo-żywieniowej zlokalizowanej w miejscowościach wycieczkowych i na trasach turystycznych w letnim sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 55 obiektów.

Przeprowadzono 12 kontroli obiektów wycieczkowego letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży w trakcie trwania w/w wycieczkowego.

W ramach systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF) w związku z 59 powiadomieniami alarmowymi, 34 informacyjnymi oraz 2 powiadomieniami typu NEWS; nie było konieczności wycofywania z rynku niebezpiecznych produktów.

Wykonano 603 pomiarów temperatur w zakresie kontroli zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie magazynowania środków spożywczych.

Dokonano w 16 zakładach (wykonano 25 pomiarów) badania jakości tłuszczów smażalniczych za pomocą testu jakości tłuszczów do głębokiego smażenia. W 1 przypadku jakość tłuszczu nie spełniał wymagań prawa żywnościowego; w związku z powyższym nałożono mandat na łączną kwotę 200,00 zł.

Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych zakwestionowano i **wycofano z obrotu środki spożywcze na łączną kwotę: 6 120,02 zł.**, w tym:

- środki spożywcze przeterminowane – na kwotę: 411,36 zł.,
- środki spożywcze nieoznakowane – na kwotę: 413, 95 zł.,
- środki spożywcze niewłaściwej jakości zdrowotnej – na kwotę: - zł.,
- środki spożywcze wycofane w systemie RASFF – na kwotę: 1249, 93 zł.,
- środki spożywcze zakwestionowane za przerwany ciąg chłodniczy– na kwotę: 4.044,78 zł.

Wykonano **56 ocen teoretycznych sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętych**. Ocenione jadłospisy w **23 przypadkach budziły zastrzeżenia**, a stwierdzone błędy stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów w zakresie przestrzegania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży z tych jednostkach.

Oceny jadłospisów wraz z zaleceniami przekazywane są do placówek oświatowo-wychowawczych. W sytuacji bardzo złej oceny przekazywane są informacje do organu założycielskiego placówki oświatowo-wychowawczej. W roku 2018 przekazywano 1 informację dotyczącą złego sposobu żywienia w przedszkolu do organu założycielskiego jakim jest Burmistrz Miasta i Gminy Końskie. Ponadto skontrolowano **3 sklepiki szkolne** – nieprawidłowości nie stwierdzono.

W ramach **nadzoru nad suplementami diety** przeprowadzono **14 kontroli tematycznych skontrolowano 35 preparatów** pod względem prawidłowości stosowania przez przedsiębiorców oznakowania. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Pobrano do badania 4 próbki wyrobów do kontaktu z żywnością w ramach urzędowej kontroli i monitoringu. Próbek nie kwestionowano.

W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania fizyko-chemicznego i mikrobiologicznego ogółem **261 próbki** w tym 2 próbki kosmetyku. **Zakwestionowano 11 próbek żywnościowych**, tj.: 10 próbek lodów z automatu za przekroczoną liczbę drobnoustrojów chorobotwórczych, tj.: *Enterobacteriaceae* oraz 1 próbkę frytury płynnej do głębokiego smażenia kwestionowaną za wysoką zawartość związków polarnych.

Czynnie uczestniczono w realizacji przedsięwzięcia związanego z programem edukacyjnym „Trzymaj Formę” szkół gimnazjalnych i podstawowych. Przeprowadzono 2 spotkania edukacyjne dla dzieci ze szkoły podstawowej. Temat szkoleń: „Racjonalne żywienie oraz skutki nieprawidłowego odżywiania”.

W 2018r. przeprowadzano wspólnie z przedstawicielami Powiatowego Lekarza Weterynarii i funkcjonariuszami Komendy Policji **kontrole na targowiskach** w Końskich, Stąporkowie, Radoszycach, Fałkowie i Słupi Koneckiej obiektów ruchomych tzw. „autosklepów” oraz kiosków mięsnych. Ogółem przeprowadzono 22 kontrole, w tym:

- 9 kontroli stoisk (7 stoisk zostało skontrolowane podczas dwóch festynów w dni wolne od pracy),
- 11 kontroli specjalistycznych środków transportu,
- 2 kontrole kiosków mięsnych, będących pod nadzorem PIS,

oraz 79 kontroli w obiektach żywienia zbiorowego i 31 kontroli w sklepach spożywczych na terenie powiatu koneckiego w zakresie wzmożonego nadzoru nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnieniowych zlokalizowanych na targowiskach i bazarach pod kątem możliwości nielegalnego wprowadzania do obrotu mięsa w związku z poważną sytuacją związaną z możliwością niekontrolowanego rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń przez nielegalne wprowadzanie do obrotu mięsa i produktów z mięsa wieprzowego i dzików, które mogły być przedmiotem przemytu przez granicę Polski z Ukrainy i Białorusi.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości w ww. zakresie:

- identyfikowalności wyrobów mięsno-wędliniarskich (tj.: braku etykiet, dokumentu potwierdzającego zakup mięsa, braku HDI),
- nieprawidłowego znakowania wyrobów mięsno-wędliniarskich (na etykietach brak: nr partii, nr weterynaryjnego zakładu oraz terminu przydatności do spożycia, co uniemożliwia identyfikację),
- braku wydzielonego, oznakowanego pojemnika na odpady kategorii 3,

- braku procedury dot. zagospodarowania odpadów kat. 3,
- braku do wglądu umowy z zakładem utylizacyjnym,

Podczas kontroli specjalistycznych środków transportu w 7 obiektach za stwierdzono nieprawidłowości nałożono 6 mandatów na kwotę 2.300 zł. oraz w 1 przypadku skierowano wnioski do WSSE Kielce o wymierzenie kary pieniężnej.

Ponadto podejmowano działania w następującym zakresie:

dot. żywności opakowanej z udziałem podkładek absorpcyjnych

W 2018r. skontrolowano:

- 24 obiekty obrotu żywnością, w których podczas kontroli sanitarnych stwierdzono zapakowane mięso świeże, różne gatunki, tj.: elementy gastronomiczne surowego mięsa wieprzowego, wołowego i drobiowego w opakowania foliowe typu „vacum” z zastosowaniem podkładek absorpcyjnych. W trakcie kontroli nie stwierdzono wycieku z mięsa, co oznaczało, że zdolność absorpcji nie została przekroczona. Podkładki absorpcyjne pochłaniały całą ilość płynu wydzielanego przez produkt przez cały okres jego przechowywania. W obrocie nie stwierdzono podkładek z rozwarstwionym absorberem i włókniną, podkładki zawierały zamknięte krawędzie boczne,
- 21 zakładów żywienia zbiorowego otwartego typu restauracji,
- oraz 59 obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego w trakcie których stwierdzono świeże mięso pakowane próżniowo bez stosowania podkładek absorpcyjnych oraz świeże mięso nieopakowane, które w dniu zakupu zastosowano bezpośrednio do przygotowywania dań (nie stwierdzono sytuacji aby mięso przechowywane było w płynie wydzielanym przez produkt);

dot. wzmożonego nadzoru nad giełdami towarowymi warzywnymi i warzywno-owocowymi oraz miejscami obrotu detalicznego w zakresie identyfikowalności oraz oznakowania informacją o kraju pochodzenia wprowadzanych do obrotu warzyw i owoców, w tym ziemniaków

Przeprowadzono ogółem 33 kontrole, w tym:

- 3 kontrole w hurtowniach warzywno-owocowych, w których nie stwierdzono nieprawidłowości,
- 10 kontroli w supermarketach, podczas których stwierdzono prawidłowe znakowanie krajem pochodzenia oferowanych do sprzedaży warzyw i owoców w tym sprzedawanych luzem w miejscu widocznym dla klienta,

- 6 kontroli małych sklepów typu „zieleniak”, w których stwierdzono uchybienia, tzn. „ziemniaki młode” były prawidłowo oznakowane, natomiast pozostałe warzywa i owoce nie. Pouczono właścicieli oraz personel o konieczności umieszczania informacji w widocznym dla klienta miejscu o kraju pochodzenia warzyw i owoców sprzedawanych luzem. Po przeprowadzeniu kontroli sprawdzających, nieprawidłowości zostały wykonane,
- 3 kontrole na targowicy miejskiej w Końskich; skontrolowano stoiska sprzedaży detalicznej żywności nieopakowanej na straganach i targowicach. W jednym przypadku nieprawidłowości nie stwierdzono, natomiast w dwóch pozostałych „ziemniaki młode” były prawidłowo oznakowane, natomiast pozostałe warzywa i owoce nie były znakowane krajem pochodzenia; przeprowadzono rozmowę z właścicielami straganów i pouczono o konieczności informowania klientów o kraju pochodzenia sprzedawanych owoców i warzyw,
- 11 kontroli sklepów ogólnospożywczych, w tym:
 - w 7 przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości,
 - w 2 brak było znakowania warzyw i owoców krajem pochodzenia, a w ofercie sprzedażowej nie było „ziemniaków młodych”,
 - w 2 sklepach nieprawidłowości występowały w przypadku braku kraju pochodzenia warzyw i owoców, natomiast „ziemniaki młode” były prawidłowo znakowane. We wszystkich sklepach ogólnospożywczych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości przeprowadzono rozmowy z właścicielami i personelem, podczas których pouczono o konieczności umieszczania informacji w widocznym dla klienta miejscu o kraju pochodzenia warzyw i owoców sprzedawanych luzem.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wystosował pismo do burmistrzów miast i wójtów gmin powiatu koneckiego dotyczące **prawidłowego usuwania odpadów pokonsumpcyjnych z placówek szkolnych i przedszkolnych ze szczególnym uwzględnieniem umów z firmami odbierającymi odpady oraz realnością częstotliwości odbierania odpadów** w związku ze wzmożonym nadzorem nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnościowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich przesłał pisma do administratorów Targowisk na terenie powiatu koneckiego o rozpropagowanie wśród beneficjentów prowadzących sprzedaż bezpośrednią własnych płodów rolnych w tym warzyw i owoców na

placach targowych informacji na temat obowiązku tj. konieczności zarejestrowania się w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Końskich. Obowiązek ten wymagany jest również dla podmiotów prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej oraz rolniczego handlu detalicznego żywności pochodzenia niezwierzęcego poprzez złożenie odpowiedniego wniosku o wpis do rejestru zakładów nadzorowanych przez właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

Grupy obiektów na terenie powiatu koneckiego, które wymagają dalszych wzmożonych działań nadzorowych to:

- obiekty produkcji żywności: piekarnie, ciastkarnie;
- obiekty obrotu żywności w tym handlu obwoźnego;
- w grupie obiektów żywienia zbiorowego: zakłady żywienia zbiorowego zamknięte, zakłady małej gastronomii, restauracje.

W dalszym ciągu szczególnej uwagi wymagają kontrole wdrażania przez nadzorowane podmioty systemów kontroli wewnętrznej w tym przestrzegania zasad zawartych w instrukcjach GHP i GMP. Należy uznać, że stan wdrażania GHP i GMP oraz system HACCP w zakładach produkcji i obrotu żywnością w powiecie koneckim uległ wyraźnej poprawie.

X. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna realizuje działania wynikające z Narodowego Programu Zdrowia oraz aktualnej oceny sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiskowych.

W ramach podejmowanych działań podjęto współpracę min. z następującymi instytucjami:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Końskich – współorganizacja Koneckich Dni Profilaktyki, działania podtrzymujące efekty projektu KIK/68;
- Samorządem lokalnym – wspieranie inicjatyw prozdrowotnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- Komenda Powiatowa Policji – współorganizacja Koneckich Dni Profilaktyki, kampania dot. środków zastępczych, działania podtrzymujące efekty projektu KIK/68;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Końskich – współorganizacja Koneckich Dni Profilaktyki;
- Świątokrzyski Oddział Terenowego Stowarzyszenia „Monar” - współorganizacja Koneckich Dni Profilaktyki;
- Komenda 13-5 Hufca Pracy w Końskich - współpraca przy organizacji Koneckich Dni Profilaktyki;
- Przedszkola, szkoły podstawowe i ponadgimnazjalne – realizacja programów prozdrowotnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej, inne inicjatywy dot. działania placówek oświatowo-wychowawczych (przekazywanie materiałów, poradnictwo i instruktaże itp.);
- Media - („Tygodnik Konecki”, „Echo Dnia”);
- Miejsko – Gminny Dom Kultury w Końskich – współpraca przy organizacji Powiatowego Konkursu Piosenki o Zdrowiu.

W roku 2018 realizowano następujące programy krajowe:

1. „Trzymaj Formę!”

Celem programu „Trzymaj Formę!” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

W 2018 r. program realizowano w 27 szkołach podstawowych, w tym szkołach z klasami gimnazjalnymi.

Ogółem w programie wzięło udział 2525 osób, w tym 1439 uczniów i 853 rodziców oraz 132 nauczycieli.

2. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Profilaktyka antytytoniowa była w roku 2018 obecna w różnych działaniach prowadzonych przez PSSE w Końskich:

- Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu
- Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu
- Program edukacyjny dla przedszkoli „Czyste powietrze wokół nas”
- Program edukacyjny dla szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę”
- Program edukacyjny dla IV klas szkół podstawowych „Bieg po Zdrowie”
- Program edukacyjny dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i klas gimnazjalnych „Znajdź właściwe rozwiązanie”

2.1. Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu zostały połączone z organizacją Koneckich Dni Profilaktyki, które przebiegały w tym roku w okresie 25 IV – 06 VI (ogółem objęto działaniami 568 osób).

Przeprowadzono następujące działania:

- Zorganizowano i przeprowadzono 3 spotkania edukacyjne dot. profilaktyki antytytoniowej w 2 szkołach podstawowych (w tym w klasach gimnazjalnych) (Szkoła Podstawowa Nr 1 w Końskich, Szkoła Podstawowa w Kapałowie). Podczas spotkań wykorzystano film edukacyjny, prezentację multimedialną oraz omawiano skutki zdrowotne czynnego i biernego palenia tytoniu, koszty palenia oraz pouczano o miejscach wolnych od dymu tytoniowego. W spotkaniach uczestniczyły 104 osoby.
- W dniu 27 maja 2018 r. pracownicy PSSE w Końskich wspólnie z pracownikami PCPR w Końskich oraz KPP w Końskich wzięli udział w festynie w ramach obchodów Dnia Dziecka w Stąporkowie oraz Koneckich Dni Profilaktyki. Na festynie zorganizowano stoisko profilaktyczne, w którym młodzieży i osobom dorosłym rozdawano min. ulotki antytytoniowe oraz odpowiadano na pytania i udzielano porad dotyczących palenia tytoniu. Dzieciom rozdawano również balony oraz elementy odblaskowe: zawieszki i opaski samozaciskowe (sfinansowane przez PCPR w Końskich). W festynie uczestniczyło 150 osób.
- W dniu 3 czerwca 2018 r. pracownicy PSSE w Końskich wspólnie z pracownikami KPP w Końskich wzięli udział w festynie w ramach akcji „Motoserce”, obchodów Dnia Dziecka i podsumowania Gminnych Dni Profilaktyki. Na festynie zorganizowano stoisko profilaktyczne, w którym młodzieży i osobom dorosłym rozdawano min. ulotki antytytoniowe oraz odpowiadano na pytania i udzielano porad dotyczących palenia tytoniu. Dzieciom rozdawano również balony oraz elementy odblaskowe: zawieszki i opaski samozaciskowe (sfinansowane przez GKRPA

w Końskich). W festynie uczestniczyło 300 osób.

- Rozesłano pisma informacyjne do 14 podmiotów leczniczych.

2.2. W ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu przeprowadzono następujące działania (ogółem objęto działaniami 201 osób):

W dniu 15.11.2018 r. zorganizowano i przeprowadzono 2 spotkania edukacyjne dot. profilaktyki antytytoniowej w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Końskich – 62 uczniów, przeprowadzono badania smokolyzerem 18 uczniów. W dniu 20.11.2018 r. przeprowadzono 1 spotkanie edukacyjne w Szkole Podstawowej Nr 1 w Końskich – 21 uczniów. W sumie 83 uczniów.

W PSSE w Końskich przygotowano ekspozycję wizualną dotyczącą obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz szkodliwości palenia tytoniu. Z informacjami zapoznało się 100 osób.

2.3. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej: „Czyste powietrze wokół nas”

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej przeznaczony dla dzieci 5 i 6-letnich oraz ich rodziców i opiekunów (ogółem objął 1028 osób). Ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. Program był realizowany w 22 obiektach – przedszkolach - 9, oddziały przedszkolne - 12, oraz w innych formach wychowania przedszkolnego – 1; objął 646 dzieci oraz 256 rodziców i 24 nauczycieli. W ramach programu „Czyste powietrze wokół nas” na terenie powiatu koneckiego podjęto następujące działania:

- 6 listopada 2018 r. odbyło się szkolenie dla koordynatorów programu (15 uczestników) (edycja 2018-2019),
- przeprowadzono 7 narad wdrożeniowych dla 7 koordynatorów programu,
- Rozdysponowano do przedszkoli materiały edukacyjne dla prowadzących i dzieci,
- Przeprowadzono 1 wizytację – 4,5% placówek biorących udział w programie.

2.4. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych: „Nie pal przy mnie, proszę”

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów (ogółem objął 1186 osób). Program ma na celu uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia, kształtowanie odpowiedzialności za własne zdrowie, uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem oraz wykształcenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą. Program realizowano w 23 szkołach podstawowych. Uczestniczyło w nim w sumie 774 uczniów oraz 349 rodziców i 23 nauczycieli.

W ramach programu „Nie pal przy mnie, proszę” na terenie powiatu koneckiego podjęto następujące działania:

- Przeprowadzono 5 narad wdrożeniowych dla szkolnych koordynatorów.
- Przeprowadzono spotkanie edukacyjne 22 marca 2018 r. dla dzieci ze Szkoły Podstawowej w Pomykowie.

2.5. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów IV klas szkoły podstawowej: „Bieg po zdrowie”

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas IV szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów (ogółem objął 667 osób). Program ma na celu zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Program realizowano w 13 szkołach podstawowych, uczestniczyło w nim 283 uczniów oraz 280 rodziców i 15 nauczycieli.

W ramach programu „Bieg po zdrowie” na terenie powiatu koneckiego podjęto następujące działania:

- 3 stycznia oraz 15 października 2018 r. PSSE w Końskich zorganizowała szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu, w którym uczestniczyło w sumie 23 osoby.
- Przeprowadzono 4 narady wdrożeniowe dla 4 koordynatorów programu.
- Rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne dla prowadzących i uczniów.
- Przeprowadzono 1 wizytację placówki biorącej udział w programie.

2.6. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i uczniów gimnazjum: „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i gimnazjum oraz ich rodziców i opiekunów (ogółem objął 2830 osób). Celem głównym programu jest zapobieganie palenia tytoniu wśród młodzieży szkolnej. Program był realizowany w 26 szkołach: 5 gimnazjach (klasy gimnazjalne w szkołach podstawowych) i 21 szkołach podstawowych, objął 1875 uczniów w tym: 394 gimnazjalistów oraz 1481 uczniów szkoły podstawowej oraz 854 rodziców i 29 nauczycieli.

W ramach programu „Znajdź właściwe rozwiązanie” na terenie powiatu koneckiego podjęto następujące działania:

- Przeprowadzono 7 narad wdrożeniowych dla szkolnych koordynatorów
- Zorganizowano i przeprowadzono 2 spotkania edukacyjne w 2 szkołach podstawowych na temat profilaktyki antytytoniowej. Podczas spotkań wykorzystywano film profilaktyczny lub prezentację multimedialną, następnie omawiano skutki zdrowotne czynnego i biernego palenia tytoniu, skutki finansowe oraz pouczano o miejscach

wolnych od dymu tytoniowego (64 odbiorców).

- Rozdysponowano do szkół podręcznik dla nauczyciela w wersji elektronicznej i plakaty antytytoniowe.

3. Profilaktyka HIV/AIDS

W ramach profilaktyki HIV/AIDS przeprowadzono następujące działania (ogółem działaniami objęto 1898 osób) :

- Przeprowadzono 2 narady organizacyjne (4 uczestników).
- W dniach 14 i 22 luty przeprowadzono 2 szkolenia dla funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Końskich – 24 uczestników,
- W dniach 21-23.05.2018 r. - w ramach Koneckich Dni Profilaktyki oraz 29.11.2018 r. - w ramach obchodów Światowego Dnia AIDS zorganizowano 8 spotkań edukacyjnych z przedstawicielem fundacji Res Humanae w 5 szkołach ponadgimnazjalnych (ZSP Nr 1 w Końskich, ZSP Nr 2 w Końskich, ZSP Nr 3 w Końskich, I LO w Końskich, II LO w Końskich), 907 uczestników. Spotkania sfinansowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Końskich. 6 marca pracownik PSSE Końskie przeprowadził spotkanie w Szkołach Awans – 40 uczestników.
- Przygotowano i przesłano do 20 podmiotów leczniczych (100%) pisma oraz materiały edukacyjne: 787 broszur i ulotek na temat profilaktyki HIV/AIDS.
- W PSSE w Końskich przygotowano ekspozycje wizualną na temat profilaktyki HIV/AIDS w ramach obchodów Światowego Dnia AIDS – 100 odbiorców.

4. Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?” - profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych dla młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych. W programie wzięło w sumie udział 149 osób, w tym m.in.: 79 uczniów, 41 rodziców oraz 4 nauczycieli. Program był realizowany w 5 szkołach.

W ramach programu PSSE Końskie zorganizowała 25 października szkolenie dla koordynatorów szkolnych (5 nauczycieli) i jedną naradę wdrożeniową.

5. Program „Podstępne WZW”

Organizatorami programu są: Fundacja Gwiazda Nadziei oraz Państwowa Inspekcja Sanitarna. Program jest adresowany do uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych (ogółem działaniami objęto 267 osób). Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C. W ramach realizacji programu rozesłano zaproszenia do szkół ponadgimnazjalnych oraz pisma informujące o szkoleniu.

Program był realizowany w 7 szkołach. Działaniami programu objęto 247 uczniów.

6. Program „Znamię! Znam je?”

Organizatorami programu są: Fundacja Gwiazda Nadziei oraz Państwowa Inspekcja Sanitarna. Program jest adresowany do uczniów wszystkich klas szkół ponadgimnazjalnych (ogółem działaniami objęto 638 osób). Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat czerniaka.

W ramach realizacji programu rozesłano zaproszenia do szkół ponadgimnazjalnych oraz pisma informujące o szkoleniu. Program był realizowany w 7 szkołach. Działaniami programu objęto 629 uczniów.

7. Program „Wybierz życie, pierwszy krok” poświęconym profilaktyce zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV). Organizatorami programu są: Fundacja MSD dla Zdrowia Kobiet oraz Państwowa Inspekcja Sanitarna (ogółem działaniami objęto 28 osób).

Interwencje nieprogramowe

1. Akcja zimowa i letnia „Zdrowe i Bezpieczne Wakacje”

Ogółem w ramach ferii zimowych i okresu letniego działaniami objęto 3132 osoby.

W ramach Akcji letniej – Zdrowe i Bezpieczne wakacje 2018 - przygotowano i rozprowadzono materiały edukacyjne: poradnik „Zdrowe i bezpieczne wakacje”, „Patent na bezpieczne wakacje” oraz ulotki, w których zamieszczono wiadomości dotyczące HIV/AIDS, profilaktyki uzależnień (palenie tytoniu, alkoholizm, narkomania i dopalacze), opalania i promieniowania UV – 640 szt. (przekazano na kolonie, półkolonie i obozy). W tegorocznym okresie wakacyjnym na terenie powiatu koneckiego zorganizowano w sumie 34 obozy, kolonie i półkolonie, w których w sumie wzięło udział 2121 dzieci.

Materiały oświatowe skierowane do dzieci i młodzieży wypoczywającej na terenie powiatu koneckiego tj. w: Sielpi, Czarnieckiej Górze, Duraczowie, Pile, Krasnej, Wąsoszy, Kawęczynie, Modrzewinie zostały dostarczone na wszystkie wyżej wymienione kolonie, półkolonie i obozy, dzięki współpracy pracowników sekcji PZiOZ i HDziM. Materiały oświatowe pozostawiono u opiekunów dzieci i młodzież.

18 czerwca 2018 r. – pracownik PSSE w Końskich wspólnie z pracownikiem KPP w Końskich oraz Strażą Miejską w Końskich przeprowadzili 1 spotkania edukacyjne na temat profilaktyki bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego - 104 osoby.

Czerwiec - Lipiec – sierpień – udział w 5 festynach i akcjach, podczas których organizowano namioty profilaktyczne z materiałami edukacyjnymi – 650 osób objętych zadaniem:

- 7 VI – udział w festynie gminnym w Słupi Koneckiej – PSSE zorganizowała namiot profilaktyczny z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. Ponadto uczestnicy pikniku mieli możliwość „przespacerowania się” w alko- i narkogoglach – 100 uczestników.
- 8 VII - udział w festynie charytatywnym pn. „Rodzina Rodzinie” w Stąporkowie. PSSE przy współpracy KPP w Końskich zorganizowali namiot profilaktyczny z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. Dzieci otrzymały balony i elementy odblaskowe. Ponadto uczestnicy pikniku mieli możliwość „przespacerowania się” w alko- i narkogoglach – 150 uczestników.
- 29 VII – udział w festynie pod hasłem „Radoszyczenie Dzieciom” w Radoszycach – organizator Urząd Gminy Radoszyce i Stowarzyszenie Radosze. PSSE przy współpracy PCPR w Końskich zorganizowała namiot profilaktyczny z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. Dzieci otrzymały balony i elementy odblaskowe. Uczestnicy akcji mieli możliwość „przespacerowania się” w alko- i narkogoglach. Ponadto Zainteresowane osoby miały również możliwość dokonania pomiaru ciśnienia tętniczego oraz zważenia się i zanalizowanie składu ciała w zakresie BMI, zawartości % tkanki tłuszczowej, określenia metabolizmu spoczynkowego, masy mięśniowej – 150 uczestników.
- 15 VIII – udział w festynie „Jesteśmy razem” w Gowarczowie. PSSE wspólnie z KPP w Końskich zorganizowała namiot profilaktyczny z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. Uczestnicy akcji mieli możliwość „przespacerowania się” w alko- i narkogoglach – 150 uczestników.
- 18 VIII - udział w festynie w ramach obchodów „Dni Końskich” - organizatorzy: Urząd Miasta i Gminy Końskie oraz Miejsko-Gminny Dom Kultury w Końskich. PSSE w Końskich, wspólnie z KPP w Końskich oraz PCPR w Końskich, zorganizowała namiot profilaktyczny z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. Dzieci otrzymały balony i elementy odblaskowe. Uczestnicy akcji mieli możliwość „przespacerowania się” w alko- i narkogoglach. Ponadto zainteresowane osoby miały również możliwość dokonania pomiaru ciśnienia tętniczego oraz zważenia się i zanalizowanie składu ciała w zakresie BMI, zawartości % tkanki tłuszczowej, określenia metabolizmu spoczynkowego, masy mięśniowej - 100 uczestników.
- W PSSE w Końskich przygotowano gazetkę z informacjami na temat Bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego. Gazetka zawierała informacje min. na temat profilaktyki palenia tytoniu, używania dopalaczy, promieniowania UV, kodeksu walki z rakiem, profilaktyki chorób odkleszczowych - 100 odbiorców.

2. Profilaktyka nowotworów

W 2018 r. działania w ramach profilaktyki nowotworów dotyczyły przede wszystkim

profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy (ogółem działaniami objęto 2726 osób) ale również, w ramach innych działań, min. nowotworów odtytoniowych. W ramach przeprowadzonych działań pracownik PSSE w Końskich współprowadził wspólnie z ochotniczkami z Koneckiego Klubu Amazonki 2 spotkania edukacyjne: dla uczniów I LO w Końskich oraz dla rodziców dzieci ze Szkoły Podstawowej w Grodzisku, w których uczestniczyło 115 osób. Podczas spotkań wyświetlano film dotyczący samobadania piersi, a ochotniczki z Koneckiego Klubu Amazonki zachęcały do systematycznego badania piersi i wykonywania badań profilaktycznych. Spotkania poprzedzone były 2 naradami organizacyjnymi, w których uczestniczyły 2 osoby.

3. Profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych

Działania profilaktyczne miały na celu rozpowszechnienie podstawowych informacji wśród mieszkańców powiatu koneckiego o zagrożeniach związanych z nowymi środkami psychoaktywnymi pojawiającymi się na rynku narkotykowym (działaniami objęto ogółem 5720 osób). W ramach profilaktyki narkotyków i środków zastępczych zrealizowano min. następujące działania:

- 1) Rozdystrybuowano ulotki do 2121 odbiorców: uczestników kolonii i obozów letnich oraz uczestników szkolenia dotyczącego używania dopalaczy.
- 2) Przeprowadzono wspólnie z KPP w Końskich lub samodzielnie:
 - spotkania edukacyjne dla uczniów i rodziców uczniów szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych.
- 3) Zorganizowano namioty profilaktyczne z materiałami edukacyjnymi podczas festynów w Końskich, Stąporkowie i Radoszycach.

4. Profilaktyka używania alkoholu (działaniami objęto 1966 osób).

PSSE Końskie we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Końskich i PCPR w Końskich zorganizował 31 sierpnia namiot profilaktyczny na koneckim skwerku. W ramach akcji rozmawiano z ludźmi uzależnionymi lub zagrożonymi uzależnieniem od alkoholu, udzielano porad odnośnie leczenia i miejsc gdzie można uzyskać pomoc oraz dystrybuowano materiały edukacyjne. W lokalnej prasie (Tygodnik Konecki) oraz w internecie (TKN24.pl oraz youtube.com) ukazały się artykuły dotyczące poruszanej tematyki.

5. Koneckie Dni Profilaktyki

Koneckie Dni Profilaktyki są inicjatywą, która odbywa się w maju w ramach Świętokrzyskich Dni Profilaktyki. W ramach tych dni przeprowadzono szereg imprez prozdrowotnych na terenie powiatu koneckiego: konferencje, festyny, pogadanki, szkolenia, warsztaty (ogółem działaniami objęto 5157 osób).

Współorganizowano i przeprowadzono min.:

- 35 spotkań edukacyjnych w szkołach i akcji profilaktycznych na świeżym powietrzu na festynach w Końskich, Stąporkowie i Słupi Koneckiej (2839 uczestników) .

- 1 konkurs

- 7 narad organizacyjnych (68 uczestników)

W 2018 r. działania koncentrowały się wokół następujących tematów: profilaktyki palenia tytoniu, zażywania substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, alkohol) oraz chorób odkleszczowych.

6. Obchody Światowego Dnia Zdrowia, w tym Powiatowy Konkurs Piosenki o Zdrowiu

W ramach obchodów PSSE Końskie przeprowadziła następujące działania (objęto nimi w sumie 2127 osób):

1) Rozesłano pisma informujące o tegorocznym temacie obchodów Światowego Dnia Zdrowia i związanego z nim hasła roku do 39 szkół podstawowych oraz 19 ośrodków zdrowia, w sumie 58 odbiorców. Rozesłano 40 pism wraz z regulaminem Powiatowego Konkursu Piosenki o Zdrowiu do 36 szkół podstawowych oraz 5 domów kultury.

2) Pracownicy PSSE w Końskich 6 kwietnia 2018 r. zorganizowali Powiatowy Konkurs Piosenki o Zdrowiu 2018. Współorganizatorem konkursu był Miejsko – Gminny Dom Kultury w Końskich, w którym też odbył się finał konkursu. W konkursie wzięli udział uczniowie 12 szkół podstawowych z terenu powiatu koneckiego - w sumie 70 uczestników (nauczyciele, rodzice, wykonawcy).

3) W lokalnej prasie ukazały się 2 artykuły, 1800 odbiorców.

4) Na stronie pssekonskie.pis.gov.pl – ukazał się 1 artykuł dotyczący obchodów Światowego Dnia Zdrowia oraz Powiatowego Konkursu Piosenki o Zdrowiu – 100 odbiorców.

7. Profilaktyka chorób odkleszczowych

Celem podejmowanych działań była edukacja młodzieży w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych, czyli wykształcenie umiejętności zabezpieczania się przed ukąszeniem kleszcza, zachowania się po stwierdzeniu ukąszenia oraz roli szczepień ochronnych w zapobieganiu zachorowaniom na kleszczowe zapalenie mózgu i opon mózgowych. Działaniami objęto 917 osób. Przeprowadzono m.in. 19 spotkań edukacyjnych dotyczących ww. problematyki w szkołach podstawowych z terenu całego powiatu. Większość działań przeprowadzono w ramach Koneckich Dni Profilaktyki.

8. Promocja zdrowia

- Pierwsza pomoc przedmedyczna – PSSE Końskie wzięło udział w organizowanym przez ZSP Nr 2 w Końskich konkursie „Wiem co zrobić, gdy”. Konkurs dotyczył pomocy przedmedycznej. Ukazał się też artykuł w prasie dotyczący konkursu (odbiorców 950).

- Promocja szczepień ochronnych (odbiorców 2011) – rozdystrybuowano ulotki i broszury dotyczące szczepień do 16 podmiotów leczniczych, w Tygodniku Koneckim ukazał się artykuł dotyczący szczepień akcji „Wiosna bez pneumokoków”, w PSSE przygotowano ekspozycje wizualną na temat szczepień przeciwko pneumokokom.
- Profilaktyka wszawicy (odbiorców 1109) – do 20 podmiotów leczniczych rozdystrybuowano broszury i ulotki dotyczące pedikulozy.

9. Europejski Tydzień Wiedzy o Antybiotykach

Przesłano pismo do 18 zakładów opieki zdrowotnej i rozdystrybuowano 400 materiałów edukacyjnych dotyczących leczenia antybiotykami.

Podsumowanie

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Końskich w roku 2018 było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez środki zastępcze i narkotyki, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna działająca na terenie powiatu koneckiego w roku 2018 kontynuowała wykonywanie działań nadzorowanych określonych ustawą z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Realizacja zadań statutowych odbywała się zgodnie z **planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2018** obejmującym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogramem nadzoru nad obiektami.

Realizacja przyjętych w 2018 roku głównych kierunków działania, służyła **zapewnieniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego** i była wynikiem przyjętych przez Polskę i Unię Europejską strategii w obszarze bezpieczeństwa zdrowotnego, jak również występujących zagrożeń.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich realizował zadania w ramach **zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej**, np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF), prowadził monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny oraz ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (wdrożenia i dokumentowania zasad Dobrej Praktyki Higienicznej - GHP i Dobrej Praktyki Produkcyjnej - GMP, będących podstawą do wdrażania zasad systemu HACCP).

Wykonanie zadań polegało na **sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej**. Zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej.

Doskonalono procedury identyfikacji i szacowania skali zagrożeń sanitarno – epidemiologicznych. Ważnym zadaniem realizowanym przez Inspekcję Sanitarną było zapobieganie zagrożeniom sanitarnym oraz likwidacja skutków ich zaistnienia.

W dalszym ciągu **kontynuowano współpracę** z przedstawicielami jednostek samorządowych gmin i miast, z innymi inspekcjami i służbami, rozwijano współpracę z instytucjami i jednostkami organizacyjnymi o pokrewnym zakresie zadaniowym. W ramach

współpracy precyzowano kompetencje i odpowiedzialność za stan sanitarny powiatu.

W opracowaniu umieszczono dane statystyczne, oceny i analizy dotyczące wielu obszarów zdrowia publicznego, w tym sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych, warunków zdrowotnych żywności i żywienia oraz jakości wody do spożycia, zagrożeń związanych z wprowadzaniem do obrotu chemikaliów, jak również kwestie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo - wychowawczych, pomiotach wykonujących działalność leczniczą, a także innych obiektach i miejscach użyteczności publicznej.

Przeprowadzono **1524** kontroli i wizytacji, wydano **534** decyzje ogółem, w tym **379** merytorycznych i **155** płatnicze, **24** postanowienia, nałożono **21** mandatów na kwotę **8800 zł**.

W ramach urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody do spożycia, z kąpielisk i basenów pobrano ogółem **464** próbki do badań, w tym **203** próbki wody i **261** próbki żywności.

Przeprowadzono **1141** badań dotyczących higienicznej oceny warunków pracy uczniów, tj. **434** badań ocen tygodniowych rozkładów lekcyjnych i **278** badań - oceny dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz **429** badań - obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

Działania w sytuacjach kryzysowych

W roku 2018 na terenie powiatu koneckiego **nie zaistniały zdarzenia**, których następstwa mogły wywołać konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach zarządzania kryzysowego.

Nie zarejestrowano przypadków zawleczenia szczególnie niebezpiecznych chorób zakaźnych jak również nie odnotowano zjawisk, których rodzaj i skala wymagałaby podjęcia skumulowanych działań o charakterze kryzysowym, jak również nie wystąpiły powodzie ani inne duże zdarzenia katastroficzne.

Uaktualniono plan działania PIS w sytuacjach kryzysowych.

Działalność przeciwepidemiczna

W 2018r. w działalności przeciwepidemicznej prowadzono działania mające na celu zmniejszenie zachorowań na jednostki, dla których odnotowano niekorzystną sytuację epidemiologiczną. Koncentrowano się szczególnie **na monitorowaniu sytuacji epidemiologicznej** w celu identyfikacji zagrożeń związanych z możliwością wystąpienia niebezpiecznych chorób zakaźnych.

W celu utrzymania dobrego poziomu **wykonawstwa szczepień** nadzorowano realizację

Programu Szczepień Ochronnych z uwzględnieniem nadzoru nad środowiskami opornymi.

Na terenie powiatu koneckiego w 2018 r. szczepieniom w ramach realizacji w/w programu **podlegało 13 701 dzieci i młodzieży do lat 19**. Prowadzono nadzór nad dystrybucją i zużyciem preparatów szczepionkowych oraz warunkami wykonywania szczepień. Na terenie powiatu koneckiego znajduje się **14 punktów szczepień**, w których w 2018r. przeprowadzono **14 kontroli**. Punkty szczepień spełniają wymogi gabinetów zabiegowych i zapewniają prawidłowe warunki chłodnicze do przechowywania szczepionek, udokumentowane procedurami. Wykonawstwo szczepień przebiegało zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych i utrzymywało się na dobrym poziomie.

Do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich wpłynęło **1322** (rok 2017 - 1058 przypadków) **przypadków** zgłoszeń podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne.

Łącznie w 2018 roku przeprowadzono **97 dochodzeń epidemiologicznych**, w związku ze zgłoszeniem podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne (rok 2017 - 139 dochodzeń epidemiologicznych).

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie koneckim utrzymuje się, od kilku lat na porównywalnym poziomie.

Wybrane jednostki chorobowe, dla których w 2018 r. zaobserwowano **wzrost zachorowań** w powiecie koneckim to: **borelioza, ospa wietrzna, grypa i zachorowania grypopodobne**.

Borelioza - w 2018 r. z uwagi na lepszą dostępność diagnostyki i skomplikowany charakter tej jednostki chorobowej (łagodne zimy – więcej pajęczaków przeżywa tę porę roku i szuka swoich ofiar także w miastach) liczba zdiagnozowanych zachorowań rośnie.

Grypa oraz zachorowania grypopodobne, to jednostka odznaczająca się najwyższym wskaźnikiem zapadalności wśród chorób zakaźnych występujących w Polsce.

W 2018 roku wg sprawozdania o zachorowaniach i podejrzaniach zachorowań na grypę zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich **767 przypadków**, w tym **2 potwierdzone laboratoryjnie** (w 2017r. – zgłoszono 418 przypadków zachorowań na grypę i choroby grypopodobne, w tym 1 potwierdzony laboratoryjnie).

W 2018 roku **współczynnik zapadalności** na grypę w powiecie koneckim wyniósł **943 na 100 tys. mieszkańców** (w 2017 roku - 512).

Najskuteczniejszą metodą zapobiegania grypie są **szczepienia ochronne**. Ponieważ poziom odporności zabezpieczający przed zachorowaniem osiąga się dopiero po upływie około 2 tygodni od dnia szczepienia, najskuteczniejsze jest poddanie się szczepieniom przed rozpoczęciem sezonowego wzrostu zachorowań na grypę.

W 2018 r. zarejestrowano **1 przypadek** choroby wywołanej przez **Haemophilus influenzae** – w postaci sepsy u 70-letniej pacjentki obciążonej chorobą nowotworową. Patogen *Haemophilus influenzae* występuje na całym świecie, szerzy się drogą kropelkową lub przez bezpośredni kontakt z wydzieliną dróg oddechowych chorego lub nosiciela.

W związku ze zgłoszonym przez lekarzy **narażeniem na wściekliznę**, przeprowadzono **61 dochodzeń epidemiologicznych** z powodu pokąsań przez zwierzęta, w tym **3** przypadki pokąsania przez kota, **1** przypadek pokąsania przez lisa i **57** przypadki pokąsań przez psy. Do **szczepień p/wściekliznie** zakwalifikowano **12 osób** (w 2017r. 13 osób).

Tendencję spadkową wykazują takie jednostki chorobowe jak: salmonellozy, wirusowe zakażenia jelitowe, płonica, róża, wirusowe zapalenie wątroby typu B, choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*, gruźlica.

Gruźlica jest chorobą zakaźną, wywołaną zakażeniem prątkiem gruźlicy, która z reguły zajmuje płuca, choć zdarzają się przypadki gruźlicy pozapłucnej. Do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich w 2018 roku zgłoszono **22 przypadki** zachorowań na gruźlicę w tym 2 przypadki pozapłucnej, w 2017 r. - 32 przypadki, w tym 3 przypadki pozapłucnej).

W porównaniu do analogicznego okresu 2017 r. pozostałe jednostki chorobowe utrzymują się na tym samym poziomie.

W 2018r. nie notowano zachorowań choroby meningokokowej, wirusowego zapalenia wątroby nieokreślonego, wirusowego zapalenia mózgu, zatruc pestycydami, zatruc grzybami oraz bąblowicy, wirusowego zapalenie wątroby typu A.

Ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego nie zarejestrowano.

Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą

PSSE w Końskich w 2018r. nadzorowała **163 podmioty wykonujące działalność leczniczą**, w tym: **39 podmiotów leczniczych** – 1 szpital, 3 inne niż szpitale, 35 podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria, medyczne laboratoria diagnostyczne, inne) oraz **124 praktyki zawodowe prowadzące działalność leczniczą**.

W 2018r. kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w **76 podmiotach wykonujących działalność leczniczą**, w tym **31 podmiotach leczniczych**, **45 praktykach zawodowych prowadzących działalność leczniczą**.

Ogółem przeprowadzono **90 kontroli podmiotów**, w których wykonywana jest działalność lecznicza, w tym: **45 kontroli podmiotów leczniczych**, **45 kontroli praktyk zawodowych**

prowadzących działalność leczniczą.

Wydano 1 decyzję na poprawę stanu sanitarno – technicznego podmiotów leczniczych.

Nadzór w zakresie higieny środowiska

Państwowa Inspekcja Sanitarna nadal prowadziła na bieżąco **monitoring jakości wody do spożycia.**

W 2018r. PPIS w Końskich objął nadzorem sanitarnym **23 urządzenia wodociągowe**, w tym **18 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 5 podmiotów** wykorzystujących wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej.

Skontrolowano **100%** urządzeń wodociągowych znajdujących się w ewidencji PSSE w Końskich.

W 2018r. zostały wszczęte postępowania administracyjne w związku z **pogorszeniem się jakości wody w 5 wodociągach** zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

Zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody stwierdzono w **4 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę**, tj.: **wodociąg Klucko gm. Radoszyce (obecność bakterii grupy coli i enterokoków)**, **wodociąg Gosań (obecność bakterii grupy coli)**, **wodociąg Smarków gm. Stąporków (obecność bakterii grupy coli, Escherichia coli i enterokoków)**, **wodociąg Mnin gm. Słupia Konecka (obecność bakterii grupy coli i enterokoków).**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wydał 6 decyzji stwierdzających **brak przydatności wody do spożycia** z wodociągów: **wodociąg Gosań (2 decyzje)**, **wodociąg Mnin (2 decyzje)**, **wodociąg Klucko**, **wodociąg Smarków.**

Warunkową przydatność wody do spożycia w związku z przekroczeniami mikrobiologicznymi stwierdzano w **4 wodociągach**: **wodociąg Gosań**, **wodociąg Mnin**, **wodociąg Klucko**, **wodociąg Smarków.**

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich nakazał m.in. niezwłoczne podjęcie działań naprawczych mających na celu doprowadzenie wody z przedmiotowych wodociągów do jakości odpowiadającej wymogom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r.

Przekroczenia parametrów fizykochemicznych stwierdzono w **2 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę** tj.: **wodociąg Radoszyce (ponadnormatywna wartość magnezu)**, **wodociąg Smarków (ponadnormatywna wartość manganu)**,

W dalszym ciągu prowadzone jest wszczęte w 2017r. postępowanie dot. **wodociągu Dęba** gm. Ruda Maleniecka) stwierdzono **przekroczenie parametrów fizykochemicznych** w wodzie:

- **wodociąg Dęba** gm. Ruda Maleniecka – wydano decyzję stwierdzającą **warunkową przydatność wody do spożycia** w wodociągu Dęba ze względu na ponadnormatywne wartości **żelaza i mętności**.

Została wydana decyzja administracyjna, zarządzono min.: podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu wody w sieci wodociągowej do składu fizykochemicznego spełniającego obowiązujące wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. oraz określono najwyższy dopuszczalny poziom wartości dla kwestionowanych parametrów pozwalający na warunkowe dopuszczenie wody do spożycia, na uzasadnione wnioski zobowiązanego dwukrotnie udzielono prolongat odnośnie terminu wykonania obowiązków do dnia **28 lutego 2019r.**

Ponadto w dalszym ciągu prowadzone jest postępowanie administracyjne dotyczące jakości fizykochemicznej wody z **wodociągu Radoszyce** gm. Radoszyce z uwagi na odchylenia od wymaganego składu fizykochemicznego, tj. przekroczenie parametrów zawartych:

- w załączniku nr 1 część C tab. 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) tj. **podwyższony poziom siarczanów;**

- w załączniku nr 1 część D tab. 2 do wyżej cytowanego rozporządzenia, tj. **podwyższony poziom twardości ogólnej;**

- w załączniku nr 1 część D tab. 2 do wyżej cytowanego rozporządzenia 7 grudnia 2017r. tj. **podwyższony poziom magnezu.**

PPIS w Końskich stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia z w/w wodociągu.

Na koniec roku sprawozdawczego 2018 oceniono, że jakość dostarczanej wody z wodociągów nadzorowanych przez PPIS w Końskich nie budziła zastrzeżeń, **za wyjątkiem wody z 2 wodociągów (wodociąg Dęba i wodociąg Radoszyce).**

Stan sanitarno – techniczny nadzorowanych urządzeń wodnych, tj. kąpieliska i pływalni odpowiadał wymaganiom sanitarnym.

W sezonie letnim 2018r. na terenie powiatu koneckiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nadzorem objął **1 kąpielisko w Sielpi Wielkiej** na zbiorniku wodnym w Sielpi o długości linii brzegowej 50 m.

Do PPIS w Końskich wpłynął **1 projekt uchwały Rady Miejskiej w Końskich** w sprawie wykazu kąpielisk na terenie gminy Końskie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

w Końskich po dokonaniu uzgodnień, zaopiniował projekt pozytywnie.

Organizator kąpieliska – **Ośrodek Sportu i Rekreacji m. Końskie Sp. z o. o. w Końskich ul. kpt. Stoińskiego 3**, podejmował właściwe środki zarządzania oraz sprawowania nadzoru nad jakością wody w kąpielisku, poprzez uzgodnienie z PPIS w Końskich harmonogramu pobierania próbek wody z kąpieliska, który zrealizowano zgodnie z ustaleniami; oznakowanie kąpieliska tablicami informacyjnymi; systematyczne, wizualne nadzorowanie wody w kąpielisku; badanie próbek wody z kąpieliska w laboratorium PIS w Skarżysku – Kamiennej i przekazywanie wyników badań PPIS w Końskich, celem dokonania bieżącej oceny jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich na podstawie wyników badań próbek wody pobranych w ramach kontroli urzędowej (przed sezonem **w ramach kontroli urzędowej** pobrano do badania **1 próbkę wody**) i wewnętrznej (w sezonie **w ramach kontroli wewnętrznej** pobrano do badania **3 próbki wody**) z kąpieliska w Sielpi, dokonał **4 bieżące oceny jakości wody i 1 sezonową ocenę jakości wody** stwierdzając **przydatność wody do kąpeli**. Nie zanotowano wystąpienia krótkotrwałych zanieczyszczeń ani sytuacji wyjątkowych będących wydarzeniem lub splotem wydarzeń mających wpływ na jakość wody w kąpielisku. Stan sanitarny zbiornika w Sielpi i jego otoczenia nie budził zastrzeżeń.

W nadzorowanym kąpielisku **jakość wody odpowiadała wymaganiom**, PPIS w Końskich informował na bieżąco o jakości wody w kąpielisku poprzez zainteresowany urząd i instytucje oraz środki masowego przekazu.

W sezonie letnim 2018r. kąpielisko wyposażono w 3 sanitariaty kontenerowe, skanalizowane. Ponadto na przystanku rowerowym Green Velo znajdującym się w lasku przy plaży naprzeciwko parkingowi strzeżonego jest 1 sanitariat skanalizowany, pozostałą infrastrukturę przystanku stanowią: parking dla rowerów, miejsce odpoczynku dla rowerzystów (zadaszona wiata, stół, ławki) nawierzchnia przystanku utwardzona kostką brukową.

W sezonie letnim 2018r. na terenie miasta Stąporkowa **nie uruchomiono miejsca wykorzystywanego do kąpeli w Stąporkowie przy ul. Milej**.

W ewidencji PSSE w Końskich znajdują się **2 pływalnie: Pływalnia Miejska w Końskich i Pływalnia Kryta przy Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze**.

Ogółem przeprowadzono 6 kontroli stanu sanitarnego pływalni, 2 kontrole jakości wody z pływalni, pobrano 25 prób wody do badania oraz 2 próby wody doprowadzanej do pływalni. Jakość wody odpowiadała wymogom określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r., poz. 2016).

Kontrole pływalni wykazały, że w nadzorowanych obiektach prowadzona jest systematyczna, udokumentowana kontrola wewnętrzna jakości wody, zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z PPIS w Końskich; prowadzony jest systematyczny i udokumentowany nadzór pracy urządzeń oraz rejestrowane są wyniki pomiarów jakości wody na pływalni z częstotliwością oraz w zakresie parametrów wymaganych rozporządzeniem; zarządzający pływalnią sporządzają komunikaty informujące o spełnianiu przez wodę na pływalni wymagań określonych w w/w rozporządzeniu lub aktualnych przekroczeniach dopuszczalnych wartości parametrów, komunikaty zamieszczane są na tablicach informacyjnych zlokalizowanych w miejscach widocznych dla korzystających z pływalni, 1 obiekt umieszcza je też na prowadzonej stronie internetowej.

Stan sanitarno – porządkowy pływalni nie budził zastrzeżeń, nieprawidłowości w zakresie usuwania nieczystości stałych i płynnych nie stwierdzono.

Wydano 2 decyzje: 1 dotyczącą jakości wody na 1 pływalni, 1 dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego 1 pływalni.

Wydano 1 decyzję dotyczącą poprawy jakości wody na pływalni z uwagi na zanieczyszczenie mikrobiologiczne próbki wody basenowej pobranej w ramach kontroli wewnętrznej, tj.: **obecność *Pseudomonas aeruginosa* i przekroczoną wartość ogólnej liczby mikroorganizmów w $36 \pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h**, zarządzono min.: unieruchomienie niecki basenowej i minibasenu SPA (jacuzzi) oraz niezwłoczne podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji.

Wydano 1 decyzję dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego 1 pływalni zarządzono:

- doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego ścian w pomieszczeniach hali basenowej,
- zapewnienie dostatecznej ilości pojemników do przechowywania sprzętu do nauki pływania,
- zapewnienie łatwowymyalnych, odpornych na działanie środków dezynfekcyjnych powierzchni wyposażenia: punktu udzielania pierwszej pomocy (leżanki) oraz dyżurki ratowników (krzesel).

Zarządzenia decyzji wykonano.

Zalecenia doraźne udzielono w 1 obiekcie, dotyczyły zapewnienia apteczki I-ej pomocy w magazynie podchlorynu oraz koszy w kabinach wc damskich, w sanitariatach przy natryskach, zalecenia wykonano.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich przeprowadziła kontrole jakości ciepłej wody użytkowej w kierunku obecności **bakterii *Legionella sp.*** w podmiotach leczniczych (1 szpital, 1 inny podmiot leczniczy), budynkach zamieszkania zbiorowego (hotele, motele,

obiekty pomocy społecznej) oraz pływalniach na terenie powiatu koneckiego – pobrano ogółem **36 próbek wody** (w tym 12 z pływalni).

Ponadnormatywnej ilości pałeczek *Legionelli sp.* w instalacji ciepłej wody użytkowej nie stwierdzono.

Kwestię bardzo istotną dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego stanowi zabezpieczenie awaryjnych źródeł zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi lub zapasu wody na wypadek wystąpienia sytuacji awaryjnych.

Zabezpieczenie awaryjne w razie skażenia mikrobiologicznego wody lub awarii ujęć na terenie powiatu koneckiego, ze względu na brak studni publicznych oraz zbyt małą ilość cystern i innych zbiorników magazynujących wodę w środkach transportu w dalszym ciągu jest niezadowalające pomimo pewnej poprawy w tym zakresie tj. wyposażenia w 2018r. dwóch przedsiębiorstw wodociągowych (na terenie miasta i gminy Radoszyce oraz Stąporków) w atestowane zbiorniki przeznaczone do kontaktu z żywnością i wodą pitną, umożliwiające dowóz wody na wypadek konieczności zapewnienia mieszkańcom zastępczego zaopatrzenia w wodę.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Działania nadzоровe o charakterze profilaktyki inwestycyjnej dotyczyły kontroli pod kątem zapewnienia właściwego stanu sanitarno – zdrowotnego w nowo realizowanych obiektach, takich jak: obiekty żywnościowo – żywnościowe, obiekty oświaty, zakłady pracy oraz braku ponadnormatywnego oddziaływania obiektów na środowisko, w tym zdrowie ludzi.

W 2018r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny zajął **157 stanowiska** (postanowienia dot. uzgodnienia przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach; opinie sanitarne dot. dokumentacji projektowej; opinie sanitarne w drodze postanowień o konieczności wykonania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i jego zakresu; pozwolenia w drodze decyzji na użytkowanie obiektu budowlanego; zaopiniowane projektu studium i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; uzgodnienia dot. zakresu i stopnia szczegółowości informacji do prognozy oddziaływania na środowisko; uzgodnienia wydane w innej formie; uzgodnienia dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko; uzgodnienie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko), których celem było zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w obiektach na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania, w tym **1 stanowisko negatywne**, tj. wydano **negatywną ocenę higieniczną** na materiały/wyroby używane do uzdatniania wody

przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zastosowane na Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Piaski Królewieckie gmina Smyków oraz wydał **26 decyzji płatniczych** i przeprowadził **26 wizji lokalnych**.

Nadzór nad warunkami środowiska pracy

Realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy poprzez nadzór oraz kontrolę przestrzegania przepisów higieny i warunków środowiska pracy, w tym w zakresie nadzoru nad stosowaniem substancji i preparatów chemicznych, szkodliwych czynników biologicznych, czynników rakotwórczych i mutagennych.

W 2018r. w ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajdowało **470 zakładów pracy**, zatrudniające **8480 pracowników**. Większość objętych ewidencją podmiotów to firmy zatrudniające do 50 pracowników – 433 firmy, co stanowi 92% wszystkich nadzorowanych zakładów. Przeprowadzono **253 kontrole** w **196 zakładach** zatrudniających **3650 pracowników**.

W zakładach pracy powiatu koneckiego **583 osoby** (6,9 %) pracowały w **przekroczeniach NDS i NDN czynników szkodliwych** w **34 zakładach**. Wydano w tym zakresie decyzje zarządzające, mające na celu eliminację lub zmniejszenie zagrożenia.

Przeprowadzono **29 kontroli** w ramach **nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi**.

Przeprowadzono **36 kontroli** w ramach **nadzoru nad produktami biobójczymi**.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem przez podmioty gospodarcze przepisów dotyczących **szkodliwych czynników biologicznych** przeprowadzono ogółem **32 kontrole** w **32 zakładach pracy** (nadleśnictwa, przemysł spożywczy, zakłady opieki zdrowotnej, zakłady gospodarki komunalnej, oczyszczalnie ścieków, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne). Nie wydano decyzji.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem przez podmioty gospodarcze przepisów dotyczących **szkodliwych czynników rakotwórczych i mutagennych** przeprowadzono **7 kontroli** w **7 zakładach**. Nie wydano decyzji.

W 2018r. do PPIS w Końskich wpłynęło **32 zgłoszenia podejrzeń chorób zawodowych**, wydano **24 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej** oraz **8 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej** (w 2017r. odpowiednio wpłynęło 45 zgłoszeń, wydano 38 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 14 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej).

Najczęściej stwierdzane w latach 2016 - 2018 choroby zawodowe to: pylice płuc, borelioza,

przewlekłe choroby narządu głosu, przewlekłe choroby układu ruchu, zespół wibracyjny, zespół cieśni w obrębie nadgarstka.

Stwierdzone w roku 2018 choroby zawodowe to: **pylice płuc** (22 przypadki), **borelioza** (1 przypadek), **zespół cieśni w obrębie nadgarstka** (1 przypadek).

Współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach w zakresie chorób zawodowych oraz narażenia pracowników na pyły o działaniu zwłókniającym.

Nadzór nad nowymi narkotykami („dopalaczami”)

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania w celu ochrony zdrowia ludzi także w obszarze przeciwdziałania zagrożeniom życia lub zdrowia stwarzanych przez nowe narkotyki, tzw. „dopalacze”, w skład których wchodzi nowe substancje psychoaktywne.

W myśl *art. 4 pkt 11a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 z późn.zm.)*, „**nowa substancja psychoaktywna**” oznacza każdą substancję lub grupy substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie czystej lub w formie preparatu działającą na ośrodkowy układ nerwowy, inną niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzającą zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, o której mowa w art. 18b ust. 1 pkt 3, zagrożenia dla zdrowia lub zagrożenia społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający, lub które naśladują działanie tych substancji, określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 44f pkt 3 ww. ustawy.

Państwowa Inspekcja Sanitarna powiatu koneckiego **podejmowała różnego rodzaju działania prewencyjne** (rozdystrybuowano ulotki; w ramach akcji plenerowych udzielano porad, eksponowano i kolportowano materiały edukacyjne dotyczące środków zastępczych; przeprowadzono wspólnie z KPP w Końskich lub samodzielnie spotkania z uczniami szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, spotkania dla nauczycieli i pedagogów, spotkania z rodzicami), których celem było upowszechnienie wiedzy na temat zagrożeń zdrowotnych związanych z zażywaniem środków zastępczych.

Na terenie powiatu koneckiego w 2018 roku nie funkcjonowały rozpoznane podmioty w zakresie wprowadzania do obrotu i produkcji nowych narkotyków.

W ramach monitoringu obecności na rynku nowych narkotyków w ubiegłym roku podczas przeprowadzania bieżących kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów, które mogłyby być „dopalaczami”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich z uwagi na brak funkcjonujących oraz podejrzanych podmiotów gospodarczych o produkcję lub wprowadzanie do obrotu nowych substancji psychoaktywnych nie prowadził wspólnych kontroli z Policją lub Służbą Celną, jak również nie przejmował spraw w powyższym zakresie.

W 2018 roku współpracowano z Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym w Końskich w zakresie zgłaszania przypadków zatrucia „dopalaczami”.

W 2018r. zgłoszono **4 przypadki zatruc** „dopalaczami”. Byli to: 1 mężczyzna w wieku 22 lata i 3 kobiety w wieku 16-28 lat (porównywalnie w roku 2017 było 8 przypadków zatruc „dopalaczami”, mężczyźni w wieku 17-27 lat).

Zgodnie z ustawowymi kompetencjami wynikającymi z *ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz.U. z 2019r., poz.59)* oraz *ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 z późn.zm.)* prowadzono w 2018r. **3 postępowania administracyjne** dotyczące wprowadzania do obrotu i produkcji nowych narkotyków (sprawy przekazane przez Prokuraturę), w wyniku których wydano **6 decyzji** o umorzeniu postępowania w sprawie o wprowadzanie do obrotu nowych narkotyków (3 decyzje dotyczyły postępowań z 2017r.).

Przeprowadzone badania przez Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji w Kielcach wykazały obecność następujących substancji: **5-F-ADB, FUB-AMB, ADB-CHMICA, MDMA-CHMICA, MMB-CHMICA, MDMA-FUBICA, N-etyloheksedron, PV8.**

Są to substancje psychoaktywne zaliczane do grupy syntetycznych analogów funkcjonalnych kannabinoli i katynonów.

W 2018r. przekazano do utylizacji **24 próbki (łączna waga – 59,31g)**. Koszt utylizacji **108 zł**. Utylizację przeprowadziła firma ECO-ABC Sp. z o.o. w Bełchatowie.

Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku

W 2018 r. skontrolowano **100 stałych placówek nauczania i wychowania** oraz **40 placówek wypoczynku letniego i zimowego**, w których przeprowadzono ogółem **196 kontroli**.

Decyzje na poprawę stanu sanitarno-technicznego wydano dla 4 obiektów, tj: 2 punktów przedszkolnych, 1 niepublicznego przedszkola i 1 Zespołu Placówek Oświatowych. Zarządzenia decyzji administracyjnych dotyczyły: nawierzchni dróg, dojścia i ogrodzenia, placów rekreacyjnych, ciągów komunikacyjnych w budynkach, odnowienia ścian i podłóg w salach zajęć dla dzieci i młodzieży, stanu sanitarno-higienicznego toalet, w tym sprawności technicznej armatury oraz wyposażenia w środki higieniczne, malowania ścian, remontu posadzek, wentylacji mechanicznej w sanitariatach, renowacji boisk oraz poprawy warunków do

prowadzenia zajęć z WF, ponad normatywnej liczby dzieci w salach.

W 2018 roku do PPIS w Końskich wpłynęło **14 interwencji**.

Informacje telefoniczne – 11, w tym **7**, dotyczące **wszawicy (pedikulozy)** w placówkach – wysłano do placówek mailem pismo GIS dotyczące postępowania z wszawicą; **1**, dotycząca **niskiej temperatury w szkole** (informacja nie potwierdzona), **1**, dotyczącą **zalania pomieszczeń w szkole ściekami** (informacja potwierdzona); **1**, dotycząca **wydawania dzieciom w szkole przeterminowanych i zepsutych owoców i mleka** (informacja nie potwierdzona); **1**, dotycząca **nieprawidłowego żywienia dzieci na zielonej szkole** (informacja nie potwierdzona).

Informacje przekazanie pisemnie – 3, w tym **1**, dotycząca **Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego na obecność pluskiew** (informacja potwierdzona), **1**, dotycząca **przebywania dzieci w przedszkolu niepublicznym na piętrze budynku bez wymaganych przepisami prawa opinii sanitarnych** (interwencja potwierdzona), **1**, dotycząca **brudnego pojemnika na mydło w płynie w sanitariacie dla dzieci w szkole** (interwencja potwierdzona).

Przeprowadzono **1141 badań dotyczących higienicznej oceny warunków pracy uczniów**, tj. **434 badań** ocen tygodniowych rozkładów lekcyjnych i **278 badań** - oceny dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz **429 badań** - obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego w miesiącu październiku 2018 r. przeprowadzono badania dotyczące oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów, które polegało na ważeniu uczniów oraz ich plecaków.

Polskie ustawodawstwo nie reguluje kwestii maksymalnej wagi plecaka dzieci i młodzieży szkolnej, ale przyjmuje się, iż stosunek ciężaru tornistra do masy ciała dziecka, która go nosi powinien wynosić od 10 do 15 %. Na potrzeby bieżącej analizy ustalono dwie normy obciążenia ciała ciężarem tornistra, tj. normę niską (10 %) i normę wysoką (15%).

Do badania wytypowano dwie szkoły podstawowe, w tym jedna z terenu miejskiego, a druga z terenu wiejskiego. Obie objęte profilaktyczną opieką zdrowotną nad uczniami.

W 2 szkołach podstawowych - dokonano **429 badań i 858 oznaczeń** – stwierdzono, że **normę niską 10%** uzyskało **201 dzieci**, **normę wysoką 15%** uzyskało **369 dzieci**, natomiast **60 uczniów przekracza obie normy**.

Należy podkreślić, że mimo stworzenia w szkołach miejsc do przechowywania podręczników i przyborów szkolnych, uczniowie nadal noszą zbyt ciężkie plecaki.

Ważenie tornistrów, które przeprowadzono w 2018r. miało pokazać, czy w kwestii kilogramów noszonych na plecach przez dzieci coś się zmieniło, czy nadal obciążenie jest zbyt duże

i konieczne są zmiany. W porównaniu do wcześniejszych badań z 2016 r. nie nastąpiła znacząca poprawa w w/w kwestii. W szkołach występuje system nauki pracowniany (uczniowie klas IV-VIII po każdej lekcji zmieniają salę zajęć). Mimo wydzielonych miejsc w swoich klasach nie zostawiają w nich podręczników z uwagi na zadawane lekcje do nauki w domu.

Najwięcej przekroczeń stwierdzono w klasach IV. Inaczej przedstawia się sytuacja w klasach I-III każde dziecko ma wydzieloną indywidualną półkę w sali gdzie mają możliwość pozostawienia podręczników i przyborów i z tego korzystają.

W placówkach oświatowo – wychowawczych zaobserwowano, że większość z placówek zapewnia uczniom/podopiecznym bezpieczne i higieniczne warunki. Stwierdza się dalszą **poprawę w zakresie:** wymiany umeblowania i doposażenia placówek w certyfikaty; poprawy oznakowania i dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów; zapewnienia środków higieny w sanitariatach; podnoszenia świadomości organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku.

Stwierdzone problemy w placówkach nauczania i wychowania

Nadal istniejącym **problemem jest brak opieki medycznej (pielęgniarki)** szczególnie w przedszkolach i szkołach na wsiach. We wszystkich placówkach **brak jest opieki lekarza i lekarza stomatologa. Brak gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej** na 49 szkół tylko w 11 są urządzone gabinety. Zbyt mała ilość godzin pracy pielęgniarek.

Zwiększone zagęszczenie w szkołach podstawowych w związku z przejściem klas gimnazjalnych.

Dożywianie prowadzone jest głównie w szkołach podstawowych w formie obiadów I i II daniowych lub Cateringu. W znacznej ilości posiłki są opłacane przez opiekę społeczną. Nadal można zaobserwować małe zainteresowanie uczniów obiadami pełnopłatnymi. Niewiele szkół organizuje śniadania szkolne oraz wydaje napoje. W szkołach podstawowych dzieci otrzymują mleko i owoce.

Brak wystarczającej infrastruktury do zajęć wf szczególnie w szkołach wiejskich. W wielu szkołach zajęcia z wf prowadzone są na korytarzach.

Brak wentylacji mechanicznej w sanitariatach dla dzieci.

Niewystarczające jest zabezpieczanie terenów w szkołach (placów rekreacyjnych, boisk) przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi.

Rozpoczynanie zajęć lekcyjnych przed godziną 8.

Mała ilość placówek wsparcia dziennego dla dzieci.

PPIS w Końskich nie prowadził rejestru **zachorowań na wszawicę, świerzb i owsicę.**

Jednakże profilaktycznie przekazywano materiały oświatowe pielęgniarkom szkolnym, informowano organy prowadzące szkoły o **stanowisku GIS w sprawie profilaktyki i zwalczania wszawicy**.

Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W 2018r. z **861 obiektów objętych nadzorem** znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich skontrolowano **351 obiektów**, tj.: 40,76%.

Kontrolą objęto zakłady produkcyjne, zakłady obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu żywności oraz miejsca obrotu przedmiotów użytku i kosmetyków jak również produkcję pierwotną.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono łącznie **455 kontroli i rekontroli sanitarnych**,
- wydano **28 decyzji na poprawę stanu sanitarno-higienicznego**,
- nałożono **18 mandatów karnych na łączną kwotę 8200 zł**.

Najczęściej **stwierdzone nieprawidłowości** w nadzorowanych obiektach w 2018 r.:

- zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń zakładu;
- oferowane do sprzedaży środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia;
- brak kontroli wewnętrznej pełnionej przez przedsiębiorców branży spożywczej z zakresu Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej, tj.: monitorowania temperatur z urządzeń chłodniczych, brak opracowanych harmonogramów badania wyrobu gotowego; brak zapisów z procesów technologicznych (dot. obróbki termicznej np. potraw);
- brak środków myjąco-dezynfekcyjnych do mycia rąk, sprzętu i powierzchni,
- zły stan higieniczny sprzętu i powierzchni.

Wykonano **56 ocen teoretycznych sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętych**. Ocenione jadłospisy w **23 przypadkach budziły zastrzeżenia**, a stwierdzone błędy stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów w zakresie przestrzegania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży z tych jednostkach.

W ramach **nadzoru nad suplementami diety** przeprowadzono **14 kontroli tematycznych skontrolowano 35 preparatów** pod względem prawidłowości stosowania przez przedsiębiorców oznakowania. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Pobrano do badania **4 próbki wyrobów do kontaktu z żywnością** w ramach urzędowej kontroli i monitoringu. Próbek nie kwestionowano.

W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania fizyko-chemicznego i mikrobiologicznego ogółem **261 próbki** w tym 2 próbki kosmetyku. **Zakwestionowano 11 próbek żywnościowych**, tj.: 10 próbek lodów z automatu za przekroczoną liczbę drobnoustrojów chorobotwórczych tj.: *Enterobacteriaceae* oraz 1 próbkę frytury płynnej do głębokiego smażenia kwestionowaną za wysoką zawartość związków polarnych.

Czynnie uczestniczono w realizacji przedsięwzięcia związanego z programem edukacyjnym „**Trzymaj Formę**” szkół gimnazjalnych i podstawowych. Przeprowadzono 2 spotkania edukacyjne dla dzieci ze szkoły podstawowej. Temat szkoleń: „Racjonalne żywienie oraz skutki nieprawidłowego odżywiania”.

W 2018r. przeprowadzano wspólnie z przedstawicielami Powiatowego Lekarza Weterynarii i funkcjonariuszami Komendy Policji **kontrole na targowiskach** w Końskich, Stąporkowie, Radoszycach, Fałkowie i Słupi Koneckiej obiektów ruchomych tzw. „autosklepów” oraz kiosków mięsnych. Ogółem przeprowadzono **22 kontrole na targowiskach**, w tym:

- 9 kontroli stoisk (7 stoisk zostało skontrolowane podczas dwóch festynów w dni wolne od pracy),
- 11 kontroli specjalistycznych środków transportu,
- 2 kontrole kiosków mięsnych, będących pod nadzorem PIS,

oraz **79 kontroli w obiektach żywienia zbiorowego i 31 kontroli w sklepach spożywczych** na terenie powiatu koneckiego w zakresie wzmożonego nadzoru nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnościowych zlokalizowanych na targowiskach i bazarach pod kątem możliwości nielegalnego wprowadzania do obrotu mięsa w związku z poważną sytuacją związaną z możliwością niekontrolowanego rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń przez nielegalne wprowadzanie do obrotu mięsa i produktów z mięsa wieprzowego i dzików, które mogły być przedmiotem przemytu przez granicę Polski z Ukrainy i Białorusi.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości w ww. zakresie:

- identyfikowalności wyrobów mięsno-wędliniarskich (tj.: braku etykiet, dokumentu potwierdzającego zakup mięsa, braku HDI),
- nieprawidłowego znakowania wyrobów mięsno-wędliniarskich (na etykietach brak: nr partii, nr weterynaryjnego zakładu oraz terminu przydatności do spożycia, co uniemożliwia identyfikację),
- braku wydzielonego, oznakowanego pojemnika na odpady kategorii 3,
- braku procedury dot. zagospodarowania odpadów kat. 3,
- braku do wglądu umowy z zakładem utylizacyjnym,

Podczas kontroli specjalistycznych środków transportu w 7 obiektach za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 6 mandatów na kwotę 2.300 zł. oraz w 1 przypadku skierowano wniosek do WSSE Kielce o wymierzenie kary pieniężnej.

Działalność oświatowa i promocja zdrowia

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna realizuje działania wynikające z **Narodowego Programu Zdrowia** oraz aktualnej oceny sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiskowych.

PSSE w Końskich w ramach promocji zdrowia w roku 2018 realizowała **10 programów krajowych** oraz wzięła udział w **13 interwencjach nieprogramowych**.

W ramach promocji zdrowia w roku 2018 realizowano **programy krajowe** (min.: „Trzymaj Formę!”; Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu; Profilaktyka HIV/AIDS; Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych - Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”; Program „Podstępne WZW”; Program „Znamię! Znam je?”; Program „Wybierz życie, pierwszy krok” - poświęconym profilaktyce zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) oraz wzięto udział w **różnych interwencjach nieprogramowych** (min.: Akcja zimowa i letnia „Zdrowe i Bezpieczne Wakacje”; Profilaktyka nowotworów; Profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych; Profilaktyka używania alkoholu; Koneckie Dni Profilaktyki; Obchody Światowego Dnia Zdrowia, w tym Powiatowy Konkurs Piosenki o Zdrowiu; Program „Profilaktyka chorób odkleszczowych”; Promocja zdrowia - Pierwsza pomoc przedmedyczna, Promocja szczepień ochronnych, Profilaktyka wszawicy (pedikulozy); Europejski Tydzień Wiedzy o Antybiotykach).

PPIS w Końskich na szeroką skalę **sprawuje działalność oświatową i promocję zdrowia**. Bardzo ważnym elementem w zakresie promowania zdrowego stylu życia i wszelkich kampanii prozdrowotnych jest **współpraca międzyinstytucjonalna**, tj. z samorządami lokalnymi i innymi jednostkami, co umożliwia przeprowadzenie wielu działań. Dużą rolę odgrywa także **współpraca z lokalnymi mediami** („Tygodnik Konecki”, „Echo Dnia”).

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż **bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu koneckiego pozostawało w 2018r. w dalszym ciągu na wysokim poziomie**. Powyższe było zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współdziałania z innymi instytucjami oraz rosnącej świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.

Działania nadzоровe prowadzone były równolegle z działaniami o charakterze profilaktyki inwestycyjnej oraz promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu koneckiego, uwzględniającą istniejące jak również mogące pojawić się zagrożenia.

W wyniku działalności Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich **wzrasta świadomość społeczeństwa** dot. promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie zagadnień sanitarno – epidemiologicznych.

Nadmienić należy, że powyższe efekty osiągnięto dzięki dużemu zaangażowaniu pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Końskich.

Konieczne jest prowadzenie wzmożonego nadzoru i zintensyfikowanych działań w następnych latach w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, tj.:

- rozszerzenie ofert edukacyjnych, biorąc pod uwagę problemy lokalne, w szczególności występowanie chorób cywilizacyjnych, spowodowanych czynnikami środowiskowymi i społecznymi oraz systematyczne wspierania działań promujących zdrowie na terenie powiatu;
- promowanie zdrowego stylu życia, intensyfikacja działań związanych ze szkodliwymi czynnikami środowiskowymi i społecznymi, ze szczególnym uwzględnieniem działań w zakresie profilaktyki antynikotynowej, zakażeń HIV, AIDS, zwalczania narkomanii i stosowania środków psychoaktywnych.